

Badanie pracodawców powiatu nowosolskiego

RAPORT KOŃCOWY Z BADAŃ

**Badanie realizowane
na zlecenie:**

Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli

Ul. Stanisława Staszica 1c
67-100 Nowa Sól

**Wykonawca
badania:**

44-206 Rybnik
ul. Kowalczyka 17
tel. 32 422 17 07
biuro@biostat.com.pl

Zespół badawczy:

Bartosz Olcha – kierownik projektu
dr Ewa Tkocz-Piszczek – członek zespołu badawczego
dr Małgorzata Zofia Płaszczycyca – członek zespołu badawczego
Rafał Piszczek – członek zespołu badawczego
dr Marian Płaszczycyca – członek zespołu badawczego

Termin realizacji:

październik 2017 r.

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie	4
Nota metodologiczna	11
Dobór próby	12
Profil powiatu z punktu widzenia rynku pracy	13
Gospodarka powiatu – atuty i bariery	16
Kapitał ludzki i system edukacji w powiecie	17
Ludność powiatu	23
Sytuacja na lokalnym rynku pracy	30
Pracujący	32
Bezrobotni.....	34
Przedsiębiorczość w powiecie	44
Badanie pracodawców	48
Porównanie z wynikami z poprzedniego badania	78
Wnioski.....	80
Spis tabel i rysunków	82

Wprowadzenie

Celem niniejszego badania jest analiza sektora przedsiębiorczości, problematyki bezrobocia oraz diagnoza sytuacji powiatu nowosolskiego wraz z sformułowaniem wniosków i opracowaniem prognoz rozwojowych dotyczących wskazanych obszarów badawczych. Badanie zrealizowano w okresie od sierpnia do października 2017 r. Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT. Zakres badania obejmował w szczególności następujące obszary:

Badanie zostanie zrealizowane w oparciu o wytyczne znajdujące się w następujących publikacjach:

- ✓ M. Góra, U. Sztanderska, Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy. Przewodnik, MPiPS Warszawa 2006,
- ✓ Podręcznik użytkownika metod, narzędzi i procedur diagnozowania zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy. Podręcznik dla urzędów pracy, pod red. E. Kryńskiej, MPiPS, Warszawa 2010,
- ✓ Ostateczna wersja metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy (Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy). Raport opracowany przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych Sp. z o.o.

Cele szczegółowe badania:

1. Profil powiatu z punktu widzenia rynku pracy

- 1) Jaka jest charakterystyka powiatu od strony gospodarczej? Czy powiat jest duży? Z ilu gmin się składa? Jaki jest przeważający typ gospodarki (źródła utrzymania ludności), jaka dynamika rozwojowa? Jaki jest poziom życia mieszkańców powiatu?
- 2) Czy jednostki wchodzące w skład powiatu są silnie czy słabo zróżnicowane (pod względem zamożności, typu gospodarki), np. czy w powiecie są gminy „problemowe” (np. w których kumuluje się bezrobocie, bieda) i gminy radzące sobie dobrze, czy poziom jest raczej wyrównany?
- 3) Czy w powiecie istnieje wyraźne centrum (centra) – punkty ciężenia, nadające ton całemu powiatowi, decydujące o warunkach jego rozwoju? Mogą nimi być szczególnie atrakcyjne dla mieszkańców ośrodki, miejsca, gdzie skupia się popyt na pracę, ale także takie, z którymi wiążą swoją przyszłość (np. ośrodki edukacyjne)?
- 4) Czy powiat stanowi rzeczywisty, naturalny rynek pracy, czy też raczej granice administracyjne nie oddają rzeczywistych więzi czy orientacji ludzi (kwestia dojazdów do pracy)?

- 5) Jaka jest charakterystyka administracyjna powiatu? Czy jest stabilną jednostką administracyjną, czy też zmieniał przynależność w związku z reformami? Jak układają się stosunki powiatu z województwem? Czy powiat ma jakieś więzi z innymi regionami/jednostkami, czy jest stosunkowo izolowany (uzależniony od więzi pionowych)?
- 6) Jaka jest charakterystyka społeczna powiatu (np. ludność zakorzeniona, z tradycjami i powiązaniem rodzinnymi w regionie, czy napływowa, czy jest zróżnicowana i jak bardzo pod względem statusu materialnego, edukacyjnego? Jaki jest potencjał ludnościowy powiatu?
- 7) Czy społeczność lokalna jest aktywna (organizuje się, bierze udział w inicjatywach oddolnych)? Czy działają organizacje pozarządowe? Czy pojawia się lokalna oddolna inicjatywa w działaniach gospodarczych, np. samoorganizowanie się firm albo ludzi w celu doprowadzenia do rozbudowy infrastruktury?
- 8) Jaka jest skala wykluczenia (np. bezdomność, patologie, zasięg pomocy społecznej)?

2. Ludność powiatu

- 1) Jaka jest liczba mieszkańców powiatu i jak zmieniała się w ciągu ostatnich (np. 10) latach? Czy zmiany te wynikają raczej z naturalnego ruchu ludności, czy z procesów migracyjnych?
- 2) Jak liczba ludności będzie się zmieniać w najbliższych latach według prognoz GUS? Czy ogółem przybędzie czy ubędzie ludności? W jakich grupach wieku?
- 3) Jak wygląda obecnie i jak zmienia się w ciągu ostatnich 10 lat struktura ludności powiatu według płci, wieku i wykształcenia? W których grupach liczba ludności wzrosła, a w których zmalała?
- 4) Jak wygląda obecnie i jak się zmieniała struktura ludności według miejsca zamieszkania (klas miejscowości – jeśli powiat jest zróżnicowany – oraz gmin)?
- 5) Jak zmiany zasobu ludności wyglądają na tle innych powiatów, województwa? Czy ludność powiatu będzie się przeciętnie starzeć? Czy zmiany te będą silniejsze czy słabsze niż przeciętnie?
- 6) Jaki jest potencjalny zasób siły roboczej powiatu (ludność w wieku produkcyjnym)? Jak ten zasób zmienił się w ostatnim okresie (np. 10 lat)?
- 7) Jaki jest udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem? Jak udział ten zmieniał się w okresie ostatnich 10 lat? Czy odbiega od średnich innych obszarów? Czy jest taki sam na terenie powiatu, np. czy mieszkańców wsi i miast cechuje podobny udział ludności w wieku produkcyjnym?
- 8) Jaka jest struktura wieku ludności w wieku produkcyjnym? Ile wynosi udział osób w wieku mobilnym (wysoko mobilnym, obniżonej mobilności), a ile w wieku przedemerytalnym?

- 9) Jakie są prognozy dotyczące zmian ludności w wieku produkcyjnym na najbliższe lata? Jak prognozy te wyglądają na tle innych powiatów/województwa/kraju?
- 10) Jaką rolę w zmianach zasobu ludności w wieku produkcyjnym odgrywają migracje (krajowe i zagraniczne)? Czy ludność w wieku produkcyjnym danego powiatu jest mobilna przestrzennie? Czy mobilność ta wyraża się codziennymi dojazdami do pracy, migracjami wahadłowymi lub na stałe? Jakie są podstawowe kierunki migracji (skąd-dokąd)? Czy są to migracje wewnątrz powiatu, poza powiat, poza województwo, poza kraj? Czy mobilność ta wiąże się raczej z nauką czy z pracą? Czy ludność powiatu jest bardziej, czy mniej mobilna niż w innych powiatach/przeciętnie w województwie/ w kraju? Kto charakteryzuje się najwyższym potencjałem migracyjnym (płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania)?
- 11) Jaka część ludności kształci się (kontynuuje naukę w trybie szkolnym)? W jakich kierunkach? Na jakich poziomach? Czy jest to nauka płatna? Kto się kształci (cechy demograficzno-społeczne, miejsce zamieszkania)? Czy kształcenie jest częstsze czy rzadsze niż przeciętne w kraju, województwie, w innych powiatach? Jak absolwenci poszczególnych szkół radzą sobie na rynku pracy?

3. Gospodarka powiatu atuty i bariery

- 1) Jakie są główne zasoby powiatu? Czy powiat ma potencjał rozwojowy, czy nie? Czy powiat w ogóle ma jakieś atuty do wykorzystania?
- 2) W czym tkwi jego potencjał rozwojowy? – lub przeciwnie: jakie bariery rozwojowe (np. bliskość lub oddalenie od granicy państwa, dobre lub złe połączenia transportowe, walory krajobrazowe lub ich brak, zasoby surowcowe – są lub ich nie ma, bogate tradycje gospodarcze lub przeciwnie, złe doświadczenia gospodarcze z przeszłości, bliskość dużych aglomeracji – ewentualnie przynależność do aglomeracji lub oddalenie od centrów życia gospodarczego i społecznego)? Od czego zależy przyszłość powiatu?
- 3) Jakie są z kolei zagrożenia dla rozwoju gospodarczego powiatu? Które z nich mają charakter wewnętrzny a który zewnętrzny?
- 4) W jakim stopniu władze lokalne mogą promować atuty powiatu i przeciwdziałać zagrożeniom?
- 5) Czy w powiecie jest rozwinięta infrastruktura drogowo-techniczna? Czy może ona stanowić szansę czy raczej barierę dla rozwoju gospodarczego i popytu na pracę?
- 6) Jaki jest stopień rozwoju szarej strefy w powiecie? Czy jest dużym problemem?

4. Popyt na pracę

- 1) Jaka jest specyfika sektora przedsiębiorstw w powiecie: czy sektor prywatny jest, czy nie jest rozwinięty (w tym osobno w rolnictwie i poza rolnictwem), czy istnieją duzi pracodawcy, czy są na tyle duzi, że mogą wywierać wpływ na lokalny rynek, np. w jakiejś miejscowości (czy liczba pracujących w takich firmach-instytucjach stanowi znaczny odsetek aktualnie bezrobotnych)? Czy jakaś sekcja PKD jest wyraźnie specjalnością

powiatu? Jaka jest struktura przedsiębiorstw w powiecie według ich wielkości, sekcji PKD i sektora własności? Jaka jest dynamika zmian w sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw (ocena sytuacji ekonomicznej w roku poprzednim, prognoza sytuacji ekonomicznej na przyszły rok)? Jaka jest struktura zatrudnienia? Ile chcą zapłacić za pracę swoim pracownikom w poszczególnych grupach zawodowych? Jak długo podmiot prowadzi działalność (od którego roku)? Czy uruchomił ją ze środków publicznych? Jeśli tak to jakich? Ile podmiotów z przebadanych otworzyło działalność gospodarczą ze środków otrzymanych z PUP? Jeśli otworzyli działalność ze środków otrzymanych z PUP to kiedy je dostali? Ile utworzyli miejsc pracy od momentu otworzenia działalności?

- 2) Jaki jest stan przedsiębiorstw w powiecie? Jak oceniają swoje perspektywy na najbliższe lata – czy będą zwiększać sprzedaż? Na jakich rynkach sprzedają swoje produkty (czy tylko na rynku lokalnym, czy także poza powiatem)?
- 3) Jaka jest struktura zrealizowanego popytu na pracę (pracujących w przedsiębiorstwach powiatu) z punktu widzenia sektora własności firmy, sekcji PKD i wielkości firmy? Czy w zatrudnieniu dominują przedsiębiorstwa jakiejś sekcji PKD, czy sektora własności? Czy powiat czymś się w tym zakresie wyróżnia? Czy zachodzą wyraźne zmiany w porównaniu z poprzednimi badaniami? Jak długo firma prowadzi działalność?
- 4) Ile osób zostało przyjętych i zwolnionych z pracy w ostatnim roku? W jaki sposób firma poszukuje nowych pracowników? W jakich zawodach firmy przyjmowały do pracy i zwalniały z pracy? Czy była to wymiana pracowników, czy też zmieniał się poziom zatrudnienia netto? Kto (cechy zawodowe i demograficzno-społeczne) był szczególnie często zwalniany i przyjmowany do pracy (szczególnie intensywnie uczestniczył w ruchu pracowników)? Czyje (grupy jw.) zatrudnienie netto rosło, a czyje malało? Czy widoczne są wyraźne tendencje, które warto byłoby przełożyć na strukturę kształcenia (zmniejszyć lub zwiększyć kształcenie)? Jakie są najbardziej pożądane cechy osobowe potencjalnych pracowników? Jakie są decydujące kryteria wyboru pracownika? Jak oceniają przygotowanie kandydatów do pracy?
- 5) Jakie były przyczyny zwolnień, a jakie odrzucania kandydatów do pracy w procesie rekrutacji – czy różniły się w firmach w zależności od sektora własności, sekcji PKD lub wielkości firmy? Czy zawody pracowników/kandydatów miały tu znaczenie? A jakie inne cechy mogły mieć znaczenie (biorąc pod uwagę, że statystycznie często występowały wśród zwalnianych lub nieprzyjmowanych do pracy mimo ich starań? Czy można je zmienić, np. dzięki poprawie edukacji szkolnej, uzupełnieniu kwalifikacji w formie szkoleń, stażu, praktyki?
- 6) W jakiej skali i w jakich zawodach firmy planują przyjęcia do pracy i zwolnienia? Dlaczego firmy planują przyjęcia od pracy i zwolnienia? Jakiego wykształcenia od przyszłych pracowników oczekują? Z jakim zawodem? Z jakimi umiejętnościami? Czy podczas rekrutacji będą firmy brały pod uwagę inne cechy kandydatów niż kwalifikacje zawodowe? Jak? Jak planowane przyjęcia wyglądają w firmach różnej wielkości, sekcjach PKD i sektorach własności? Jakich pracowników w jakim zawodzie, z jakim wykształceniem, z jakimi umiejętnościami będą zwalniać? Czy podczas zwalniania będą

firmy brały pod uwagę inne cechy kandydatów niż kwalifikacje zawodowe? Jakże? Jak zwolnienia wyglądają w firmach różnej wielkości, sekcjach PKD i sektorach własności?

- 7) Czy firmy w powiecie zatrudniają absolwentów? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem? Jakże firmy (wielkość, własność, sekcja działalności) zatrudniają chętniej osoby bezpośrednio po szkole (najczęściej bez doświadczenia zawodowego)? Czy ujawniają preferencje dotyczące wieku przyjmowanych do pracy? Czy ujawniają preferencje dotyczące płci przyjmowanych do pracy (ze względu na rodzaj wykonywanej pracy)? Czy rynek pracy ma więcej ofert pracy dla kobiet czy dla mężczyzn?
- 8) Dlaczego firmy niezatrudniające absolwentów tego nie robią? Czy przyczyną są braki w kwalifikacjach i przygotowaniu opuszczających szkoły? Na czym te ewentualne braki polegają? Czy opinie na ten temat różnią się w zależności od cech firmy (własność, wielkość, sekcja działalności)?
- 9) W jaki sposób firmy zatrudniające absolwentów oceniają ich przygotowanie zawodowe? Jak ocena ta różni się w zależności od typu szkoły ukończonej przez absolwenta? Czy różni się w zależności od cech firm?
- 10) Czy pracodawcy mają trudności z obsadzeniem wakatów? W jakich zawodach? Z czego one wynikają? Czy wiążą się z brakami chętnych do pracy przy oferowanych płacach, czy raczej z brakiem osób o odpowiednich kwalifikacjach? W jaki sposób trudności w obsadzaniu wakatów różnią się między firmami w różnych sekcjach i sektorach gospodarki?
- 11) Czy firmy w powiecie zatrudniają osoby powyżej 50 roku życia? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem? Jakże firmy (wielkość, własność, sekcja działalności) chętniej zatrudniają osoby powyżej 50 roku życia?
- 12) Dlaczego firmy niezatrudniające osób powyżej 50 roku życia tego nie robią? Jakże są powody (bariery) niezatrudniania tych osób? Czy opinie na ten temat różnią się w zależności od cech firmy (własność, wielkość, sekcja działalności)? Jakże „zachęty” oczekiwałyby pracodawca żeby zatrudnić osoby powyżej 50 roku życia?
- 13) Czy firmy w powiecie zatrudniają osoby poniżej 30 roku życia? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem? Jakże firmy (wielkość, własność, sekcja działalności) chętniej zatrudniają osoby poniżej 30 roku życia?
- 14) Dlaczego firmy niezatrudniające osób poniżej 30 roku życia tego nie robią? Jakże są powody (bariery) niezatrudniania tych osób? Czy opinie na ten temat różnią się w zależności od cech firmy (własność, wielkość, sekcja działalności)? Jakże „zachęty” oczekiwałyby pracodawca żeby zatrudnić osoby poniżej 30 roku życia?
- 15) Czy firmy w powiecie zatrudniają osoby niepełnosprawne? Jaki jest ich udział w zatrudnieniu ogółem? Jakże firmy (wielkość, własność, sekcja działalności) chętniej zatrudniają osoby niepełnosprawne?
- 16) Dlaczego firmy niezatrudniające osób niepełnosprawnych tego nie robią? Jakże są powody (bariery) niezatrudniania tych osób? Czy opinie na ten temat różnią się

w zależności od cech firmy (własność, wielkość, sekcja działalności)? Jakiej „zachęty” oczekiwałby pracodawca żeby zatrudnić osoby niepełnosprawne?

5. Współpraca z PUP

- 1) Czy firmy w powiecie mają kontakt z PUP? Ile w ciągu ostatniego roku zgłosiły do niego wakatów? Jaki procent wszystkich ofert pracy przekazywanych jest z Państwa firmy do PUP? Ile osób zatrudniły spośród skierowanych przez PUP? Czy są zadowolone z tych pracowników? Jakie są główne problemy z którymi spotykają się pracodawcy przy współpracy z PUP? Czy firmy znają specyfikę pomocy z której mogą skorzystać (czy znają poszczególne formy wsparcia)? Z jakich form dotychczas najchętniej korzystali i co skłoniło ich do wyboru tych właśnie form? Którymi formami współpracy z PUP firmy są najbardziej zainteresowane w najbliższym czasie tj. w 2017 roku? Jaka jest szacunkowa ilość zainteresowania poszczególnymi formami (dla ilu osób bezrobotnych w poszczególnych formach pomocy chcieliby pracodawcy skorzystać)? Jak firmy oceniają (przydatność) atrakcyjność form współpracy z PUP w pobudzeniu rynku? O jakie działania należy rozszerzyć usługi PUP? Jaką firmę ma plany dotyczące współpracy z PUP? Jakie szkolenia należy zorganizować, żeby dopasować je do potrzeb przedsiębiorstw? Czy firmy są zainteresowane zatrudnianiem osób niepełnosprawnych? Czy firmy są zainteresowane uzyskaniem wsparcia z PFRON na zatrudnienie osób niepełnosprawnych? Czy firmy są zainteresowane aby urząd szkolił bezrobotnych? W jakich kierunkach? Jakiego rodzaju uprawnienia, umiejętności powinni zdobyć bezrobotni aby zwiększyć swoje szanse na zatrudnienie w danej firmie? Czy są firmy zainteresowane stażami? Dla osób z jakim zawodem? Z jakimi umiejętnościami? W jakim zawodzie, na jakim stanowisku pracy mogą umożliwić zdobywanie praktycznych umiejętności w miejscu pracy w postaci stażu czy przygotowania zawodowego? Jakie są szanse na zatrudnienie przygotowanych w ten sposób kandydatów w tych firmach? Czy mają wnioski w zakresie usprawnienia procedury, uproszczenia dokumentacji, która funkcjonuje przy realizacji poszczególnych form wsparcia – co ułatwiłoby w ich ocenie aktywizację osób bezrobotnych ze strony firm?
- 2) W jaki sposób oceniają ogólnie pracę PUP?
 - ogólna ocena współpracy
 - dostęp do informacji na temat usług Urzędu Pracy
 - przejrzystość strony internetowej, łatwość wyszukiwania informacji
 - kontakt
 - organizacja pracy Urzędu
 - ilość koniecznych do spełnienia formalności
 - ilość dostępnych środków

3) W jaki sposób pracodawcy oceniają działalność poszczególnych komórek urzędu (w zakresie poszczególnych form)

- Fachowość urzędników
- Kompleksowość i skuteczność załatwienia sprawy
- Zaangażowanie urzędników w sprawy klientów
- Ilość potrzebnych do spełnienia formalności
- Ilość dostępnych środków?

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku badania i dokonanych analiz. Wszystkie jego elementy określają system funkcjonowania podmiotów rynku pracy. Sprawność tego systemu to szansa dla przedsiębiorców, którzy mogą w efektywny sposób zaplanować rozwój inwestycyjny, a działalność firmy oprzeć na bazie wykwalifikowanych pracowników. Dobra współpraca z instytucjami rynku pracy owocuje również wymiernymi korzyściami dla lokalnej społeczności. Lepsza sytuacja przedsiębiorstw przekłada się na wzrost liczby miejsc pracy, poprawę stopy życiowej mieszkańców oraz podnosi atrakcyjność badanego terenu.

Nota metodologiczna

Na proces badawczy składały się następujące etapy realizacji projektu:

- Opracowanie metodologii badawczej, narzędzi badawczych,
- Analiza danych zastanych,
- Dobór próby, realizacja terenowej fazy badania,
- Digitalizacja pozyskanego materiału empirycznego,
- Opracowanie raportu statystycznego,
- Opracowanie raportu końcowego.

Informacje na temat założonego zakresu badawczego uzyskano dzięki zastosowaniu narzędzi – kwestionariuszy badawczych (badanie ilościowe z pracodawcami). Narzędzie zostało opracowane przez Wykonawcę badania, odrębnie dla każdej z badanych grup. Zagadnienia stanowiące ich treść zostały skonstruowane w oparciu o wytyczne określone przez Zamawiającego, składając się łącznie z 50 pytań.

Narzędzie badawcze zostało zatwierdzone przez Zamawiającego na etapie konsultacji projektowych. Ponadto, dla celów diagnozy sytuacji obecnej powiatu nowosolskiego, w kontekście obszarów przedsiębiorczości, bezrobocia i sytuacji na lokalnym rynku pracy zastosowano metodę analizy danych zastanych. Analizie tej poddano między innymi następujące dane:

- dane pozyskane z rejestru PUP na temat sytuacji lokalnego rynku pracy,
- dokumenty statystyki publicznej dostępne w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- sprawozdania o rynku pracy MRPiPS-01 wraz z Załącznikami,
- dane dostępne na stronach internetowych instytucji publicznych (web research).

Dobór próby

Wielkość próby do badania ilościowego została wyznaczona w oparciu o poniższy wzór.

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1-P)}{N}}$$

gdzie:

P - oszacowana proporcja w populacji,

e - dopuszczalny błąd (zaleca się, aby błąd był nie większy niż 10%),

n - wielkość próby,

N - wielkość populacji,

Z - wartość *Z* wynikająca z przyjętego poziomu ufności (zakłada się przyjęcie 95% poziomu ufności, dla którego wartość *Z* = 1,96).

Zgodnie z danymi GUS za 1 półrocze 2017 roku w rejestrze REGON w powiecie nowosolskim funkcjonowało 327 podmiotów gospodarczych zatrudniających co najmniej 10 osób. Na podstawie powyższego wzoru obliczona została liczebność próby wynosząca **177 podmiotów gospodarczych**.

Podmioty gospodarcze dobierane będą do badania w sposób warstwowo-losowy gdzie warstwą będzie wielkość przedsiębiorstwa. Poniżej przedstawiono szczegółowy rozkład próby. Liczebności w poszczególnych warstwach obliczone zostały według wzoru:

$$n_{\alpha} = n \times \frac{N_{\alpha}}{N}$$

n_α - liczebność próby w *h*-tej warstwie

n - liczebność całej próby

N_α - liczebność *h*-tej warstwy

N - liczebność całej populacji

Tabela 1. Dobór próby ze względu na wielkość przedsiębiorstwa

Wielkość przedsiębiorstw	Liczba podmiotów	Udział procentowy podmiotów	Proporcjonalna liczba ankiet
ogółem	327	100,0%	177
od 10 do 49	270	82,6%	146
od 50 do 249	54	16,5%	30
powyżej 250	3	0,9%	1

Podczas realizacji wywiadów dążono do tego, aby rozmowa miała szczerzy charakter, a każdy z uczestników badania miał nieskrępowaną możliwość artykułowania własnych poglądów, bez poczucia, iż informacje te nie zostaną objęte klauzulą anonimowości. Kontakt badacza z ankietowanym przedstawicielem pracodawców nawiązany został telefonicznie.

Profil powiatu z punktu widzenia rynku pracy

Powiat nowosolski obejmuje swoim obszarem miasto Nowa Sól, które jest siedzibą powiatu oraz gminy: Bytom Odrzański, Kożuchów, Nowe Miasteczko, Kolsko, Nowa Sól, Otyń oraz Siedlisko. Do roku 2002 w skład powiatu wchodziły również trzy gminy miejsko-wiejskie: Sława, Szlichtyngowa oraz Wschowa, z których następnie utworzony został odrębny powiat – wschowski. Powiat nowosolski jako jednostka administracji samorządowej powstał w wyniku reformy administracji publicznej, wprowadzającej trójstopniowy podział terytorialny państwa i funkcjonuje od 1 stycznia 1999 roku. Powiat nowosolski leży w południowo-wschodniej części województwa lubuskiego na granicy z województwem wielkopolskim od wschodu i dolnośląskim od południa. Sąsiaduje z powiatem żagańskim, zielonogórskim i wschowskim z województwa lubuskiego, głogowskim z Dolnego Śląska oraz wolsztyńskim ze strony Wielkopolski. Stanowiąca centrum powiatu nowosolskiego Nowa Sól oddalona jest od Zielonej Góry, stolicy województwa lubuskiego, o około 24 km, zaś nieco ponad 40 km dzieli ją od Sulechowa. Te trzy miasta dzięki wspólnym powiązaniom określane są mianem „Lubuskiego Trójmiasta”. W mieście Nowa Sól krzyżują się liczne drogi krajowe i wojewódzkie, magistrala kolejowa północ-południe oraz droga wodna na rzece Odrze wraz z portem i stoczną.

Sile poszczególnych jednostek terytorialnych (gmin) wchodzących w skład powiatu przyjrzyć należy się wykorzystując metodę rankingu potencjału. Dzięki tej metodzie możliwe jest wskazanie gminy najsilniejszej oraz najbardziej „problemowej”. Można również oszacować na ile rozwój poszczególnych gmin jest wyrównany oraz wyodrębnić centra lub punkty ciężenia, nadające ton całemu powiatowi.

Analiza wybranych wskaźników pokazuje, że gmina Bytom Odrzański posiada największy potencjał rozwojowy, podczas gdy gmina Kożuchów wydaje się gminą najbardziej problemową szczególnie w obszarach udziału bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Za punkt ciężenia powiatu uznać należy miasto Nowa Sól, w którym znajduje się najwyższy odsetek pracujących w gminie w relacji do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, najwięcej podmiotów gospodarczych na 1 km kwadratowy powierzchni i najwyższy współczynnik skolaryzacji netto w szkołach gimnazjalnych oraz najniższy udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

Tabela 2. Ranking siły i potencjału powiatów wg wybranych wskaźników

Wskaźniki	Miasto Nowa Sól	Bytom Odrzański	Kolsko	Koźuchów	Nowa Sól	Nowe Miasteczko	Otyń	Siedlisko
Odsetek ludności do 25 roku życia	24,3%	28,8%	28,6%	27,7%	29,0%	28,8%	29,6%	31,8%
Pozycja	8	4	6	7	3	4	2	1
Saldo migracji	-111	-17	-15	-62	45	-20	12	-5
Pozycja	8	5	4	7	1	6	2	3
Ludność w wieku nieprodukcyjny m na 100 osób w wieku produkcyjnym	66,7%	58,6%	63,3%	62,5%	60,6%	58,6%	55,5%	58,5%
Pozycja	8	3	7	6	5	3	1	2
Pracujący w gminie w relacji do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym	46,9%	23,5%	11,6%	17,6%	17,0%	14,5%	10,7%	10,6%
Pozycja	1	2	6	3	4	5	7	8
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,39%	5,57%	7,32%	10,33%	7,72%	8,40%	6,48%	9,51%
Pozycja	2	1	4	8	5	6	3	7
Uczestnicy impresz organizowanych przez kluby, świetlice, domy i ośrodki kultury w relacji do liczby mieszkańców	65,7%	145,5%	87,5%	51,1%	-	8,9%	102,4%	218,1%
Pozycja	5	6	2	4	8	7	3	1
Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej w relacji do liczby podmiotów gospodarczych ogółem	9,2%	16,1%	4,9%	12,0%	14,4%	7,6%	9,7%	16,1%
Pozycja	6	1	8	4	3	7	5	1
Podmioty gospodarcze na 1 km kwadratowy powierzchni	166,9	8,0	2,5	7,6	3,0	5,1	6,6	2,8
Pozycja	1	2	8	3	6	5	4	7

Wskaźniki	Miasto Nowa Sól	Bytom Odrzański	Kolsko	Koźuchów	Nowa Sól	Nowe Miasteczko	Otyń	Siedlisko
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem*	6,5	7,5	13,8	10,9	7,5	11,1	9,2	10
Pozycja	1	2	8	6	2	7	4	5
Współczynnik skolaryzacji netto w szkołach podstawowych	96,2	95,6	89,1	64,7	68,24	80,33	79,92	85,86
Pozycja	2	1	3	7	8	5	6	4
Współczynnik skolaryzacji netto w gimnazjach	108,5	86,7	68,4	66,5	39,83	74,68	90,99	75,63
Pozycja	1	3	6	7	8	5	2	4
Liczba korzystających z turystycznych obiektów noclegowych**	3988	1427	2928	2092	494	2687	2820	-
Pozycja	1	6	2	5	7	4	3	0
Miejsca w przedszkolach w relacji do liczby ludności w wieku 3-6	73,6%	74,2%	80,7%	65,6%	40,9%	57,3%	50,7%	60,4%
Pozycja	3	2	1	4	8	6	7	5
Liczba mieszkańcy przypadająca na jeden budynek mieszkalny	11,3	6,0	4,3	6,3	3,8	5,7	4,3	5,1
Pozycja	8	6	2	7	1	5	2	4
Średnia pozycja	3,9	3,1	4,8	5,6	4,9	5,4	3,6	3,7
Ranking gmin wg potencjału w wybranych obszarach	4	1	5	8	6	7	2	3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, dane aktualne na koniec 2016 r.

* Dane za 2015 rok; ** Dane za 2014 rok

Gospodarka powiatu – atuty i bariery

Gospodarka powiatu nowosolskiego jest zróżnicowana i obejmuje zarówno rolnictwo i leśnictwo jak i przemysł oraz działalność usługową. Kluczowym ośrodkiem gospodarczym jest miasto Nowa Sól, trzecie co do wielkości miasto województwa lubuskiego, po Gorzowie Wielkopolskim i Zielonej Górze. Nowa Sól określana jest z perspektywy województwa jako ważny ośrodek gospodarczy, usytuowany na osi przyspieszonego rozwoju, przebiegającej od Gorzowa Wielkopolskiego poprzez Zieloną Górę do Nowej Soli. Nowa Sól wskazywana jest także jako ważny element „Lubuskiego Trójmiasta”, który tworzy wraz z Zieloną Górą i Sulechowem.

Powiat nowosolski przyciąga nowych inwestorów dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną oraz tworzeniem sprzyjających warunków dla współpracy przemysłu i nauki z zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań. W powiecie nowosolskim rozwija się Kostrzyńsko – Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna posiadająca swoje podstrefy w Nowej Soli, Bytomiu Odrzańskim i Kożuchowie. W Nowej Soli funkcjonuje Regionalne Centrum Technologii i Wiedzy Interior Sp. z o. o. Misją Parku Technologicznego Interior jest rozwój przedsiębiorczości poprzez budowę platformy współpracy przemysłu z nauką i otoczeniem biznesu oraz stworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych, innowacyjnych przedsiębiorstw.

Szansą rozwoju dla powiatu nowosolskiego może stać się rozwój przemysłu miedziowego. Badania geologiczne wykazały bowiem istnienie złoża miedzi koło Bytomia Odrzańskiego. Od 2012 roku trwa proces zmierzający do wyłonienia firmy, która przeprowadzi roboty geologiczne pozwalające na uzyskanie szczegółowych informacji o złożach miedzi. Zainteresowanie w tym zakresie wyraziły takie firmy jak KGHM Polska Miedź S.A. oraz Leszno Copper, a koncesję ostatecznie otrzymała firma Leszno Cooper. Do rozwoju gospodarczego powiatu przyczynia się również współpraca gospodarcza funkcjonująca w ramach „Lubuskiego Trójmiasta” – trzy miasta: Zielona Góra, Nowa Sól i Sulechów powołały w tym celu stowarzyszenie, które ma realizować wspólne inicjatywy, promować subregion oraz pozyskiwać środki na działania gospodarcze i społeczne. Władze powiatu nowosolskiego oraz gmin tworzą sprzyjającą atmosferę do lokowania działalności gospodarczej; oferują ulgi podatkowe, wsparcie organizacyjno-prawne. Zapewniają pomoc przedsiębiorcom, chętnym w zagospodarowaniu terenów inwestycyjnych o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego regionu.¹

Liczba działających na terenie powiatu organizacji pozarządowych wskazuje na **dużą aktywność społeczności lokalnej**, która chętnie organizuje się i bierze udział w inicjatywach oddolnych. W powiecie działa 18 Fundacji, 27 stowarzyszeń zwykłych oraz 141 organizacji pozarządowych, związanych ze sportem, kulturą oraz pomocą społeczną. Należy również dodać iż na terenie powiatu funkcjonuje 17 Oddziałów Ochotniczych Straży Pożarnych.²

¹ „Strategia rozwoju powiatu nowosolskiego na lata 2015-2025”

² <http://www.bip.powiat-nowosolski.pl>

Kapitał ludzki i system edukacji w powiecie

Aby w pełni ocenić potencjał kapitału ludzkiego w powiecie należy przyrzeć się ofercie edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych kształcących w zawodzie. Powiat nowosolski oferuje bogatą ofertę dla osób chcących kształcić się zawodowo. Na terenie powiatu nowosolskiego funkcjonują obecnie następujące szkoły oferujące ten rodzaj kształcenia:

- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk” w Nowej Soli w którym znajduje się:
 - Centrum Kształcenia Praktycznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego "Elektryk"
 - Publiczna Szkoła Policealna Dla Dorosłych Nr 1 Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego "Elektryk"
 - Publiczne Technikum Dla Dorosłych Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego "Elektryk"
 - Publiczny Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego
 - Technikum im. Włodzimierza Krukowskiego
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w których znajduje się:
 - Publiczna Szkoła Policealna Dla Dorosłych w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2
 - Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w których znajduje się:
 - Publiczna Szkoła Policealna w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4
 - Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4

- Zespół szkół ponadgimnazjalnych nr 5 im. Leszka Kołakowskiego w skład którego wchodzi między innymi:
 - Publiczna Szkoła Policealna Dla Dorosłych w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5
 - Publiczne Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5

- Niepubliczne Centrum Kształcenia Ustawicznego "Rozwój" W Kozuchowie
- Prywatna Szkoła Policealna Dla Dorosłych "Twoja-Szkoła"
- Centrum Kształcenia Ustawicznego
- Technikum w Nowym Miasteczku
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Nowym Miasteczku
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Siedlisku
- Dwuletnia Policealna Szkoła "Żak"
- Medyczne Studium Policealne "Zdroje"
- Medyczne Studium Zawodowe Im. Marii Skłodowskiej-Curie

- Policealna Szkoła Centrum Nauki I Biznesu Żak
- Policealne Studium Farmaceutyczne
- Policealne Studium Kosmetyczne W Zielonej Górze
- Policealne Studium PSKK
- Policealne Studium Techniki Dentystycznej

W 2016 roku w szkołach najwięcej uczniów kształciło się w kierunkach takich jak: technik logistyk, technik informatyk, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik mechatronik. Szczegółowa lista najpopularniejszych kierunków kształcenia przedstawiona została w poniższej tabeli.

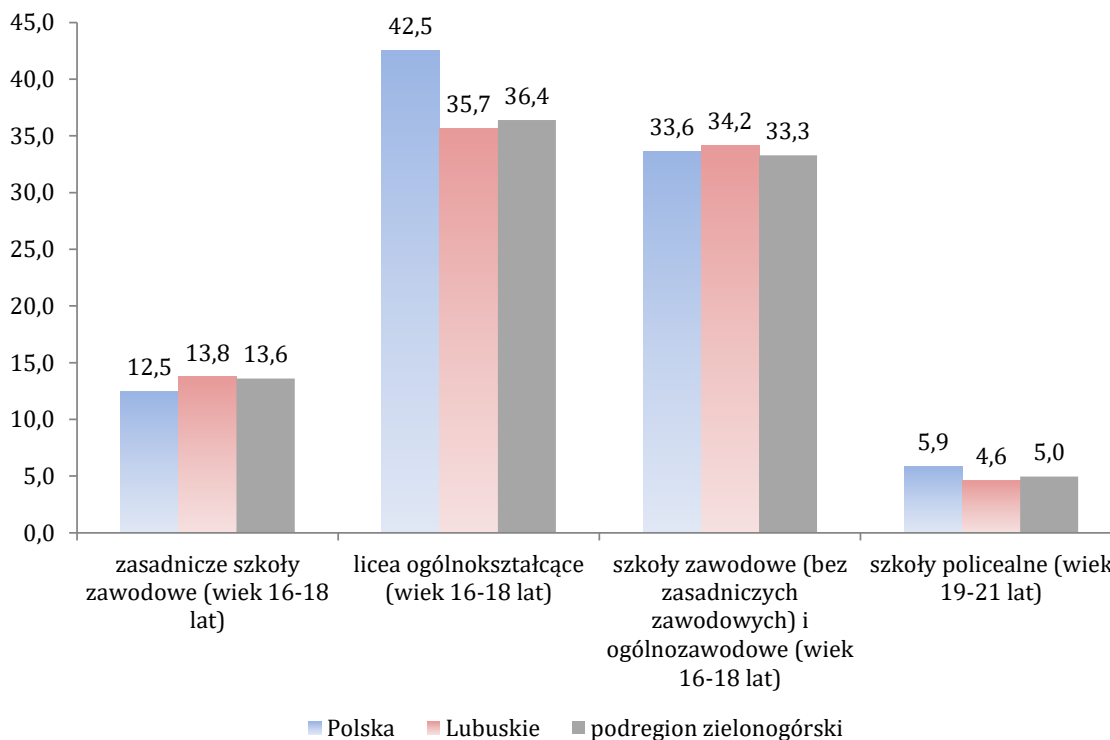
Tabela 3. Najpopularniejsze kierunku kształcenia zawodowego

Kierunek kształcenia	Liczba uczniów
Technik logistyk	188
Technik informatyk	174
Technik żywienia i usług gastronomicznych	108
Technik mechatronik	107
Technik elektryk	86
Technik administracji	81
Technik ekonomista	79
Mechanik pojazdów samochodowych	75
Sprzedawca	71
Fryzjer	69
Technik organizacji reklamy	60
Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	51
Technik spedytor	47
Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	40

Na podstawie danych CIE z 30 września 2016 roku

W celu zidentyfikowania jaka część ludności kształci się (kontynuuje naukę w trybie szkolnym) wykorzystano wskaźnik skolaryzacji dla szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych. Wskaźnik skolaryzacji jest wyższy w podregionie zielonogórskim niż w województwie w odniesieniu do liceów ogólnokształcących oraz szkół policealnych. W przypadku zasadniczych szkół zawodowych oraz szkół zawodowych wskaźnik skolaryzacji jest natomiast niższy w podregionie zielonogórskim niż w województwie.

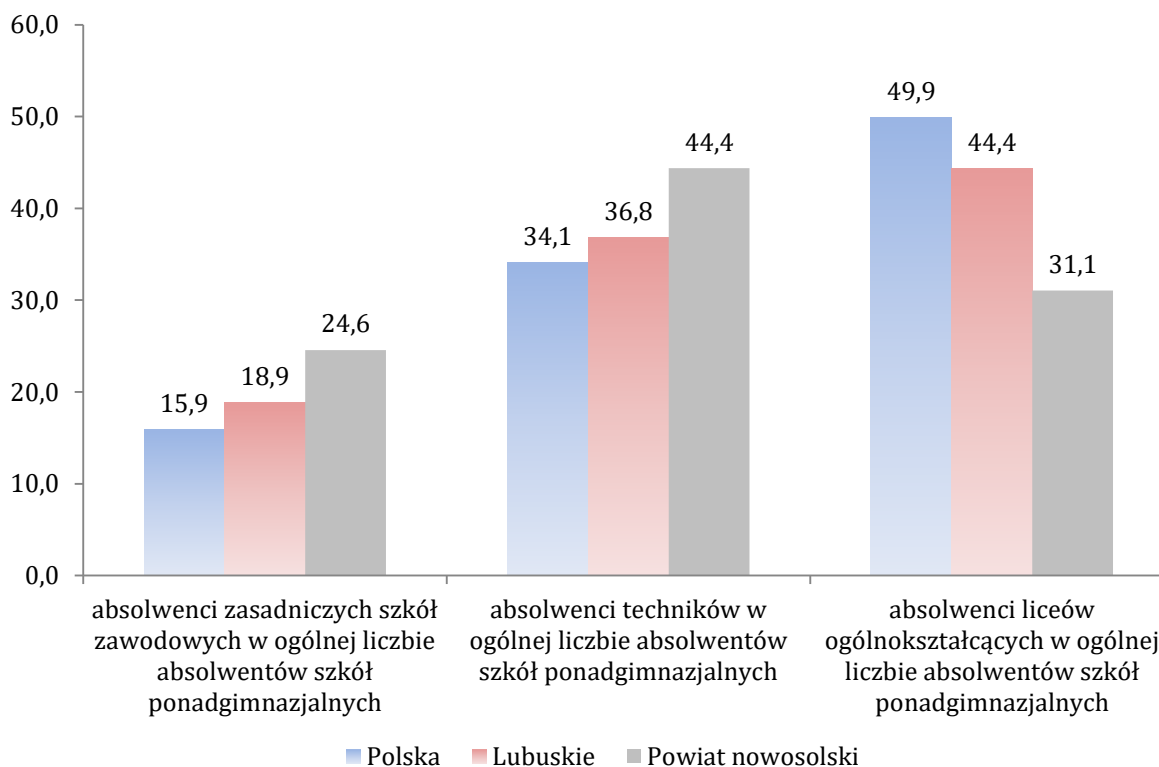
Rysunek 1. Wskaźnik skolaryzacji netto szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Uszczegółowieniem tych powyższych danych jest udział absolwentów poszczególnych szkół w ogóle absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie nowosolskim w porównaniu do województwa oraz całego kraju. W powiecie nowosolskim absolwenci technikum oraz absolwenci zasadniczych szkół zawodowych stanowią większy odsetek w ogóle absolwentów niż ma to miejsce w całym województwie oraz kraju. W kraju oraz w województwie lubuskim absolwenci liceum stanowią natomiast większy odsetek w powiecie.

Rysunek 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w 2016 roku – wskaźniki

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W 2016 roku najwięcej absolwentów ukończyło takie kierunki jak:

- Sprzedawcy sklepowi – 26 osób,
- Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani – 25 osób,
- Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 22 osoby,
- Spedytorzy i pokrewni – 18 osób,
- Technik elektryk – 15 osób,
- Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowany – 13 osób,
- Technicy elektronicy i pokrewni – 12 osób,
- Mechanicy pojazdów samochodowych – 12 osoby,
- Kucharze – 9 osób,
- Fryzjerzy – 9 osób,

Spośród wymienionych wyżej zawodów w 2016 roku zarówno do zawodów nadwyżkowych jak i do zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych w powiecie nie zaliczał się żaden zawód³. Analiza bezrobotnych absolwentów wykazała jednak, iż absolwenci niektórych z powyższych zawodów w znaczącym stopniu mają problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Do zawodów tych

³ Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie nowosolskim w 2016 roku.

kwalfikują się: mechanicy pojazdów samochodowych, oraz fryzjerzy. W obu tych przypadkach wskaźnik bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów jest wysoki i wynosi odpowiednio 25,0% oraz 22,2%.

Wskaźnikiem pomocnym w oszacowaniu skali wykluczenia w powiecie jest udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. Na koniec 2015 r. wskaźnik ten przyjął największą wartość w gminie Kolsko (13,8%) oraz Nowe Miasteczko (11,1%), natomiast wartość najniższą odnotowano w mieście Nowej Soli (6,5%). W większości gmin w ciągu ostatnich sześciu lat odnotowany został spadek w udziale osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W trzech gminach: Nowa Sól, Siedlisko oraz Otyń od 2010 roku odnotowany został znaczący spadek (powyżej 30%) w udziale osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, podczas gdy w Nowym Miasteczku wskaźnik ten zwiększył się z 8,9% w 2010 do 11,1% w 2015 roku. Omawiane dane zaprezentowano na poniższym rysunku.

Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

Nazwa	2010	2011	2012	2013	2014	2015	wzrost/spadek w ciągu badanego okresu
Miasto Nowa Sól	6,7	5,5	6,5	7,1	6,9	6,5	-3,0%
Bytom Odrzański	10,2	9	8	8,9	8,4	7,5	-26,5%
Kolsko	13,2	13,6	13,9	15,7	15,1	13,8	4,5%
Koźuchów	14,8	13,1	12,8	12,9	12	10,9	-26,4%
Nowa Sól	10,8	9,8	9,5	9,8	7,9	7,5	-30,6%
Nowe Miasteczko	8,9	8,6	9,5	11,2	12	11,1	24,7%
Otyń	13,8	12,6	11,4	11,1	9,9	9,2	-33,3%
Siedlisko	14,7	14,9	13,9	14,9	12,8	10	-32,0%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejnym wskaźnikiem za pomocą którego ocenić można skalę wykluczenia jest udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. **Omawiany wskaźnik w przeciągu ostatnich sześciu lat w całym powiecie uległ zmniejszeniu**, co uznać należy za zjawisko pozytywne. W gminie Nowa Sól udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku spadł znacząco w ciągu ostatnich 6 lat i przyjął wartość 33,9%. W mieście Nowej Soli spadł o 14,2 punktów procentowych i przyjął wartość 22%, natomiast w gminie Koźuchów doszło do spadku o 18,2 punktów procentowych, a wskaźnik ten na koniec 2015 roku przyjął wartość 34%. Najniższy spadek powyższego wskaźnika odnotowany został w gminie Siedlisko, gdzie od 2010 roku zmniejszył się z 64,5% do 46,4% tzn. o 28,1 punktu procentowego. Omawiane dane znajdują się na poniższym rysunku.

Tabela 5. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku

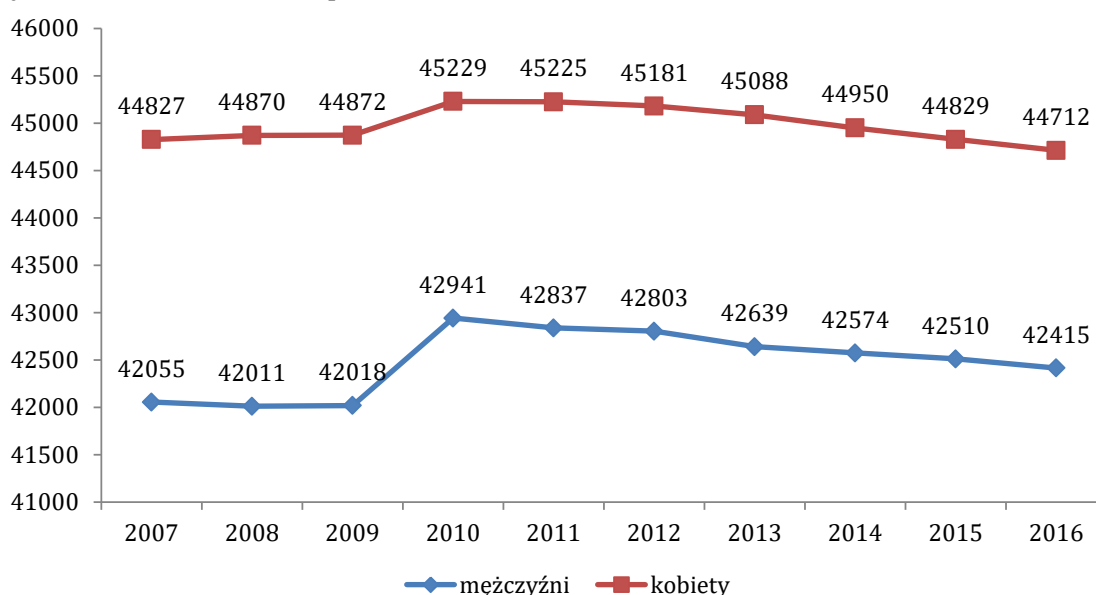
Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	spadek/wzrost w ciągu badanego okresu
Miasto Nowa Sól	36,2	31,2	26,8	25,4	23	22	-39,2%
Bytom Odrzański	47,8	45,5	40,6	38	35,5	33,4	-30,1%
Kolsko	63,6	56,7	51,7	49,5	47,5	44,3	-30,3%
Koźuchów	52,2	48	44,8	42	36,6	34	-34,9%
Nowa Sól	59	56	49,9	42,7	38,1	33,9	-42,5%
Nowe Miasteczko	53,3	49,1	42,2	40,8	39,7	37,7	-29,3%
Otyń	51,2	49,2	44,4	40,4	36,9	34,1	-33,4%
Siedlisko	64,5	61,3	58,1	53,9	50,1	46,4	-28,1%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ludność powiatu

Według stanu na koniec 2016 roku ludność powiatu wyniosła 87 127 osób, co oznacza spadek liczby ludności w ciągu ostatnich 10 lat o 212 osób. Saldo migracji za ten sam okres czasowy było ujemne i kształtowało się na poziomie -1355 osób. Liczba ludności powiatu wykazuje tendencję spadkową począwszy od roku 2011 po znaczącym wzroście ludności w 2010 roku, kiedy to liczba ludności zwiększyła się o 1280 osób. W powiecie nowosolskim w 2016 roku kobiety stanowiły 51,3% ogółu społeczeństwa. Zmiany liczebności kobiet i mężczyzn w powiecie na przestrzeni ostatnich 10 lat zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 3. Liczba ludności powiatu w ostatnich 10 latach

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analizie poddano również zmiany liczby ludności wg wybranych grup wiekowych. W ostatnich 10 latach obserwuje się nieustanny spadek liczby ludności poniżej 19 roku życia. Od 9 ostatnich lat zmniejsza się również liczba ludności w wieku 20-34 lata. Następstwem wyżu demograficznego jest wzrost od 2007 roku liczby osób w wieku 35-44 lata. W ostatnich kilku latach obserwuje się również regularny spadek liczby osób w wieku 45-54 lata oraz wzrost osób z najstarszych grup wiekowych (55-64 lata oraz 65 lat i więcej). Szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 6. Liczba ludności powiatu w ostatnich 10 latach wg wybranych kategorii wiekowych

Rok	0-19 lat	20-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-64 lata	65 lat i więcej
2007	20451	21200	10240	13677	10663	10651
2008	20089	21319	10282	13156	11428	10607
2009	19785	21299	10410	12687	12115	10594
2010	19656	21195	11083	12431	13064	10741
2011	19401	20808	11475	11829	13445	11104
2012	19114	20503	11827	11242	13693	11605
2013	18772	20100	12203	10782	13661	12209
2014	18367	19644	12643	10395	13584	12891
2015	18061	19203	12983	10223	13381	13488
2016	17799	18697	13381	9997	13113	14140

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Należy również zobrazować jak zmieniała się liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego. W ciągu ostatnich dziesięciu lat w mieście Nowa Sól liczba mieszkańców zmniejszyła się o 1042 osoby. Podobna sytuacja wystąpiła w Nowym Miasteczku, gdzie liczba mieszkańców zmniejszyła się o 65 osób. W pozostałych gminach powiatu zaobserwowano wzrost liczby ludności. Największy wzrost liczby ludności odnotowano w gminie Otyń (664 osoby). Omawiane informacje zawiera poniższa tabela.

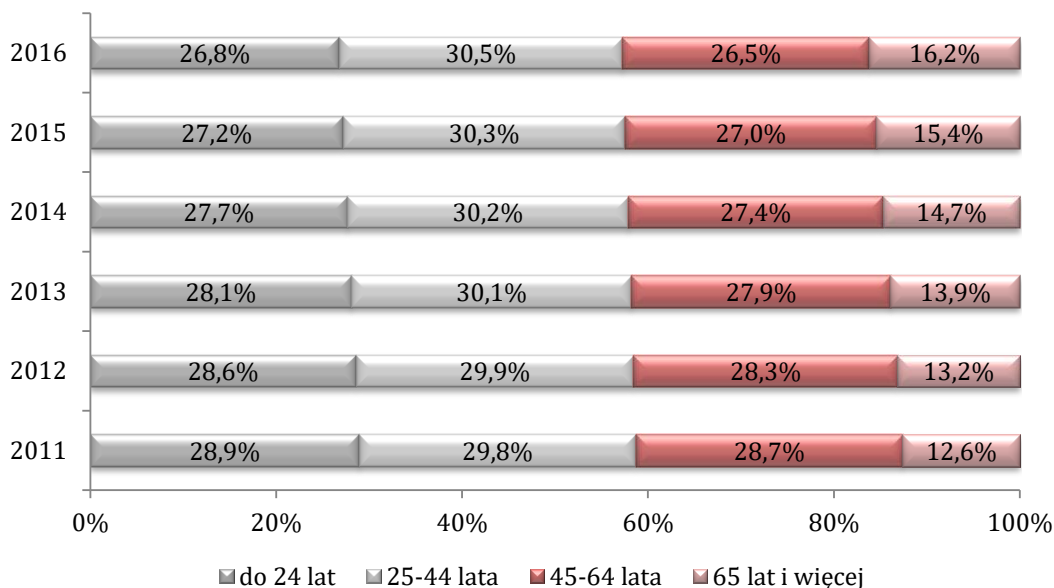
Tabela 7. Liczba ludności powiatu w ostatnich 10 latach wg gmin

Rok	Miasto Nowa Sól	Bytom Odrzański	Kolsko	Koźuchów	Nowa Sól	Nowe Miasteczko	Otyń	Siedlisko
2007	40300	5404	3251	15950	6625	5542	6247	3563
2008	40102	5428	3235	15983	6658	5529	6360	3586
2009	39945	5476	3262	16009	6668	5521	6447	3562
2010	40430	5508	3285	16419	6694	5582	6614	3638
2011	40240	5511	3288	16435	6730	5581	6663	3614
2012	40022	5555	3306	16325	6812	5552	6735	3677
2013	39721	5524	3310	16312	6829	5528	6829	3674
2014	39571	5503	3343	16245	6860	5543	6824	3635
2015	39512	5490	3346	16158	6846	5488	6892	3607
2016	39258	5499	3324	16085	6905	5477	6911	3668

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

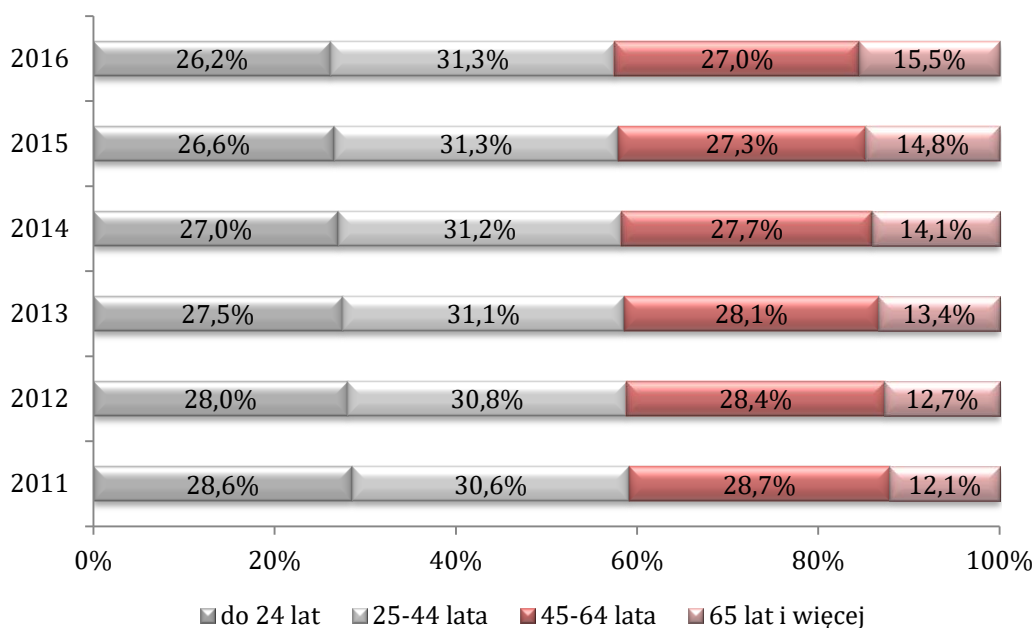
Zmiany liczby ludności w powiecie nowosolskim zaprezentowano również na tle województwa lubuskiego. W analizie uwzględniono kryterium wieku (4 podstawowe grupy wiekowe) oraz perspektywę ostatnich 6 lat. Zarówno w powiecie nowosolskim jak i w województwie lubuskim w najbliższych latach obserwujemy zjawisko starzenia się społeczeństwa, co wpisuje się w tendencję ogólnokrajową.

Rysunek 4. Zmiany liczby ludności w powiecie nowosolskim wg wieku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w województwie lubuskim wg wieku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są **migracje** na pobyt stały, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zewnętrzne. **W powiecie nowosolskim na przestrzeni ostatnich lat (od 2011 do 2016 r.) saldo migracji było ujemne, co oznacza, że więcej osób opuszczało teren powiatu niż do niego napływało.** Dominującą formą migracji były wymeldowania do miast. Łącznie w analizowanym okresie w wyniku migracji liczba mieszkańców powiatu nowosolskiego zmniejszyła się o 876 osób.

W podziale na gminy, największy spadek liczby ludności łącznie od 2011 do 2016 r. odnotowano w mieście Nowa Sól (spadek o 824 osoby) w gminie Koźuchów (spadek o 149 osób) oraz w gminie Nowe Miasteczko (spadek o 129 osób). Dodatkowo saldo migracji odnotowano natomiast w trzech gminach powiatu: gminie Nowa Sól (wzrost o 172 osoby), gminie Otyń (wzrost o 163 osoby), oraz w gminie Kolsko (wzrost o 2 osoby). Saldo migracji na przestrzeni lat 2011-2016 w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Tabela 8. Saldo migracji dla powiatu nowosolskiego w latach 2011-2016*

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat nowosolski	-167	-129	-214	-193	0	-173
Nowa Sól	-173	-206	-199	-135	0	-111
Bytom Odrzański	0	8	-14	0	0	-17
Kolsko	9	9	7	-8	0	-15
Koźuchów	-1	-13	-31	-42	0	-62
Nowa Sól	20	42	23	42	0	45
Nowe Miasteczko	-24	-16	-45	-24	0	-20
Otyń	35	40	63	13	0	12
Siedlisko	-33	7	-18	-39	0	-5

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
 Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Szczegółowe informacje na temat liczby osób, które zameldowały i wymeldowały się w latach 2011-2016 w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego przedstawione zostały w poniższej tabeli. Podsumowując poniższe dane największy ruch osób w powiecie wystąpił w latach 2011 i 2012 – łącznie zameldowało się i wymeldowało odpowiednio 2031 i 2083 osoby.

Tabela 9. Ruch migracyjny w gminach powiatu nowosolskiego w latach 2011-2016*

Jednostka terytorialna	zameldowania						wymeldowania					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat nowosolski	932	977	898	844	0	820	1099	1106	1112	1037	0	993
Nowa Sól	278	244	267	291	0	243	451	450	466	426	0	354
Bytom Odrzański	82	69	61	48	0	45	82	61	75	48	0	62
Kolsko	43	43	41	29	0	34	34	34	34	37	0	49
Koźuchów	232	263	191	157	0	171	233	276	222	199	0	233
Nowa Sól	110	141	123	134	0	119	90	99	100	92	0	74
Nowe Miasteczko	54	56	52	41	0	78	78	72	97	65	0	98
Otyń	112	126	135	124	0	84	77	86	72	111	0	72
Siedlisko	21	35	28	20	0	46	54	28	46	59	0	51

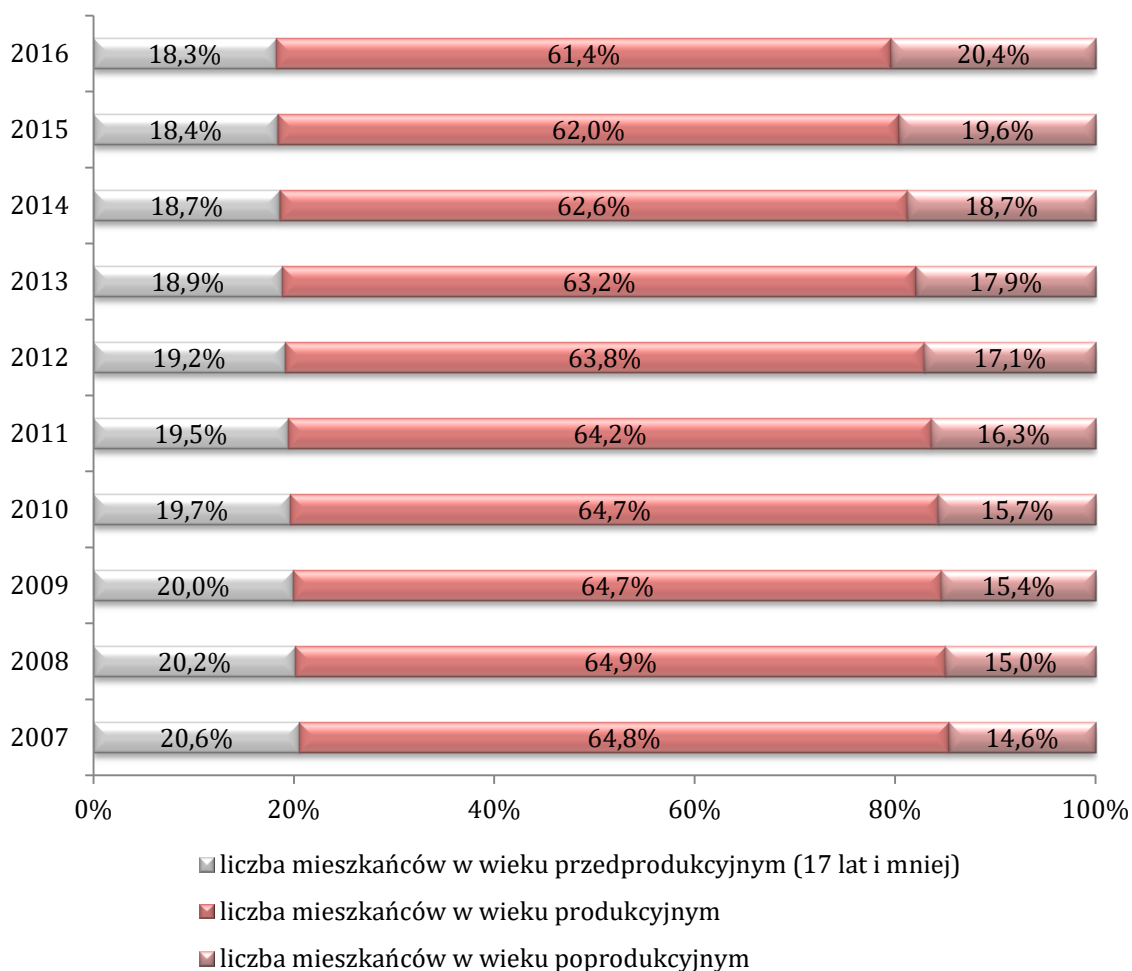
*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
 Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

W toku badania porównano również mobilność ludności powiatu nowosolskiego do przeciętnej dla województwa lubuskiego oraz całego kraju. W tym celu wyliczono odsetek wymeldowanych/zameldowanych w danym roku w odniesieniu do ogółu mieszkańców danej

lokalizacji. Wyniki analizy wskazują, że na koniec 2016 roku **ludność powiatu nowosolskiego nie odbiegała mobilnością od ogółu ludności kraju**. Mobilność terenowa osób zamieszkujących powiat była za to mniejsza niż mobilność mieszkańców całego województwa lubuskiego.

Około 61,4% mieszkańców powiatu nowosolskiego stanowią osoby w wieku produkcyjnym. W latach 2007-2008 udział osób w wieku produkcyjnym wzrastał. Od 2009 roku udział tej grupy w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu stopniowo malał. Dodatkowo, od roku 2008 stopniowo malał odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym. Podczas gdy w 2008 roku mieszkańcy powiatu do 17 roku życia stanowili 20,2% ogółu, w roku 2016 ich udział w populacji powiatu nie przekraczał 18,3%. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2007-2016 stopniowo wzrastał i w ostatnim rozpatrywanym roku osiągnął wartość 20,4%.

Rysunek 6. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na przestrzeni ostatnich 10 lat w powiecie nowosolskim

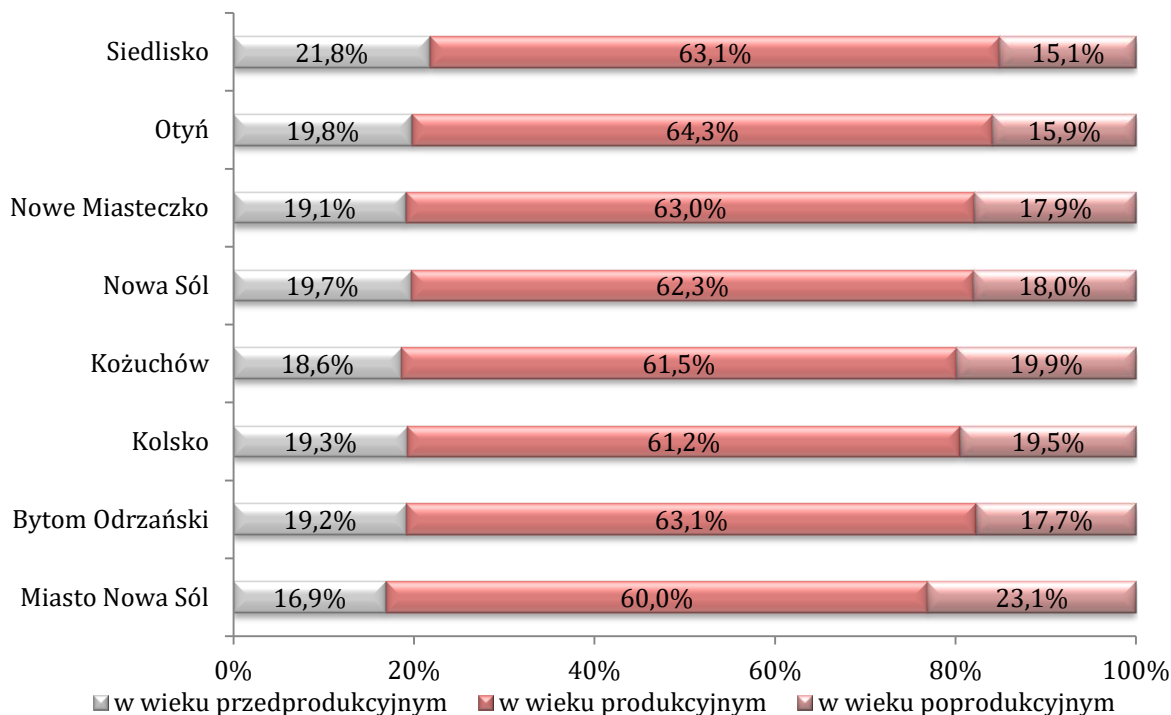

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Rozkład ludności według ekonomicznych grup wieku zbadano również w poszczególnych gminach wchodzących w skład powiatu. Najbardziej niekorzystną relację liczby osób w wieku przedprodukcyjnym do liczby osób w wieku poprodukcyjnym zaobserwować można w mieście Nowej Soli. Natomiast najlepiej pod tym względem wypada gmina Siedlisko. Należy również

zauważyć, że w całym powiecie rozpatrywanym ogółem 63,5% ludności w wieku produkcyjnym znajduje się w wieku mobilnym, a 36,5% w wieku niemobilnym.

Rysunek 7. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w końcu 2016 roku

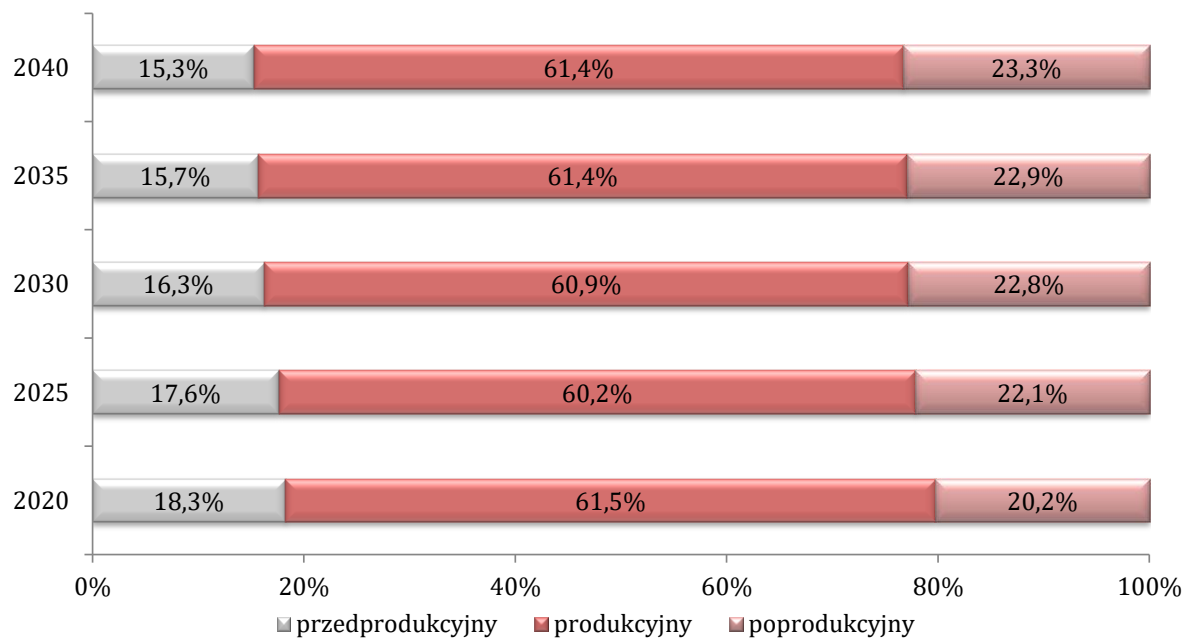

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Potencjał ludnościowy powiatu oszacowano na podstawie informacji zawartych w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego. Prognozy dla powiatu zakładają, że jego **potencjał ludnościowy będzie ulegał stopniowemu pogorszeniu**, co odpowiada tendencjom ogólnopolskim. Liczba ludności począwszy od roku 2020 będzie się stopniowo zmniejszać i w 2025 roku osiągnąć powinna wartość 84442 osób, a piętnaście lat później (w 2040 roku) już 78095 osób. Jednocześnie dynamicznie wzrastała będzie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat). Omawiane dane znajdują się na poniższym rysunku.

Rysunek 8. Prognoza potencjału ludnościowego powiatu

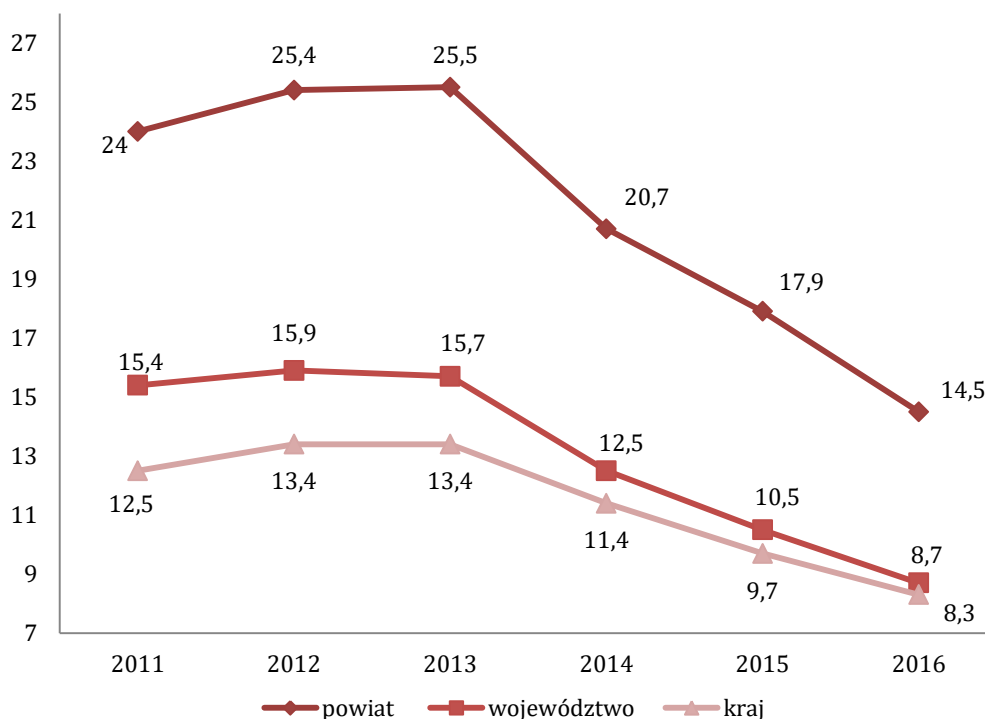
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, prognozy sporządzone w 2015 r.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy

Istotnym wskaźnikiem obrazującym kondycję regionalnego rynku pracy jest stopa aktywności zawodowej informująca o odsetku osób znajdujących się w wieku produkcyjnym i chcących pracować. Stopa aktywności zawodowej w województwie lubuskim na koniec 2016 roku wynosiła 73,4 co oznacza, iż była niższa od średniej dla całego kraju o 2,1 punktu procentowego. Należy również zauważyć, że wskaźnik ten był zdecydowanie niższy w porównaniu do średniej krajowej dla mężczyzn (76,8 w województwie; 79,1 w kraju) niż w przypadku kobiet (69,6 w województwie; 70,7 w kraju). Niestety brak jest wiarygodnych danych pomocnych przy oszacowaniu wartości stopy aktywności zawodowej w powiecie.

O sytuacji na lokalnym rynku pracy informuje wskaźnik stopy bezrobocia rejestrowanego. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nowosolskim, wyniosła w 2016 roku 14,5 pkt. proc.**, podczas gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w województwie i kraju wynosił odpowiednio 8,7 pkt. proc. i 8,3 pkt. proc. Na przestrzeni lat 2011-2013 miał miejsce wzrost stopy bezrobocia na terenie powiatu, łącznie o 1,5 pkt. procentowych. Wzrost w stopie bezrobocia w tym okresie obserwowany był również w województwie oraz kraju. Od 2013 roku stopa bezrobocia w powiecie ulegała znaczącej redukcji i łącznie zmniejszyła się o 11 punktów procentowych. Trend ten był odzwierciedleniem sytuacji w województwie i powiecie. Poziom stopy bezrobocia rejestrowanego ilustruje poniższy rysunek.

Rysunek 9. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nowosolskim na tle województwa i kraju

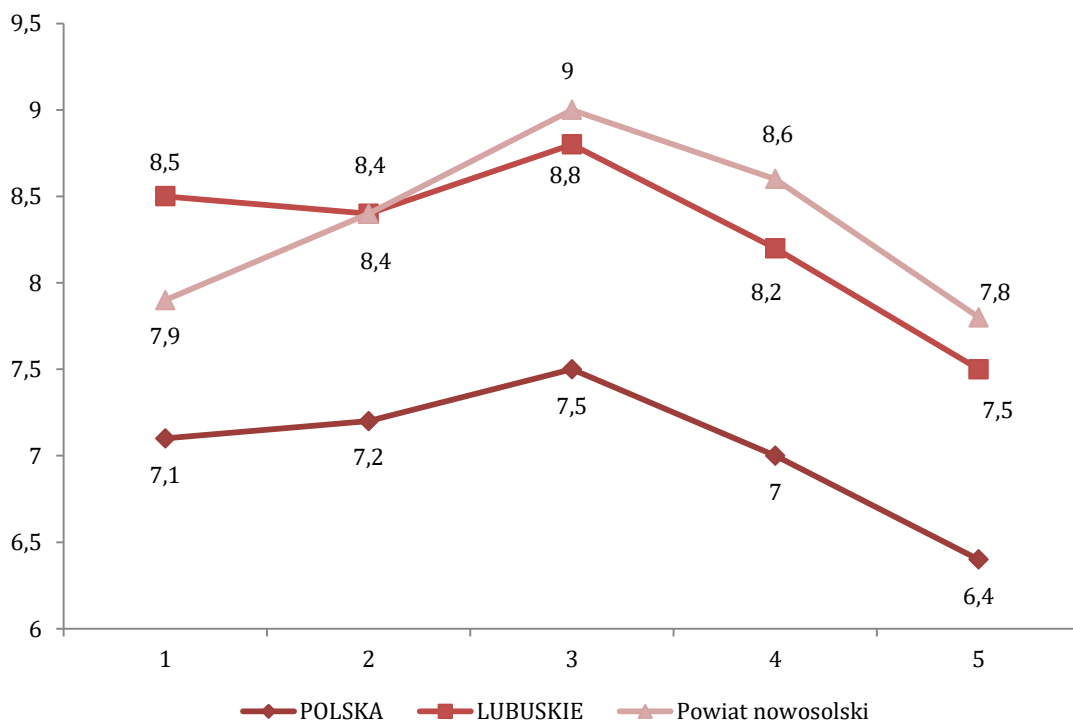

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 20-64 lata w województwie lubuskim w końcu roku 2016 utrzymywał się na poziomie 68,7% i był niższy od wskaźnika dla całego kraju o 0,6 punktu procentowego. Pomiędzy rokiem 2011 a 2012 wskaźnik zatrudnienia w województwie lubuskim zmniejszył się o 0,4 pkt. procentowego. Po tym okresie nastąpił dalszy stopniowy wzrost wskaźnika zatrudnienia utrzymujący się do końca omawianego okresu. Ogółem w latach 2012 – 2016 wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 6,6 punktu procentowego. Zmiany wskaźnika zatrudnienia w województwie odpowiadały tendencji panującej w całym kraju gdzie pomiędzy latami 2011-2016 następowała tendencja wzrostowa wskaźnika zatrudnienia, który w tym czasie zwiększył się o 4,8 punktu procentowego. Utrzymywanie się tendencji wzrostowej na obecnym poziomie nie gwarantuje jednak realizacji celów wyznaczonych w Europejskiej Strategii Zatrudnienia, gdzie docelowa wartość wskaźnika w roku 2020 wyznaczona została na 75,0%⁴.

Według danych GUS na koniec 2015 roku w powiecie nowosolskim około 7,8% osób w wieku produkcyjnym korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej. Odsetek ten był wyższy niż w województwie oraz w kraju. Na terenie powiatu nowosolskiego odsetek osób w wieku produkcyjnym korzystających z środowiskowej opieki społecznej uległ zmniejszeniu w porównaniu z rokiem poprzednim, co pokrywało się z tendencją ogólnopolską. Omawiane dane znajdują się na poniższym rysunku.

Rysunek 10. Odsetek korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej znajdujących się w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym

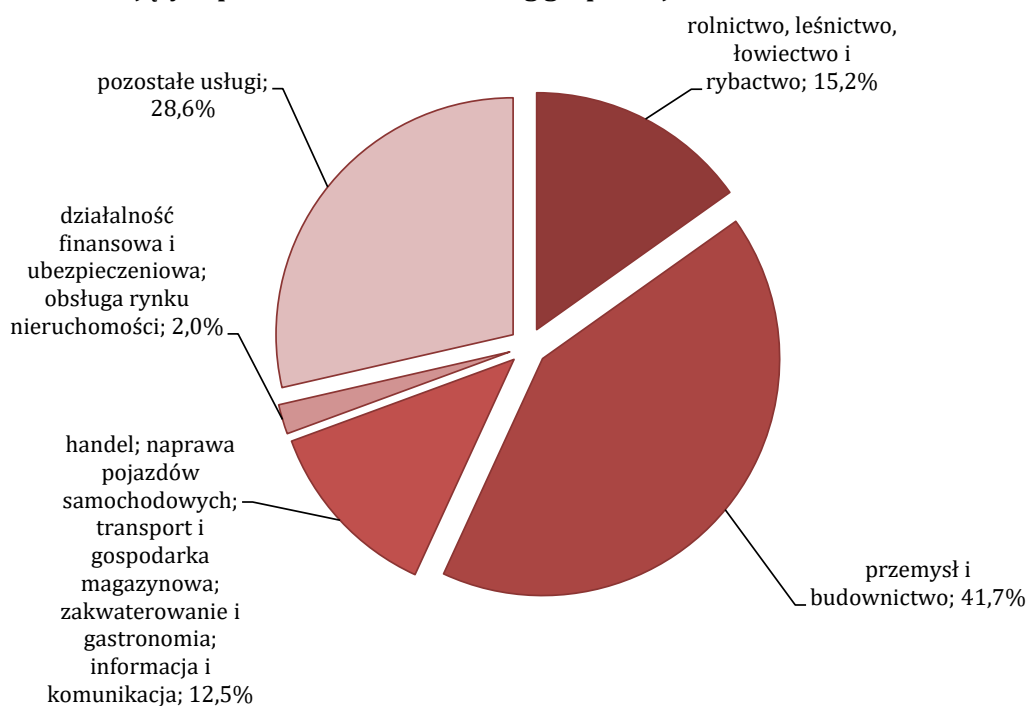
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

⁴ Źródła: Bank Danych Lokalnych GUS; Komisja Europejska: <http://ec.europa.eu>.

Pracujący

W końcu 2015 roku w powiecie nowosolskim liczba pracujących wyniosła 17630 osób. W relacji do roku poprzedzającego oznacza to spadek o 86 osób. W gronie pracujących mieszkańców powiatu 52,2% mężczyźni. **Najwięcej osób pracujących odnotowano w sekcjach przemysłu i budownictwa (41,7%), pozostałych usługach (28,6%) oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (15,2%).** W pozostałych działach gospodarki pracuje nie więcej niż 12,5% ogółu pracujących. W przeciągu ostatniego roku wzrost liczby zatrudnionych odnotowano takich sekcjach jak: pozostałe usługi (o 0,5 punktu procentowego) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja (o 0,1 pkt. proc.). Spadek dotyczył z kolei przemysłu i budownictwa (o 0,4 punkt procentowy) oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa. Odsetek zatrudnionych w obszarze działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości nie zmienił się.

Rysunek 11. Pracujący w powiecie nowosolskim wg grup sekcji PKD w końcu 2015 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Odsetki pracujących mieszkańców powiatu nowosolskiego w poszczególnych grupach sekcji PKD porównano do odpowiednich liczebności w województwie lubuskim i całym kraju. **Powiat wyróżnia się szczególnie wysokim zatrudnieniem w przemyśle i budownictwie oraz relatywnie niskim w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie** oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji. Omawiane dane znajdują się w poniższej tabeli.

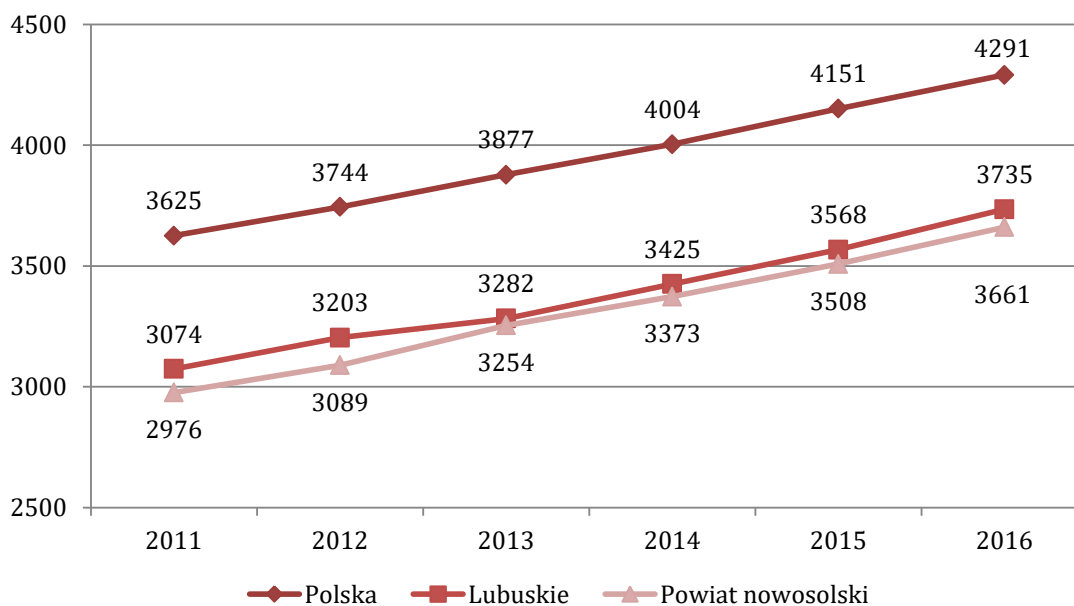
Tabela 10. Pracujący w powiecie nowosolskim w końcu 2015 roku wg grup sekcji PKD w porównaniu do innych lokalizacji

Lokalizacja	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	pozostałe usługi
Polska	21,0%	26,9%	19,0%	3,8%	29,2%
Lubuskie	14,3%	34,2%	18,7%	2,9%	30,0%
Powiat nowosolski	15,2%	41,7%	12,5%	2,0%	28,6%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W trakcie analizy danych zastanych zebrano również informacje dotyczące wynagrodzeń otrzymywanych przez pracujących w powiecie nowosolskim. **Średnie wynagrodzenie w powiecie nowosolskim na koniec 2016 roku wynosiło 3661 złotych brutto** i było niższe od średniego wynagrodzenia w województwie o 74 złotych, a od średniego wynagrodzenia w kraju o 630 złotych. Należy także zauważyć, że średnie wynagrodzenie w powiecie w ciągu ostatnich sześciu lat rośnie szybciej niż średnie wynagrodzenie w województwie i kraju.

Rysunek 12. Średnie wynagrodzenie w powiecie nowosolskim na tle województwa i kraju w końcu 2016 roku

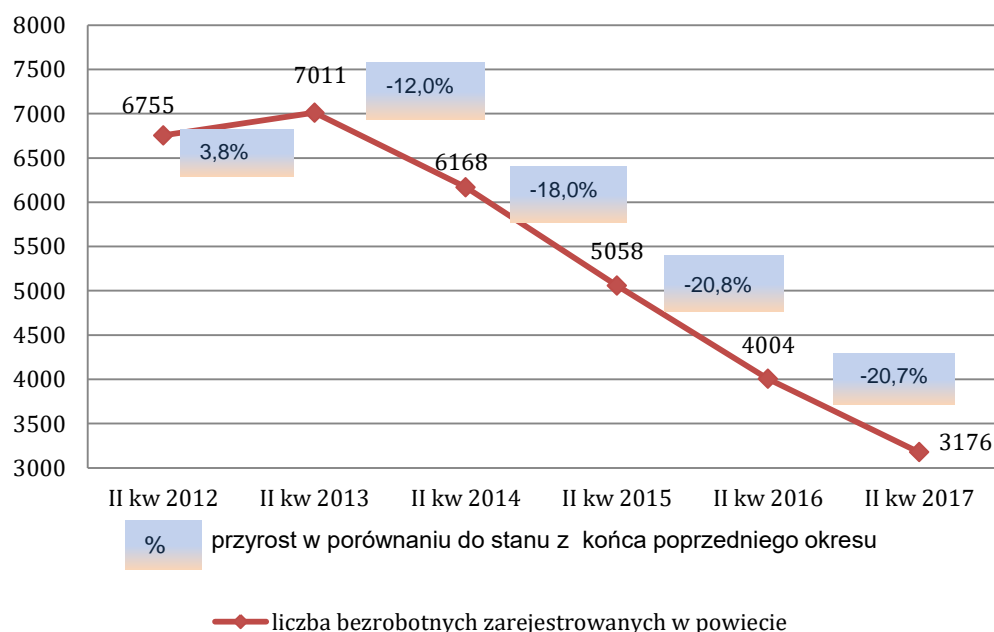

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Bezrobotni

Na koniec 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli zarejestrowanych było 3176 osób bezrobotnych, z czego 62,5% stanowiły kobiety. Od II kwartału 2013 roku do II kwartału 2017 roku zauważalny jest zdecydowany spadek liczby bezrobotnych (o 3835 osób) Szczegółowe dane prezentuje poniższy rysunek. Należy również zauważyć, że **udział bezrobotnych w ludności ogółem wynosił na koniec 2016 roku 3,6%**, co w porównaniu do stanu z końca 2012 roku oznacza spadek o 1,0 punktu procentowego.

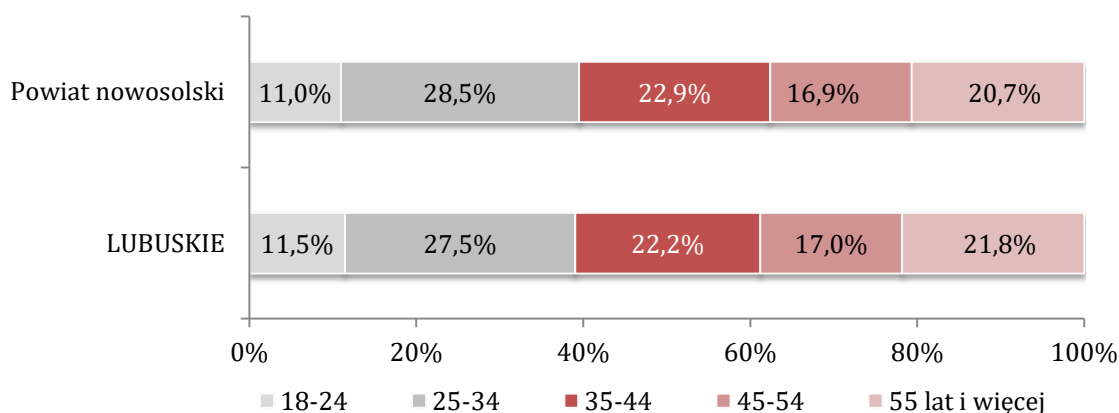
Rysunek 13. Liczba bezrobotnych w powiecie nowosolskim na koniec II kwartału 2017 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na tle województwa, powiat nowosolski charakteryzuje się nieco wyższym udziałem wśród bezrobotnych, osób młodych w wieku 18 – 34 lata. Odsetek osób młodych w powiecie wynosi 39,5%, w województwie kształtuje się natomiast na poziomie 39,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Odsetek osób w wieku 35 – 54 lata również jest większy powiecie (39,8% ogółu), niż w województwie (39,2% ogółu). Odsetek osób z najstarszej grupy wiekowej – 55 i więcej lat – jest niższy w powiecie i wynosi 20,7% (w województwie lubuskim 21,8%). Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie oraz w województwie przedstawiono poniżej. Warto również rozpatrzyć jak zmieniała się struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w podziale na wiek i w porównaniu do okresu sprzed roku. Największy spadek odnotowano wśród osób w wieku 45-54 lata (o 0,8 pkt. proc.), z kolei największy wzrost dotyczył osób w wieku 25-34 lata (o 1,0 pkt. proc.).

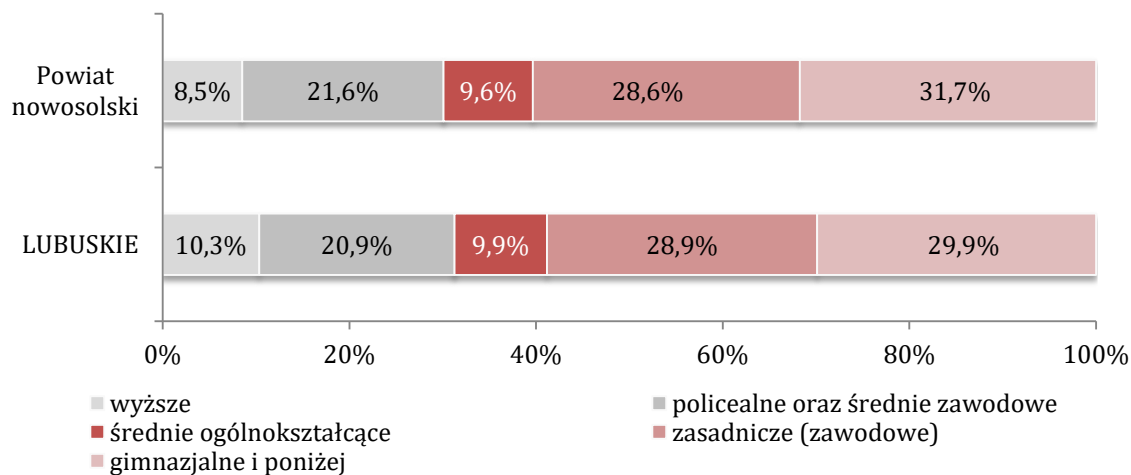
Rysunek 14. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkujących powiat nowosolski najliczniejszy udział mają osoby o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym – 31,7% ogółu (odsetek w przypadku województwa wynosi 29,9%). Nieco niższy udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych mają osoby z wykształceniem zasadniczym (zawodowym) – 28,6% oraz policealnym oraz średnim zawodowym – 21,6% (w przypadku województwa odsetki wynoszą odpowiednio: 28,9% i 20,9%). Mniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym – 8,5% ogółu w powiecie nowosolskim (odsetek w województwie jest nieco wyższy i wynosi 11,6%). Podczas gdy z wykształceniem średnim ogólnokształcącym w powiecie zarejestrowanych jest 9,6% osób, odsetek w przypadku województwa wynosi 9,9%. Dane obrazujące strukturę bezrobotnych w powiecie nowosolskim oraz w województwie w podziale ze względu na wykształcenie ilustruje poniższy rysunek. Analiza danych zastanych wykazała również jak zmieniała się struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w podziale na wykształcenie i w porównaniu do okresu sprzed roku. Największy spadek odnotowano wśród osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (o 1,8 pkt. proc.), z kolei największy wzrost dotyczył osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 1,0 pkt. proc.).

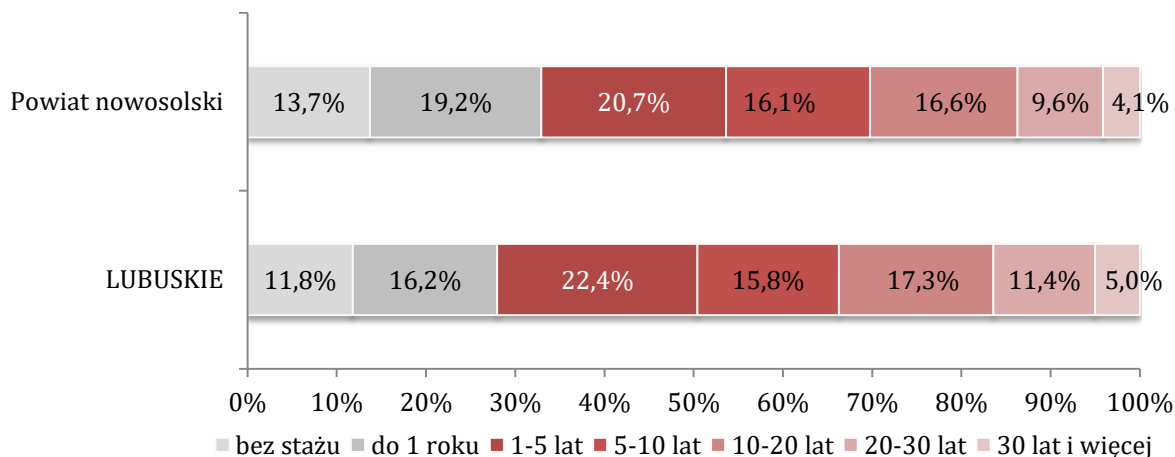
Rysunek 15. Rozkład wykształcenia bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W powiecie nowosolskim bezrobotni posiadający krótki staż pracy (do 1 roku) lub nieposiadający go w ogóle stanowią 32,9% ogółu zarejestrowanych. Odsetek ten jest wyraźnie niższy niż w przypadku całego województwa lubuskiego, gdzie wynosi on 28,8%. Około 20,7% bezrobotnych w powiecie posiada staż pracy od 1 do 5 lat (w województwie – 22,4%). Osoby posiadające staż pracy wynoszący 5 – 20 lat stanowią 36,7% zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie (w województwie – 33,1%). Osoby z ponad 20 letnim stażem pracy stanowią niższy odsetek w powiecie (13,7% ogółu) niż w województwie (16,4% ogółu). Dane szczegółowe ilustruje poniższy rysunek. Warto również rozpatrzyć jak zmieniała się struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w podziale wg stażu pracy i w porównaniu do okresu sprzed roku. Największy spadek odnotowano wśród osób posiadających staż pracy od 20 do 30 lat (o 1,1 punktu procentowego) z kolei największy wzrost dotyczył osób z krótkim stażem pracy (do 1 roku - o 2,0 pkt. proc.).

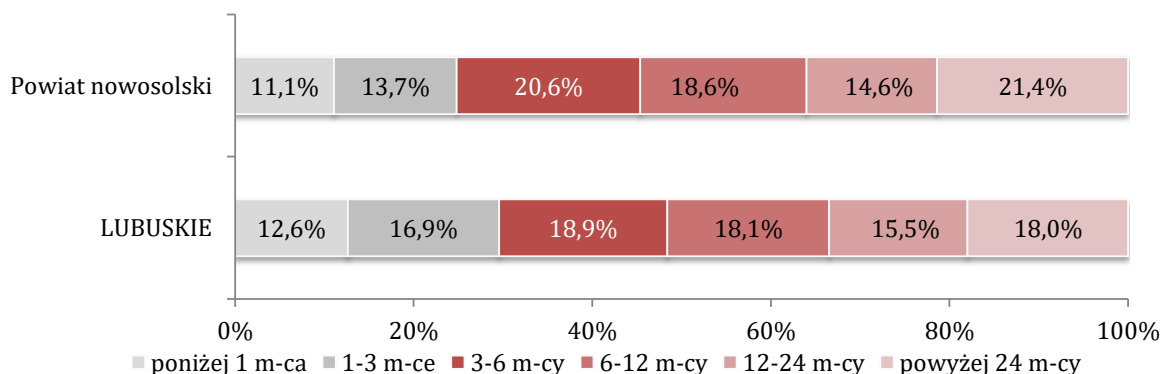
Rysunek 16. Rozkład stażu pracy bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Istotnym czynnikiem charakteryzującym kondycję lokalnego rynku pracy jest również czas pozostawania przez osoby bezrobotne bez zatrudnienia. **Około 46,4% bezrobotnych w powiecie nowosolskim pozostaje bez zatrudnienia przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Dla województwa lubuskiego odsetek ten jest wyższy i kształtuje się na poziomie 48,4%.** Odsetek pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy jest niższy w powiecie – stanowi 14,6% (w województwie 18,1%). Również odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy jest niższy w powiecie niż w przypadku województwa i wynosi 15,6% (w województwie 15,5%). Osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy w powiecie stanowią około 21,4%, podczas gdy w województwie – 18,0% ogółu zarejestrowanych. Rozkład danych dotyczących czasu pozostawania bez pracy przez bezrobotnych z terenu powiatu nowosolskiego oraz województwa lubuskiego ilustruje poniższy rysunek. Przeanalizowano również jak zmieniała się struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w podziale wg czasu pozostawania bez pracy i w porównaniu do okresu sprzed roku. Największy spadek odnotowano wśród osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy (o 1,6 pkt. proc.), z kolei największy wzrost dotyczył osób pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy (o 5,6 pkt. proc.).

Rysunek 17. Rozkład czasu pozostawiania bez pracy bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych na terenie powiatu w okresie ostatniego roku odnotowany został we wszystkich gminach powiatu nowosolskiego. Największy procentowy spadek odnotowany został w gminie Siedlisko (spadek o 27,8%, tj. 58 osób), w mieście Nowej Soli (spadek o 21,3%, tj. 370 osób) oraz w gminie Otyń (spadek o 21,3%, tj. o 62 osoby). Szczegółowe dane przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 11. Zmiany w liczbie osób bezrobotnych w gminach powiatu nowosolskiego w okresie II kwartał 2016 - II kwartał 2017

Gmina	Liczba osób bezrobotnych II kwartał 2016 roku	Liczba osób bezrobotnych II kwartał 2017 roku	Zmiana procent	Zmiana w liczbie
Bytom Odrzański	168	197	-14,7%	-29
Kolsko	123	139	-11,5%	-16
Koźuchów	830	1027	-19,2%	-197
Nowa Sól	280	340	-17,6%	-60
Miasto Nowa Sól	1185	1555	-23,8%	-370
Nowe Miasteczko	210	246	-14,6%	-36
Otyń	229	291	-21,3%	-62
Siedlisko	151	209	-27,8%	-58

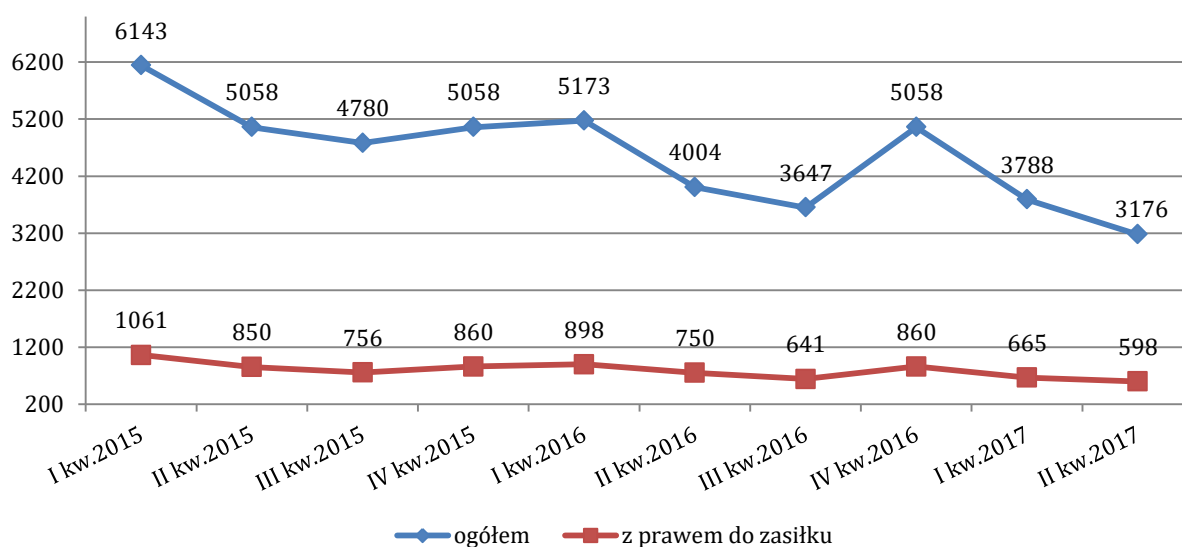
Na podstawie danych z PUP Nowa Sól

Na podstawie powyższych danych udało się ustalić grupy osób ponadprzeciętnie narażonych na bezrobocie w powiecie nowosolskim i nadreprezentowane w populacji bezrobotnych w stosunku do całkowitej populacji w wieku produkcyjnym. Są to przede wszystkim osoby do 34 roku życia, posiadające wykształcenie gimnazjalne lub niższe oraz legitymujące się relatywnie krótkim stażem pracy. Z drugiej strony zdecydowanie najmniej narażeni na bezrobocie są w szczególności mieszkańcy powiatu posiadający dłuższy staż prac oraz wykształcenie wyższe bądź średnie ogólnokształcące.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli zmalała wyraźnie pomiędzy I i III kwartałem 2015 r. (spadek o 1363 osoby). Następnie wzrastała do I kwartału 2016 r., po czym nastąpił kolejny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, który trwał do końca III kwartału 2016 roku (spadek o 1526 osób). Po tym

okresie nastąpił znaczący wzrost w licznie zarejestrowanych bezrobotnych, a liczba zarejestrowanych bezrobotnych osiągnęła poziom 5058 osób. W ciągu następnych 6 miesięcy liczba bezrobotnych ponownie się zmniejszała i na koniec czerwca 2017 roku wyniosła 3176 osób. Liczba osób uprawnionych do zasiłku zmieniała się zgodnie z trendem zmian w liczbie ogółu bezrobotnych. Najwięcej osób uprawnionych do pobierania zasiłku odnotowanych zostało w I kwartale 2015 roku (1061 osób), natomiast najmniej w II kwartale 2017 roku (598 osób). Procentowo najwyższy udział osób uprawnionych do pobierania zasiłku występował w II kwartale 2017 roku – zasiłek pobierało wtedy 18,8% ogółu bezrobotnych. Omawiane dane przedstawione zostały na poniższym rysunku.

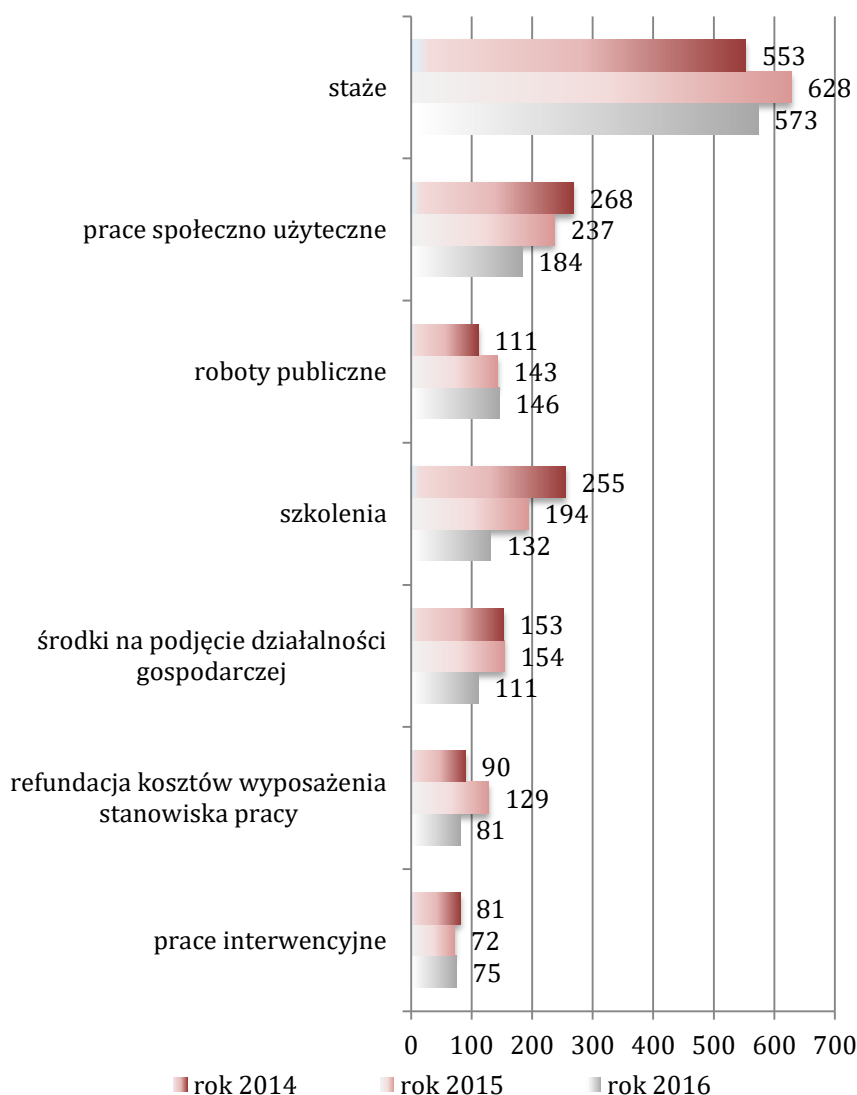
Rysunek 18. Liczba bezrobotnych ogółem i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu powiatu nowosolskim

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS
 Stan z końca okresu.

Powiatowy Urząd Pracy we Nowej Soli oferuje wiele aktywnych programów dedykowanych osobom bezrobotnym. **Najpopularniejszymi formami wsparcia są staże i prace społecznie użyteczne oraz szkolenia.** W ich przypadku liczba uczestników zdecydowanie przewyższa pozostałe organizowane przez PUP formy wsparcia.

Rysunek 19. Liczba uczestników aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w powiecie nowosolskim

Źródło: „Rynek województwa lubuskiego w 2014,2015 i 2016 roku”

Należy również zauważyć, że bezrobocie długookresowe (powyżej 12 miesięcy) w powiecie nowosolskim jest wyższe niż w przypadku województwa lubuskiego. Bezrobotni zarejestrowani w urzędzie od co najmniej 12 miesięcy stanowią 36,0% wszystkich bezrobotnych, podczas gdy w województwie ich odsetek na koniec II kwartału 2017 roku wynosił 33,4%. Odsetek długotrwale bezrobotnych w powiecie nowosolskim wyraźnie różni się w zależności od płci. Wśród bezrobotnych mężczyzn wynosi on 12,4% ogółu, zaś wśród kobiet – 23,6% ogółu. Wskaźnik ten nieco wyższy jest również w przypadku osób do 34 roku życia – odsetek osób długookresowo bezrobotnych w tym wieku w ogóle bezrobotnych stanowi 11,5%. Odsetek długookresowo bezrobotnych jest najwyższy wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (33,7%) oraz zasadniczym zawodowym (31,6%), najmniejszy zaś w gronie osób legitymujących się wyższym (6,1%).

Tabela 12. Długookresowo bezrobotni wg wykształcenia na koniec II kwartału 2017 roku

Wykształcenie	Liczba długookresowo bezrobotnych	Odsetek długookresowo bezrobotnych
wyższe	70	6,1%
policealne i średnie zawodowe	230	20,1%
średnie ogólnokształcące	97	8,5%
zasadnicze zawodowe	362	31,6%
gimnazjalne i poniżej	385	33,7%
OGÓŁEM	1144	100%

Źródło: Załącznik nr 1 do Sprawozdania MRPiPS-01 za II kwartał 2017 r.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób, która ze względu na szczególne uwarunkowania ma znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. Około **86,2%** spośród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy (bezrobotnych z obszaru powiatu oraz miasta) na koniec II kwartału 2017 roku kwalifikuje się do grupy znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Najwyższy odsetek osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby długotrwale bezrobotne (66,5% ogółu osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy) oraz powyżej 50 roku życia (34,7%). Mniej, bo 27,0% bezrobotnych w szczególnej sytuacji to osoby poniżej 30 roku życia. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy 25,7% jest osobami posiadającymi co najmniej 1 dziecko poniżej 6 roku życia. Około 12,7% osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy nie ma więcej niż 25 lat a 10,9% to osoby niepełnosprawne.

W skali roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w większości grup. Procentowo największy, bo 22,3% spadek (tj. o 100 osób) odnotowano wśród osób, do 25 roku życia. O 22,2% zmniejszyła się również grupa osób długotrwale bezrobotnych (spadek o 520 osób). Znaczący spadek nastąpił także wśród osób do 30 roku życia (20,9%) oraz wśród osób powyżej 50 roku życia (20,1%, tj. 240 osób). Liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia zmniejszyła się o 7,1%, natomiast liczba osób niepełnosprawnych uległa redukcji o 8,6%. Zestawienie danych dotyczących poszczególnych grup bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy prezentuje tabela poniżej. Ogółem liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zmniejszyła się o 20,9% (tj. o 718 osób). Szczegółowe informacje na temat liczby zarejestrowanych bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 13. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie nowosolskim

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani		Przyrost w skali roku*	
	N	%	N	%
do 30 roku życia	740	27,0%	-195	-20,9%
w tym do 25 roku życia	348	12,7%	-100	-22,3%
długotrwale bezrobotni	1822	66,5%	-520	-22,2%
pow. 50 roku życia	952	34,7%	-240	-20,1%
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	0	0,0%	0	
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	703	25,7%	-54	-7,1%
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	7	0,3%	7	
niepełnosprawne	299	10,9%	-28	-8,6%
Ogółem	2740		718	-20,9%

*W porównaniu do stanu z końca II kwartału 2016 roku
 Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli

Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie

Na terenie powiatu nowosolskiego w I połowie 2017 roku wyszczególnione zostały 23 zawody deficytowe, 2 zawody zrównoważone i 8 zawodów nadwyżkowych. Szczegółowa lista przedstawiona została poniżej.

Tabela 14. Informacja sygnalna za I połowę 2017 roku

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	Zawód maksymalnie deficytowy	Kaletnicy, rymarze i pokrewni Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej Asystenci nauczycieli Układacze towarów na półkach Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych Urzędnicy do spraw podatków Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem Czyściciele pojazdów Agenci i administratorzy nieruchomości Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni Artyści plastycy Ładowacze nieczystości
	Zawód deficytowy	Robotnicy wykonujący proste prace polowe Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
		Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych) Szklarze Operatorzy maszyn do szycia Magazynierzy i pokrewni Kierowcy samochodów ciężarowych Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
Równowaga	Zawód zrównoważony	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
Nadwyżka	Zawód nadwyżkowy	Tapicerzy i pokrewni Ceramicy i pokrewni Sekretarze medyczni i pokrewni
	Zawód maksymalnie nadwyżkowy	Inżynierowie mechanicy Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni Konsultanci i inni pracownicy biur podróży Kreślarze Pracownicy służb technicznych żeglugi

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli

Przedsiębiorczość w powiecie

Rozkład liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie jest zróżnicowany w obrębie poszczególnych gmin. **Na ich tle wyróżnia się miasto Nowa Sól, gdzie znajduje się największa liczba podmiotów gospodarczych (3672 j. gospodarczych).** Miasto Nowa Sól charakteryzuje się także największą liczbą jednostek gospodarczych przypadających na km² powierzchni (167 j. gosp./km²). W pozostałych gminach funkcjonuje mniej podmiotów. W gminie Koźuchów zarejestrowanych jest 1356 j. gospodarczych (8 j. gosp./km²), w gminie Otyń funkcjonuje 611 podmiotów (7 j. gosp./km²), a w gminie Nowa Sól działa 529 podmiotów gospodarczych (3 j. gosp./km²). Najmniej podmiotów gospodarczych znajduje się w gminie Kolsko - 203 podmioty gospodarczych (3 j. gosp./km²). Szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 15. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu

Gmina	powierzchnia w km ²	liczba podmiotów gospodarczych	liczba podmiotów gospodarczych przypadających na km ² powierzchni
Miasto Nowa Sól	22	3672	167
Bytom Odrzański	52	417	8
Kolsko	81	203	3
Koźuchów	179	1356	8
Nowa Sól	176	529	3
Nowe Miasteczko	77	394	5
Otyń	92	611	7
Siedlisko	92	255	3
Ogółem	771	7437	10

Według stanu z 31.XII.2016 r.
 Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

W powiecie nowosolskim przeważają mikro (do 9 pracowników) i małe przedsiębiorstwa (10 – 49 pracowników). Przedsiębiorstwa zatrudniające 50 i więcej pracowników stanowią 0,7% ogółu zarejestrowanych podmiotów w powiecie. W porównaniu do stanu z końca 2015 roku w powiecie wzrosła liczba mikro przedsiębiorstw (o 83 podmioty) oraz małych przedsiębiorstw (o 7 podmiotów). Do zmniejszenia liczby podmiotów gospodarczych doszło natomiast wśród średnich i dużych przedsiębiorstw (w obu przypadkach spadek o jedno przedsiębiorstwo). Dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów w podziale według klas wielkości ilustruje poniższa tabela. Dane statystyczne każą przypuszczać, że duzi pracodawcy nie wywierają większego wpływu na lokalny rynek pracy. W powiecie funkcjonują tylko 3 takie przedsiębiorstwa, co daje 0,6 firmy na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, dla porównania wskaźnik ten dla całego województwa lubuskiego wynosi 1,6. **Znacznie większą rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają małe firmy.** Wskaźnik ich liczebności na 10 000 mieszkańców wynosi 50,7, podczas gdy w przypadku województwa kształtuje się na poziomie 61,1.

Tabela 16. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według klas wielkości

Klasa wielkości przedsiębiorstwa		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie	
		N	%	N	%
Mikro przedsiębiorstwa	0-9 pracowników	7110	95,6%	83	1,2%
Małe przedsiębiorstwa	10-49 pracowników	271	3,6%	7	2,7%
Średnie przedsiębiorstwa	50-249 pracowników	53	0,7%	-1	-1,9%
Duże przedsiębiorstwa	250-999 pracowników	3	0,0%	-1	-25,0%
	1000 i więcej pracowników	0	0,0%	0	0,0%
Ogółem		7437	100%	88	1,2%

Według stanu z 31.XII.2016 r.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Na koniec 2016 roku w rejestrze REGON powiatu nowosolskiego zarejestrowanych było **7437 podmiotów gospodarczych**, z czego 94,2% podmiotów należało do sektora prywatnego.

Głównym obszarem działalności podmiotów gospodarczych w powiecie jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G). Ten rodzaj działalności prowadzi około 23,5% podmiotów w powiecie. Znaczący odsetek firm (15,5%) firm działa w obszarze budownictwa (sekcja F), zaś około 12,9% powiatowych firm w sekcji związanej z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L). Około 8,9% przedsiębiorstw działa w ramach przetwórstwa przemysłowego. Ponad 5,0% przedsiębiorstw zajmuje się działalnością w ramach połączonych sekcji S i T (6,2%), transportem i gospodarką magazynową (sekcja H, 5,7%), działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (5,2%) oraz opieką zdrowotną i pomocą społeczną (5,2%). W pozostałych sekcjach funkcjonuje nie więcej niż 3,0% podmiotów. Porównując odsetki przedsiębiorstw w poszczególnych sekcjach z analogiczną statystyką dla całego województwa zauważyć należy, że **powiat specjalizuje się przede wszystkim w budownictwie o działalności związanej z obsługą nieruchomości.**

Tabela 17. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według sekcji PKD

Sekcja / Obszar działalności		Struktura podmiotów w powiecie		Struktura podmiotów w województwie	
		N	%	N	%
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	212	2,9%	3418	3,1%
B	Górnictwo i wydobywanie	6	0,1%	123	0,1%
C	Przetwórstwo przemysłowe	663	8,9%	8685	7,8%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	44	0,6%	242	0,2%
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	27	0,4%	453	0,4%

F	Budownictwo	1155	15,5%	14153	12,7%
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1747	23,5%	27645	24,7%
H	Transport i gospodarka magazynowa	425	5,7%	7557	6,8%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	166	2,2%	3105	2,8%
J	Informacja i komunikacja	83	1,1%	2046	1,8%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	154	2,1%	2900	2,6%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	963	12,9%	10937	9,8%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	389	5,2%	7793	7,0%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	148	2,0%	2935	2,6%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	44	0,6%	698	0,6%
P	Edukacja	223	3,0%	3356	3,0%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	384	5,2%	6109	5,5%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	131	1,8%	1978	1,8%
S i T	Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	464	6,2%	7454	6,7%
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0%	1	0,001%
	Ogółem	7437	100,0%	111756	100,0%

Według stanu z 31.XII.2016 r.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Analiza dostarczyła również informacji o ilości wakatów zgłoszonych przez pracodawców w ciągu 2016 roku do Powiatowego Urzędu Pracy we Nowej Soli. Przedsiębiorcy najczęściej poszukiwali pracowników gospodarczych, pozostałych robotników wykonujących prace proste w przemyśle, szwaczek magazynowych oraz kierowców samochodów ciężarowych. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 18. Oferty pracy zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli w 2016 roku

Zawód	liczba ofert pracy
Robotnik gospodarczy	388
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	155
Szwaczka maszynowa	147
Kierowca samochodu ciężarowego	143
Sprzedawca	141
Technik prac biurowych	124
Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	83
Pozostali kaletnicy, rymarze i pokrewni	80
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	62
Inwentaryzator	60

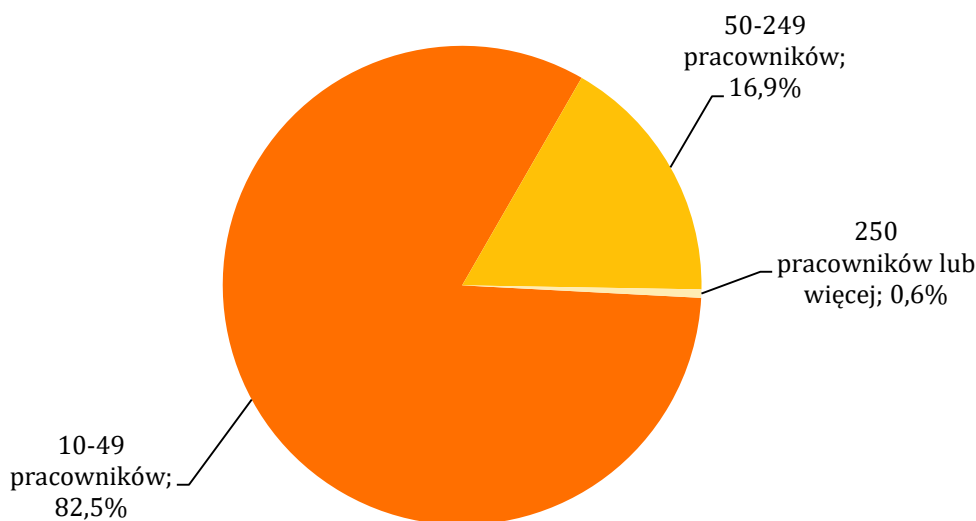
Zawód	liczba ofert pracy
Pomocniczy robotnik budowlany	59
Sprzątaczką biurową	53
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	53
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	41
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	39
Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	38
Pomocniczy robotnik drogowy	37
Murarz	35
Spawacz	35
Rozbieracz-wykrawacz	35
Monter wyrobów z drewna	35
Ślusarz	33
Betoniarz-zbrojarz	32
Kierowca ciągnika siodłowego	32
Magazynier	31
Kierowca samochodu dostawczego	31

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2016 rok”

Badanie pracodawców

Badanie ilościowe pracodawców zrealizowano na próbie 177 respondentów. Wśród respondentów firmy zatrudniające od 10 do 49 pracowników stanowiły około 82,5% a firmy zatrudniające od 50 do 249 pracowników 16,9%. W badaniu uczestniczyła również jedna firma zatrudniająca więcej niż 250 pracowników.

Rysunek 20. Wielkość zatrudnienia (N=177)

Źródło: Badania własne

Badaniem objęto firmy z 18 głównych sekcji PKD 2007. Największe odsetki respondentów stoją na czele przedsiębiorstw działających w sekcjach: handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów (18,1%), przetwórstwa przemysłowego (16,3%), edukacji (11,30%) oraz budownictwa, transportu i gospodarki samochodowej i opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (po 6,2%). Pełne zestawienie przedstawiono w poniższej tabeli.

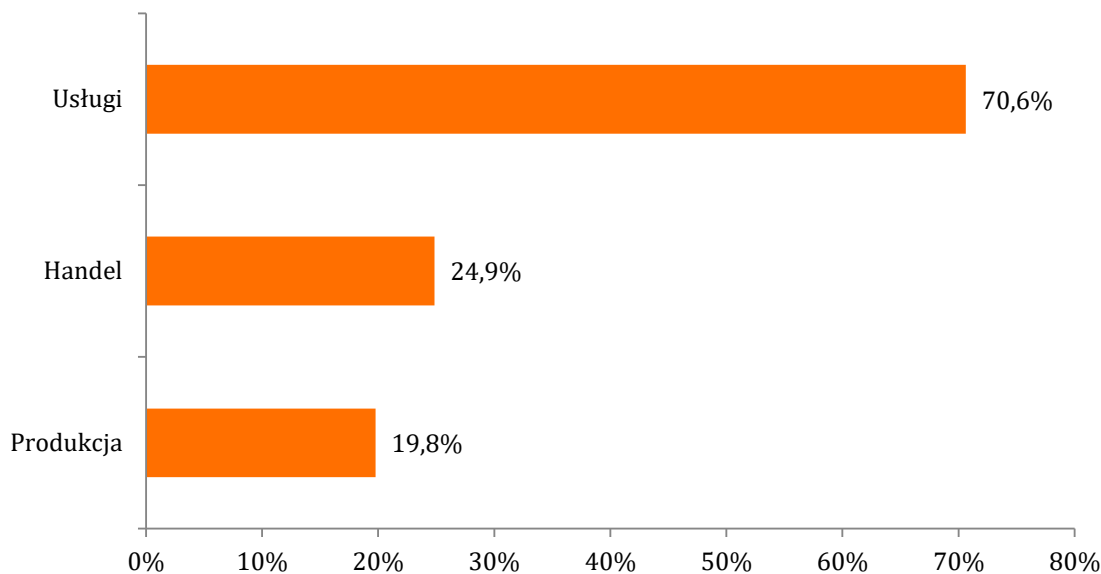
Tabela 19. Sekcja PKD 2007 badanych firm

Sekcja PKD 2007	Liczba podmiotów	Procent ogółu
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów (G)	32	18,1%
Przetwórstwo przemysłowe (C)	29	16,3%
Edukacja (P)	20	11,3%
Budownictwo (F)	11	6,2%
Transport i gospodarka magazynowa (H)	11	6,2%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	11	6,2%
Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S i T)	10	5,6%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	9	5,1%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (O)	7	4,0%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	6	3,4%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	6	3,4%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	6	3,4%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	6	3,4%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	3	1,6%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	4	2,3%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	3	1,7%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	2	1,1%
Informacja i komunikacja (J)	1	0,6%
OGÓŁEM	177	100%

Źródło: Badania własne

Zdecydowana większość ankietowanych podmiotów funkcjonuje w sektorze usług (70,6%). Badane przedsiębiorstwa zajmowały się również działalnością handlową (24,9%) oraz produkcją (19,8%). Omawiane informacje przedstawione zostały w poniższej tabeli.

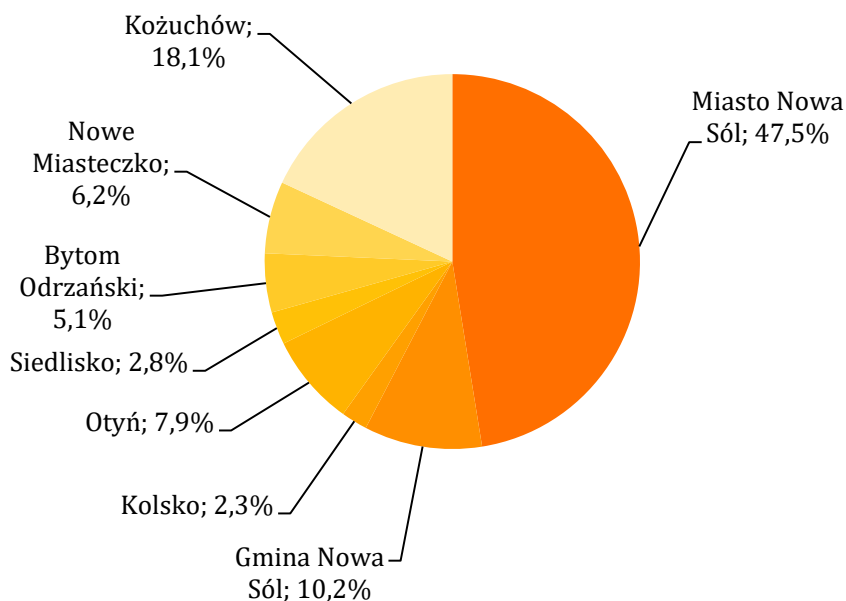
Rysunek 21. Sektor gospodarczy badanych firm (N=177)

Źródło: Badania własne

Pracodawców scharakteryzowano również pod względem lokalizacji firm, na których czele stoją. 47,5% ogółu badanych stanowiły podmioty ulokowane w mieście Nowa Sól. Ponadto, 18,1% respondentów reprezentowało firmy z gminy Koźuchów, 10,2% - z gminy Nowa Sól, 7,9% - z gminy Otyń, a 6,2% - z gminy Nowe Miasteczko. W gminie Siedlisko działa 2,8% respondentów, a najniższy odsetek przedsiębiorstw pochodziło z gminy Kolsko. Szczegółowe dane znajdują się na poniższym wykresie.

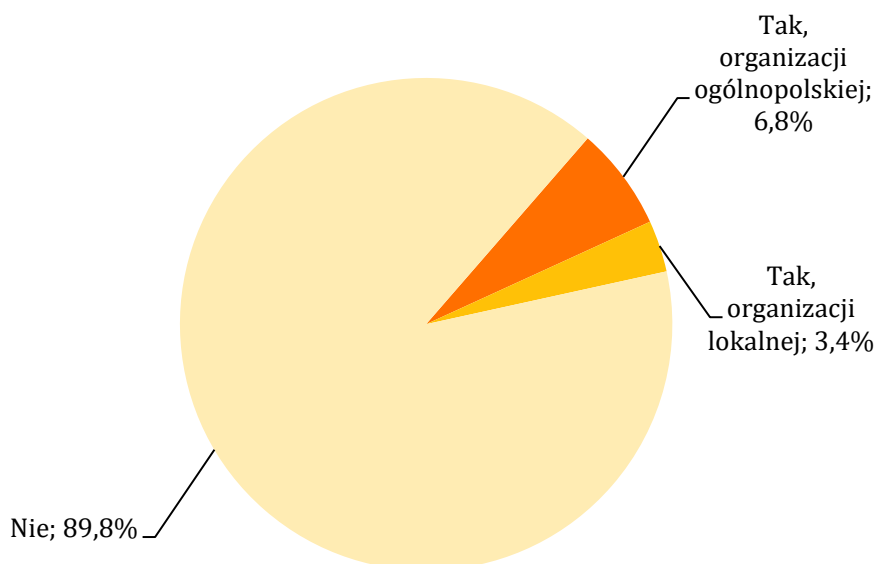
Rysunek 22. Lokalizacja badanych firm (N=177)

Źródło: Badania własne

Wyniki badania ilościowego wskazują, że **w powiecie obserwuje się przeciętną inicjatywę oddolną w działaniach gospodarczych**. Co dziesiąty z badanych przedsiębiorców (10,2% ogółu) przynależy do lokalnej organizacji przedsiębiorców, najczęściej cechu rzemiosł lub izby przedsiębiorczości.

Rysunek 23. Przynależność badanych pracodawców do organizacji przedsiębiorców (N=177)

Źródło: Badania własne

Zdaniem badanych pracodawców z terenu powiatu, jego największym atutem regionu są strefy inwestycyjne – ten aspekt powiatu otrzymał najwyższą ocenę wśród respondentów. Do atutów powiatu nowosolskiego można zaliczyć również: odległość od dużych ośrodków miejskich, infrastrukturę teleinformatyczną, walory turystyczne, infrastrukturę drogową i techniczną, konkurencyjność podmiotów gospodarczych oraz odległość od granicy Państwa. Z drugiej strony respondenci najgorzej ocenili: zasoby wykwalifikowanej siły roboczej, zasoby surowcowe, wysokość podatków i opłat lokalnych, koszty zatrudnienia oraz ulgi i zachęty do inwestowania.

Tabela 20. Atuty i bariery powiatu według pracodawców

Obszar	Średnia ocena
Strefy inwestycyjne	3,92
Odległość od dużych ośrodków miejskich	3,80
Infrastruktura teleinformatyczna	3,79
Walory turystyczne	3,75
Infrastruktura drogową i techniczną	3,67
Konkurencyjność podmiotów gospodarczych	3,66
Odległość od granicy państwa	3,53

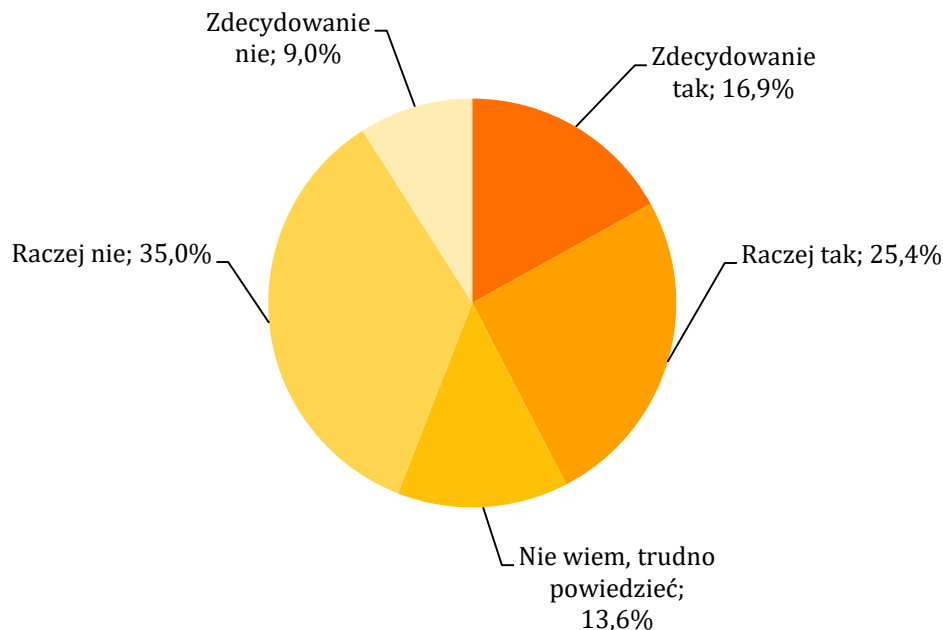

Obszar	Średnia ocena
Jakość i dostępność kształcenia	3,45
Jakość połączeń transportowych	3,40
Skomplikowanie procedur administracyjnych	3,18
Współpraca z innym jednostkami samorządu terytorialnego	3,15
Ceny nieruchomości	3,14
Zasoby wykwalifikowanej siły roboczej	3,04
Zasoby surowcowe	2,94
Wysokość podatków i opłat lokalnych	2,92
Koszty zatrudnienia	2,72
Ulgi i zachęty do inwestowania	2,42

Źródło: Badania własne

Szara strefa stanowi średni problem w powiecie nowosolskim. Każdy z badanych pracodawców (badanie ilościowe) miał oszacować jej rozmiar posługując się pięciostopniową skalą, gdzie 1 – oznaczało bardzo duży rozmiar, a 5 – bardzo mały rozmiar. Średnia ocen wyniosła 3,0, co każe sądzić, że szara strefa w powiecie jest średniej wielkości. Szarą strefę za istotny problem powiatu uważa 42,3% badanych pracodawców, jednakże p około 44% respondentów było przeciwnego zdania. Szczegółowe dane zobrazowano na poniższym rysunku.

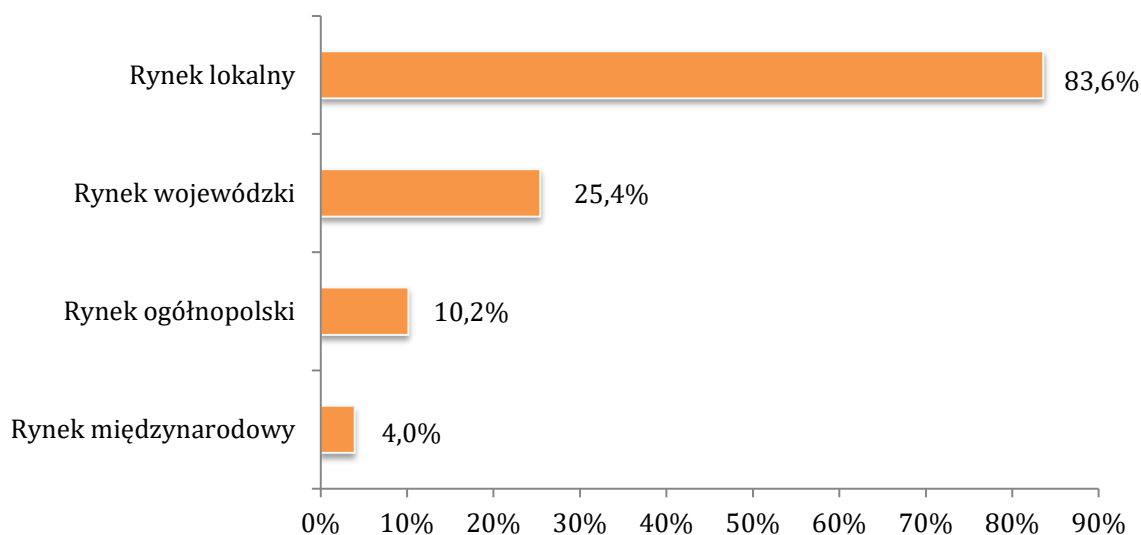
Rysunek 24. Istotność problemu szarej strefy w powiecie wg pracodawców (N=177)

Źródło: Badania własne

Jak informują wyniki badania ilościowego przeprowadzonego wśród pracodawców, **firmy oferują swoje produkty/usługi przede wszystkim na rynku lokalnym (83,6%)**, rzadziej na rynku **wojewódzkim (25,4%)** lub **ogólnopolskim (10,2%)**. Należy zauważyć, że na rynku międzynarodowym działa 4,0% badanych pracodawców.

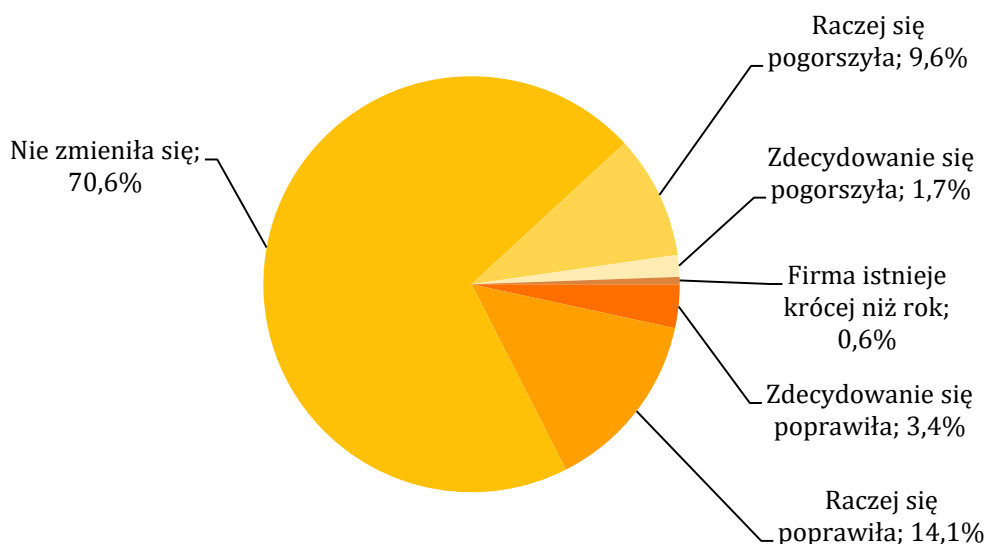
Rysunek 25. Rynki na jakich swoje usługi oferują badani pracodawcy (N=177)

Źródło: Badania własne

Około 70,6% badanych oceniło, że kondycja ekonomiczna ich przedsiębiorstwa nie uległa zmianie w porównaniu do roku poprzedniego. Na poprawę sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa wskazało 17,5% badanych, a około 11,3% badanych przyznało, iż kondycja przedsiębiorstwa pogorszyła się. Należy również dodać, że zdecydowana większość firm biorących udział w badaniu (97,7%) nie jest zagrożona likwidacją.

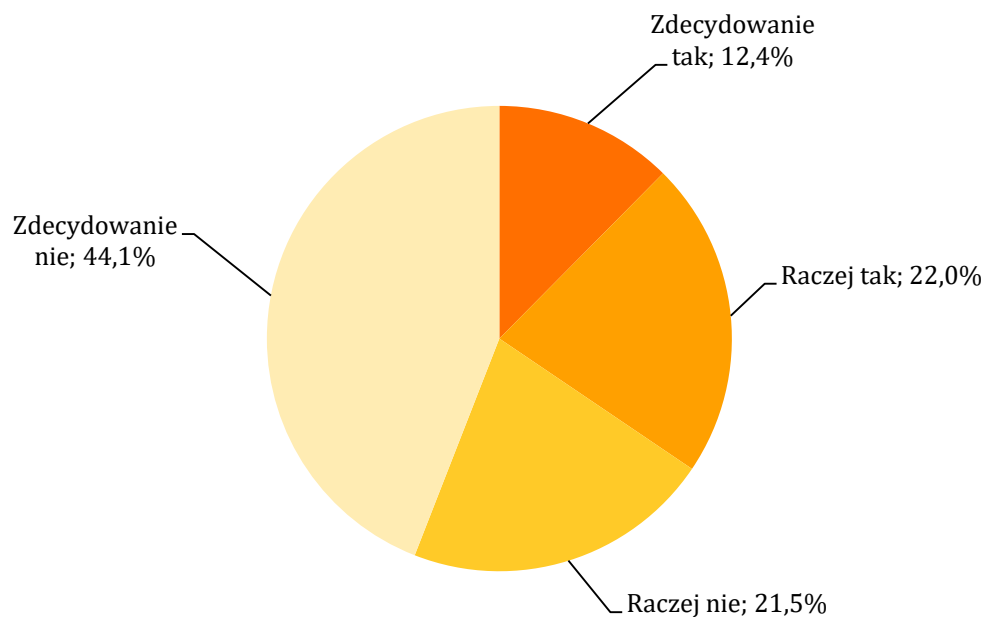
Rysunek 26. Kondycja ekonomiczna firmy w porównaniu do jej sytuacji sprzed roku (N=177)

Źródło: Badania własne

W trakcie nadchodzących 12 miesięcy 36,4% pracodawców zakłada przeprowadzenie inwestycji, co uznać można za wskaźnik dobrze rokujący na przyszłość. Możliwość taką zdecydowanie wyklucza 44,1% badanych, a około 21,5% raczej nie planuje przeprowadzania inwestycji w ciągu najbliższych 12 miesięcy. W przypadku firm, które planują przeprowadzenie inwestycji około 59% rozmówców przewidywało, że inwestycje te przełożą się na zwiększenie zatrudnienia.

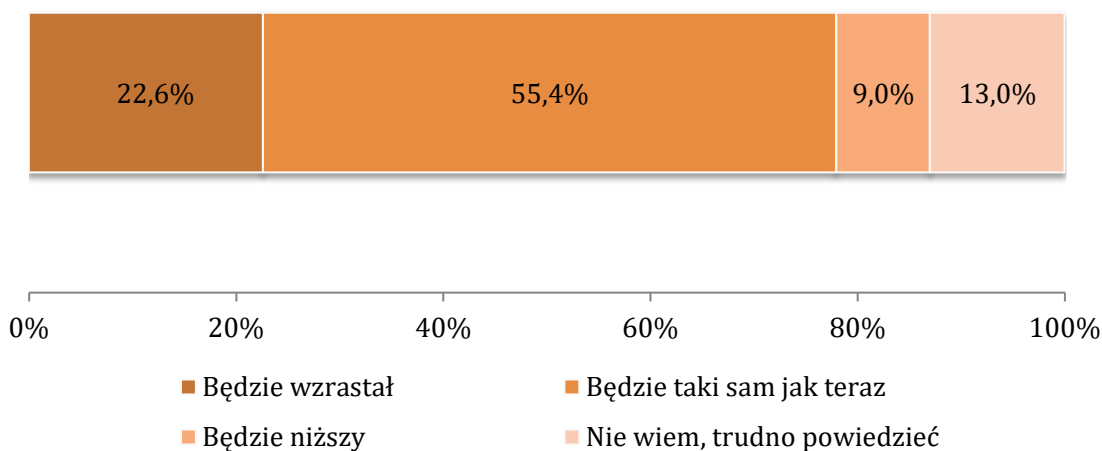
Rysunek 27. Istnienie planów inwestycyjnych pracodawców na najbliższe 12 miesięcy (N=177)

Źródło: Badania własne

Wzrostu sprzedaży oferowanych usług/produktów w ciągu nadchodzącego roku spodziewa się 22,6% badanych pracodawców. Odwrotnej sytuacji obawia się 9,0% ankietowanych firm. Utrzymania się popytu na dotychczasowym poziomie spodziewa się natomiast około 55,4% respondentów. Omawiana prognoza jest dla powiatu nowosolskiego bardzo optymistyczna w kontekście rozwoju przedsiębiorczości.

Rysunek 28. Przewidywany popyt na usługi/towary w ciągu najbliższych 12 miesięcy (N=177)

Źródło: Badania własne

Średni czas działalności badanych przedsiębiorstw wynosił około 25 lat (mediana czasu prowadzenia przedsiębiorstwa wynosiła natomiast 20 lat). Dzięki wsparciu ze środków publicznych powstało około 19,8% przedsiębiorstw. Wśród źródeł finansowania respondenci wskazywali budżet Państwa, dotacje z urzędu pracy oraz fundusze europejskie. Od momentu otwarcia firmy utworzyły średnio 27 miejsc pracy – liczba utworzonych miejsc pracy różniła się w zależności od wielkości firmy. Dla małych przedsiębiorstw wartość ta wynosiła 12 miejsc pracy podczas gdy dla przedsiębiorstw dużych 109.

Respondenci poproszeni zostali o oszacowanie wynagrodzenia pracowników różnych szczebli. W przypadku pracowników wyższego szczebla (specjalistów) średnie wynagrodzenie wynosiło 2700 PLN, dla pracowników średniego szczebla 2100 zł natomiast dla pracowników niższego szczebla 1715 PLN.

Respondenci, którzy zamiast średniego wynagrodzenia podawali widełki płacowe oszacowali wynagrodzenie dla pracowników wyższego szczebla od 2000 zł (kwota minimalna) do 6000 zł (kwota maksymalna). W przypadku pracodawców zatrudniających pracowników średniego szczebla widełki płacowe wahały się od 1000 zł do 9000 zł, natomiast pracownicy niższego szczebla mogli liczyć na wynagrodzenie w wysokości od kilkuset złotych do 5000 zł.

Pracodawców podczas badania poproszono o oszacowanie jaki odsetek wszystkich pracowników stanowią kobiety. Kobiety zatrudniane były w większości (91,5%) badanych przedsiębiorstwach. Jednakże ich procentowy udział w ogóle badanych charakteryzował się znaczącymi wahaniami. Podczas gdy w niektórych przedsiębiorstwach udział kobiet szacowany był na nie więcej niż 10 procent w innych kobiety stanowiły 100% zatrudnionych. Pracownicy zatrudnieni w badanych przedsiębiorstwach zazwyczaj posiadali wykształcenie wyższe oraz średnie zawodowe (odpowiednio 32,6% oraz 26,8%). Najmniej pracowników posiadało wykształcenie podstawowe i gimnazjalne (średni odsetek 4,2%).

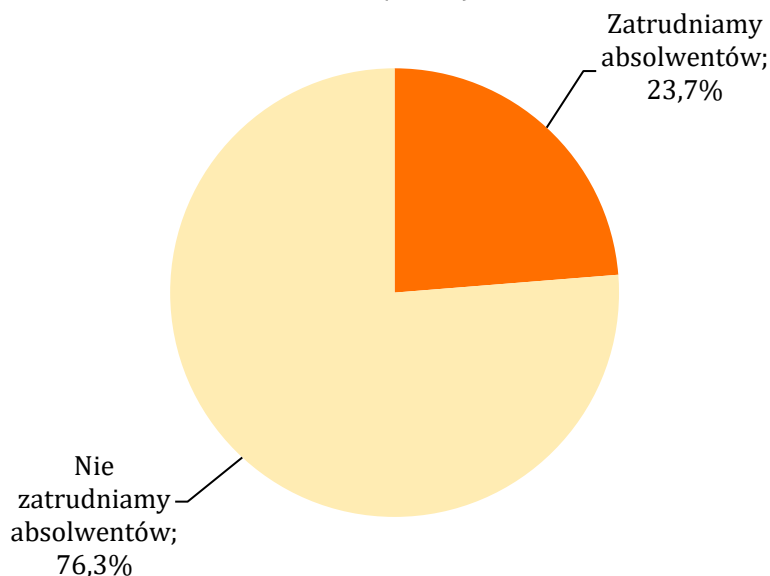
Respondentów zapytano również o zatrudnianie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zdecydowana większość respondentów zatrudniała osoby młode do 30 roku życia (83,6%) oraz osoby powyżej 50 roku życia (87,0%). Odsetki osób z powyższych grup wiekowych były różne w poszczególnych przedsiębiorstwach – średni odsetek osób do 30 roku życia zatrudnionych w badanych przedsiębiorstwach wynosił około 27%. Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku zatrudnionych osób powyżej 50 roku życia – podawane przez przedsiębiorców odsetki były bardzo różne, a średnia wartość odsetka wynosiła 21%.

Uczestnicy badania, którzy nie zatrudniali osób poniżej 30 roku życia zostali poproszeni o podanie powodów, dla których nie przyjmują do pracy osób z tej grupy wiekowej. Jako najczęściej podawane powody respondenci wymieniali: brak zainteresowania pracą w danym przedsiębiorstwie (6 wskazań) oraz brak odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (4 wskazania). Wśród przyczyn niezatrudniania osób powyżej 50 roku życia respondenci podawali odpowiedzi takie jak: pracownicy w tym wieku nie są zainteresowani pracą w naszej firmie (4 wskazania), brak właściwych predyspozycji zawodowych/cech osobowości do pracy w naszej firmie (1 wskazanie), gorsza sprawność/problemy zdrowotne (1 wskazanie).

Pracodawcy z regionu powiatu nie są chętni do zatrudniania absolwentów do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Pracodawcy zatrudniający absolwentów stanowili około 23,7% ogółu respondentów. Odsetek absolwentów zatrudnianych w przedsiębiorstwach był zazwyczaj niewielki i nie wynosił więcej niż 15%.

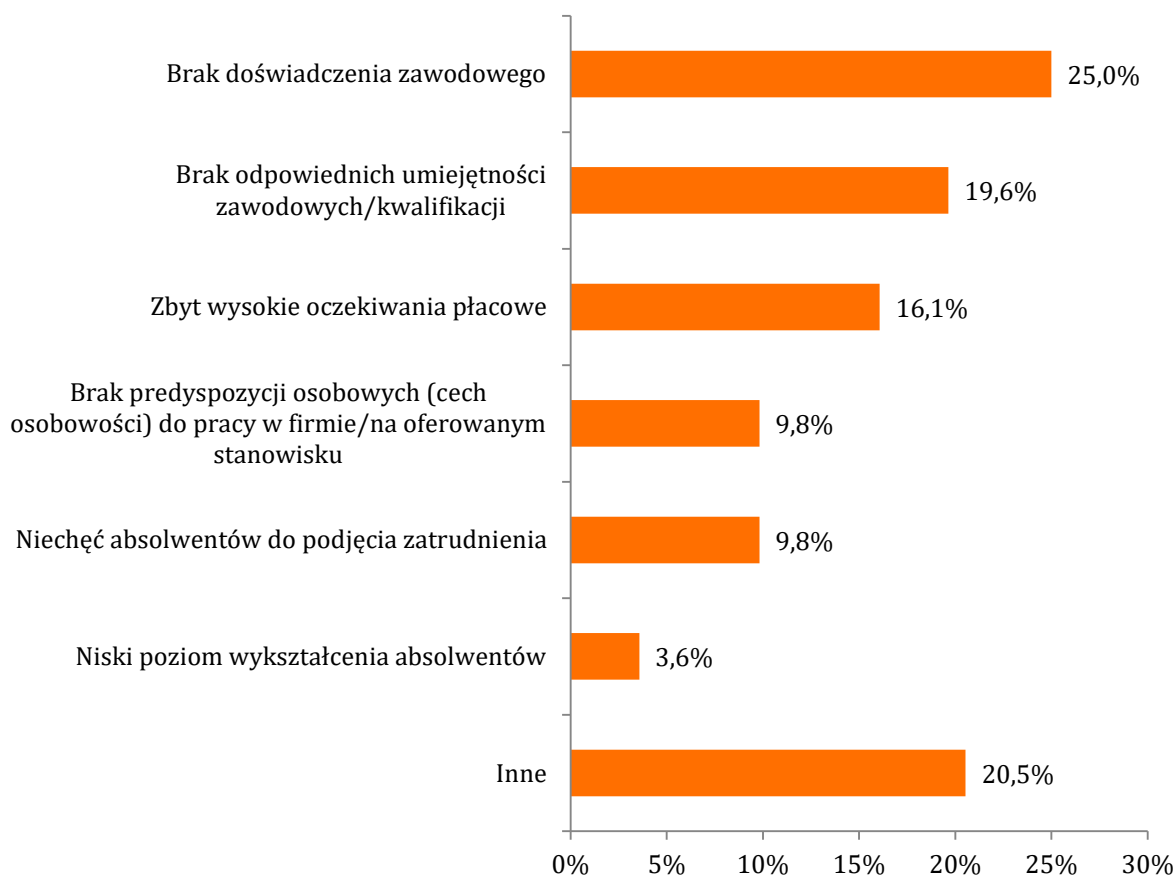
Rysunek 29. Zatrudnianie absolwentów (N=177)

Źródło: Badania własne

Respondenci, którzy nie zatrudniali obecnie absolwentów wskazali powody dla których tego nie robią. W 25,0% przypadków respondenci nie zatrudniali absolwentów z powodu braku doświadczenia zawodowego, a w 19,6% przypadków z powodu braku odpowiednich kwalifikacji i kompetencji. Na zbyt wysokie wymagania płacowe wskazywało około 16,1% respondentów. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawiony został na poniższym wykresie.

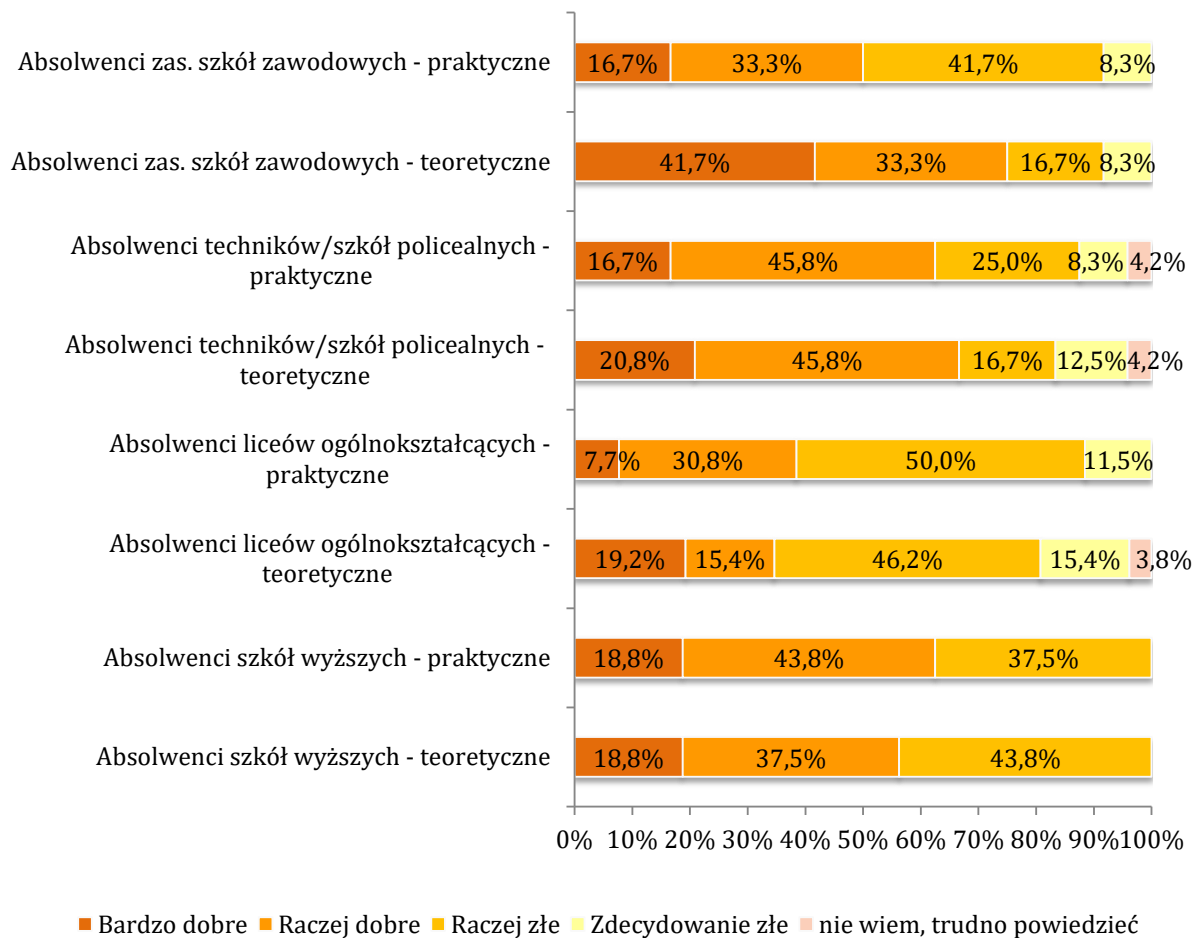
Rysunek 30. Powody dla których przedsiębiorcy nie zatrudniają absolwentów (N=112)

Źródło: Badania własne

Respondenci, którzy zatrudniali absolwentów, zostali poproszeni o ocenę ich przygotowania zawodowego. Przygotowanie zawodowe (zarówno teoretyczne jak i praktyczne) absolwentów było oceniane przez uczestników badania różnie w zależności od ukończonej szkoły. Teoretyczne przygotowanie absolwentów oceniane było zazwyczaj wyżej niż przygotowanie praktyczne. Największe różnice w tym aspekcie występowały w przypadku absolwentów zasadniczych szkół zawodowych – podczas gdy przygotowanie teoretyczne bardzo dobrze oceniało około 41,7% ankietowanych, przygotowanie praktyczne bardzo dobrze oceniane było tylko przez 16,7% respondentów. Najgorzej respondenci oceniali przygotowanie (zarówno teoretyczne jak i praktyczne) absolwentów liceów ogólnokształcących – przygotowanie praktyczne bardzo dobrze i raczej dobrze oceniało 38,5% badanych, natomiast teoretyczne bardzo dobrze i dobrze oceniane było przez 34,6% rozmówców. Szczegółowe informacje przedstawione zostały na poniższym wykresie.

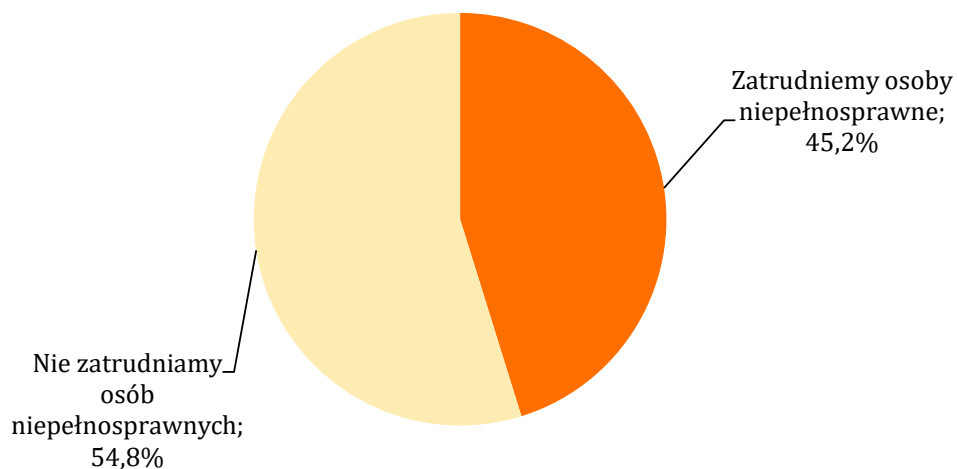
Rysunek 31. Ocena przygotowania zawodowego absolwentów

Źródło: Badania własne

W trakcie badania przedstawiciele przedsiębiorstwa zostali również zapytani o zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne zatrudniane były przez około 45,2% badanych przedsiębiorstw, jednakże odsetek pracujących niepełnosprawnych był bardzo niewielki. Średnio pracownicy niepełnosprawni stanowili 5,5% ogółu zatrudnionych w przedsiębiorstwach. Zachętą do zatrudnienia osób niepełnosprawnych dla niektórych pracodawców byłoby dofinansowanie zatrudnienia takiej osoby lub pomoc w przygotowaniu stanowiska pracy. Należy jednak dodać, że zdecydowana większość pracodawców, którzy nie zatrudniali osób niepełnosprawnych, nie była zainteresowana zatrudnianiem takich osób (78,3%).

Rysunek 32. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych (N=177)

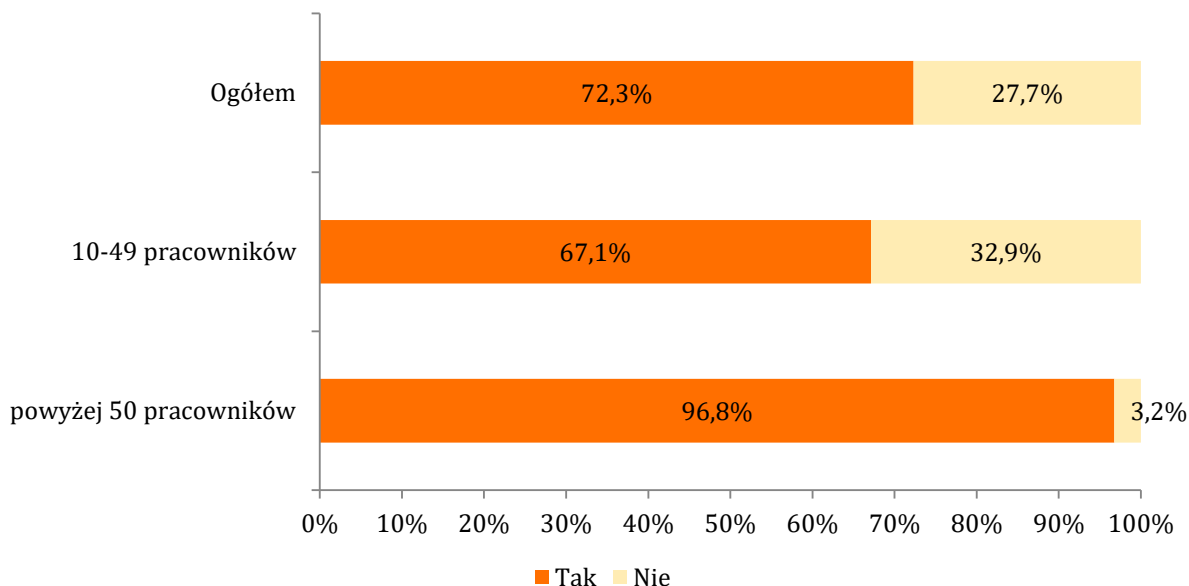

Źródło: Badania własne

Respondenci, którzy nie zatrudniają osób niepełnosprawnych zapytani zostali o powody dla których nie decydują się na takich pracowników. Wśród najczęściej wymienianych powodów respondenci wymieniali taki czynnik jak to, że pracownicy niepełnosprawni nie pasują do wizerunku/charakteru firmy (22,9% wskazań), brak mobilności zawodowej (18,8% wskazań), oraz brak zainteresowania pracą w naszej firmie (15,6%).

Pracodawców zapytano również o popyt na pracę. Około 72,3% badanych zatrudniło pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Prawie wszyscy pracodawcy posiadający więcej niż 50 pracowników zatrudniali nowych pracowników. W przypadku małych przedsiębiorstw (od 10 do 49 pracowników) odsetek ten był niższy i wyniósł 67,1%.

Rysunek 33. Zatrudnianie nowych pracowników (N=177)

Badanie ilościowe zrealizowane w gronie pracodawców pomogło w rozpoznaniu zrealizowanego popytu na pracę również pod kątem zawodów. **Badani pracodawcy w ciągu ostatniego roku przyjęli do pracy łącznie 364 osoby.** W tym gronie znalazło się najwięcej pozostałych pracowników przy pracach prostych (69 osób) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników. Pozostałe zawody, w których zatrudnienie znalazło przynajmniej 10 osób, to: sprzedawca, kierowca samochodu dostawczego, specjaliści do spraw nauczania i wychowania, pracownicy obsługi biurowej, magazynierzy, księgowi oraz kierowcy samochodu ciężarowego. Zatrudniani pracownicy mieli najczęściej byli w wieku pomiędzy 30 a 49 rokiem życia oraz posiadali wykształcenie zasadnicze zawodowe lub wyższe. Respondenci nie wykazywali wyraźnych preferencji przy wyborze płci pracownika. Należy również dodać że w ostatnich 12 miesiącach pracodawcy w bardzo niewielkim stopniu zatrudniali osoby niepełnosprawne – zaledwie w 5 przypadkach. 58,9% wszystkich przyjęć do pracy wiązało się ze zwiększeniem zatrudnienia netto. Pozostałe przyjęcia polegały na wymianie pracowników, np. w związku z zastąpieniem zwolnionych lub odchodzących na emeryturę.

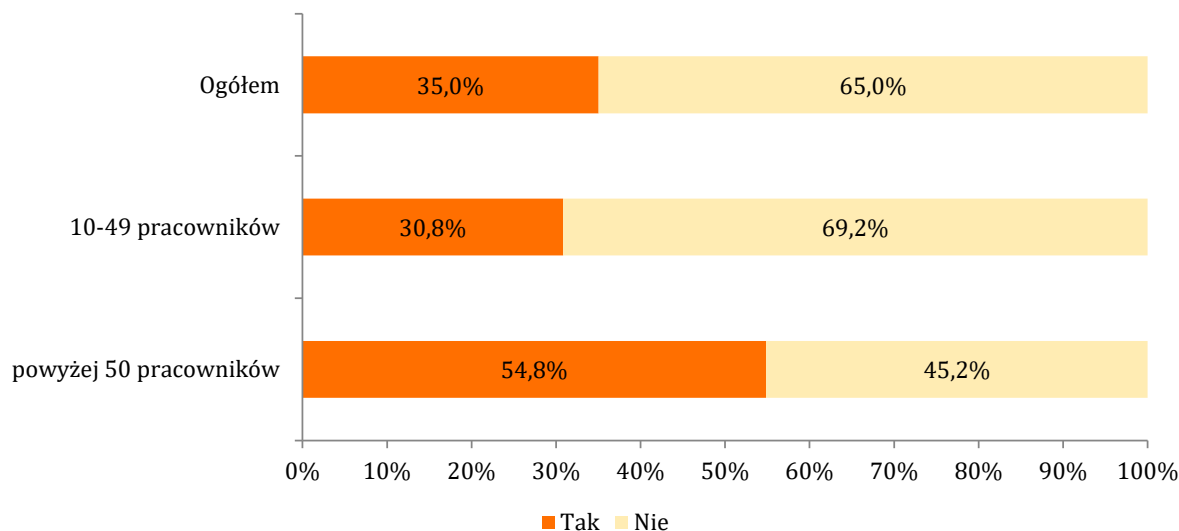
Tabela 21. Pracownicy zatrudnieni przez badanych pracodawców w ciągu ostatniego roku – minimum 2 osoby

Kod Zawodu	Oficjalna nazwa	liczba
962	Pozostali pracownicy przy pracach prostych	69
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	30
522301	Sprzedawca	21
832202	Kierowca samochodu dostawczego	21
23	Specjaliści nauczania i wychowania	18
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	16
432103	Magazynier	12
331301	Księgowy	11
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	10
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	9
111201	Wyższy urzędnik państwowy	9
333105	Spedytor	7
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	6
351203	Technik informatyk	6
512001	Kucharz	6
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	6
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	6
612290	Pozostali hodowcy drobiu	5
431101	Asystent do spraw księgowości	4
524902	Doradca klienta	4
722204	Ślusarz	4
817210	Pilarz	4
911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	4
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	3
5311	Opiekunowie dziecięcy	3
541307	Pracownik ochrony fizycznej	3
814290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	3
235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	2
235921	Pedagog	2
314301	Technik leśnik	2
711301	Kamieniarz	2
712304	Monter fasad	2
723390	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	2
752205	Stolarz	2
832290	Pozostali kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	2
941201	Pomoc kuchenna	2

Źródło: Badania własne

Około 35,0% badanych pracodawców w ciągu ostatniego roku zwalniało pracowników. Ankietowani pracodawcy zwolnili łącznie 137 osób.

Rysunek 34. Zwalnianie pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy (N=177)

Wśród najczęściej zwalnianych pracowników znaleźli się: pozostali pracownicy przy pracach prostych, pozostali pracownicy obsługi biurowej, specjaliści od nauczania oraz spedytorzy. Wśród osób zwolnionych przeważały osoby w wieku od 30 do 49 roku życia. **W przypadku 29,8% zwolnień zmniejszyła się liczba zatrudnionych netto.** Pozostałe zwolnienia polegały na wymianie pracowników i na miejsce zwolnionych przyjęto nowe osoby. **Główne przyczyny zwolnień to: zwolnienia na prośbę pracownika (15 wskazań), niska jakość pracy pracownika (7 wskazań) oraz wygaśnięcie umowy o pracę (7 wskazań).**

Tabela 22. Pracownicy zwolnieni przez badanych pracodawców w ciągu ostatniego roku - minimum 2 osoby

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób
962	Pozostali pracownicy przy pracach prostych	17
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	11
23	Specjaliści nauczania i wychowania	11
333105	Spedytor	11
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	8
111201	Wyższy urzędnik państwowy	8
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7
522301	Sprzedawca	7
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	6
712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	5
5311	Opiekunowie dziecięcy	5
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	4
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3
814290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	3

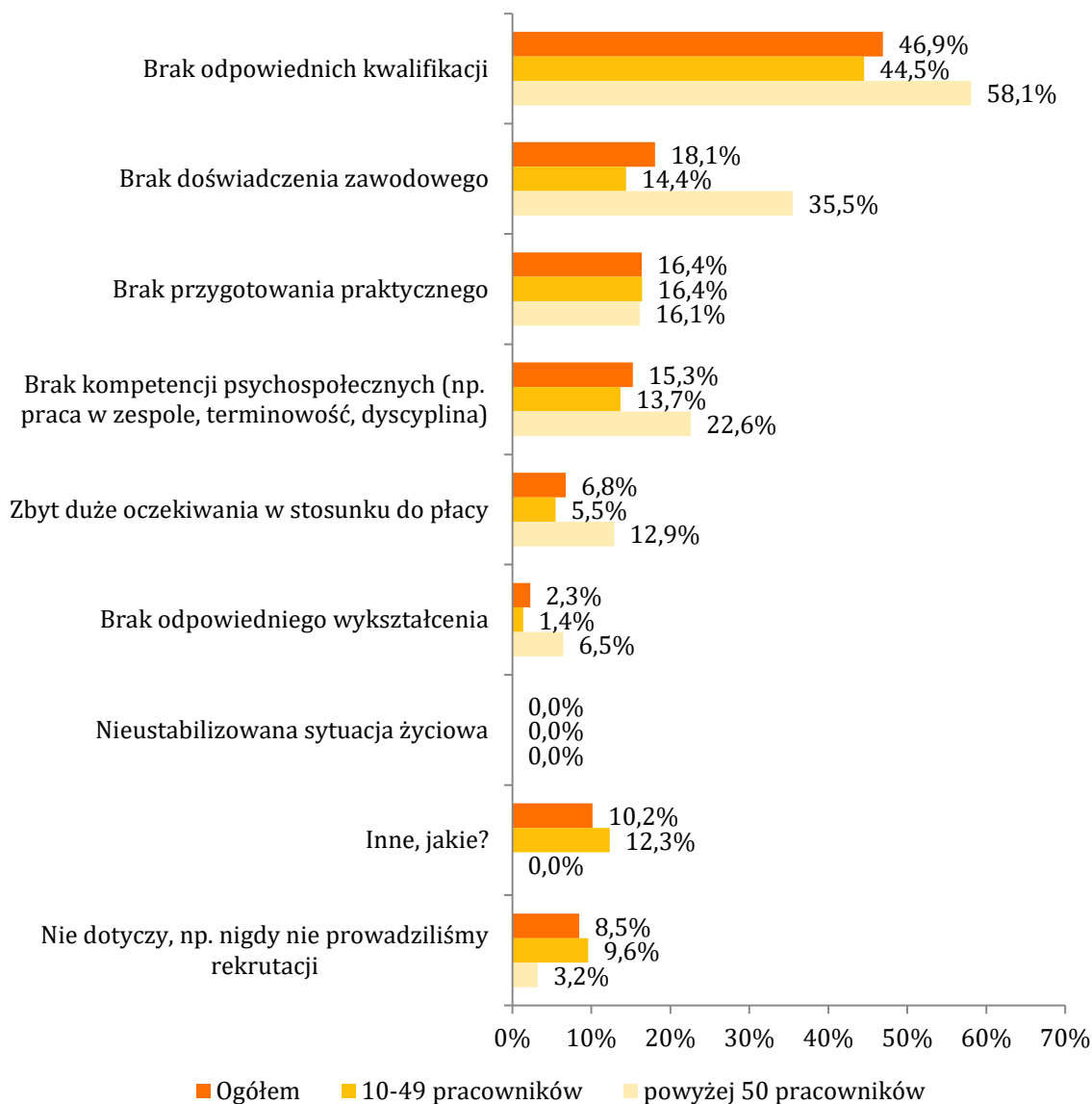

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób
431101	Asystent do spraw księgowości	2
741103	Elektryk	2
711301	Kamieniarz	2
432103	Magazynier	2
817210	Pilarz	2
752205	Stolarz	2
722204	Ślusarz	2

Źródło: Badania własne

W trakcie badania ustalono również najczęstsze przyczyny odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji. **Największe znaczenie dla pracodawców mają kwalifikacje**, a ich brak jest najczęstszą przyczyną odrzucenia kandydatów w procesie rekrutacji. Istotny jest również brak doświadczenia zawodowego, brak przygotowania praktycznego, oraz brak kompetencji psychospołecznych. Wykształcenie podczas rekrutacji kandydatów odgrywa wyraźnie mniejszą rolę.

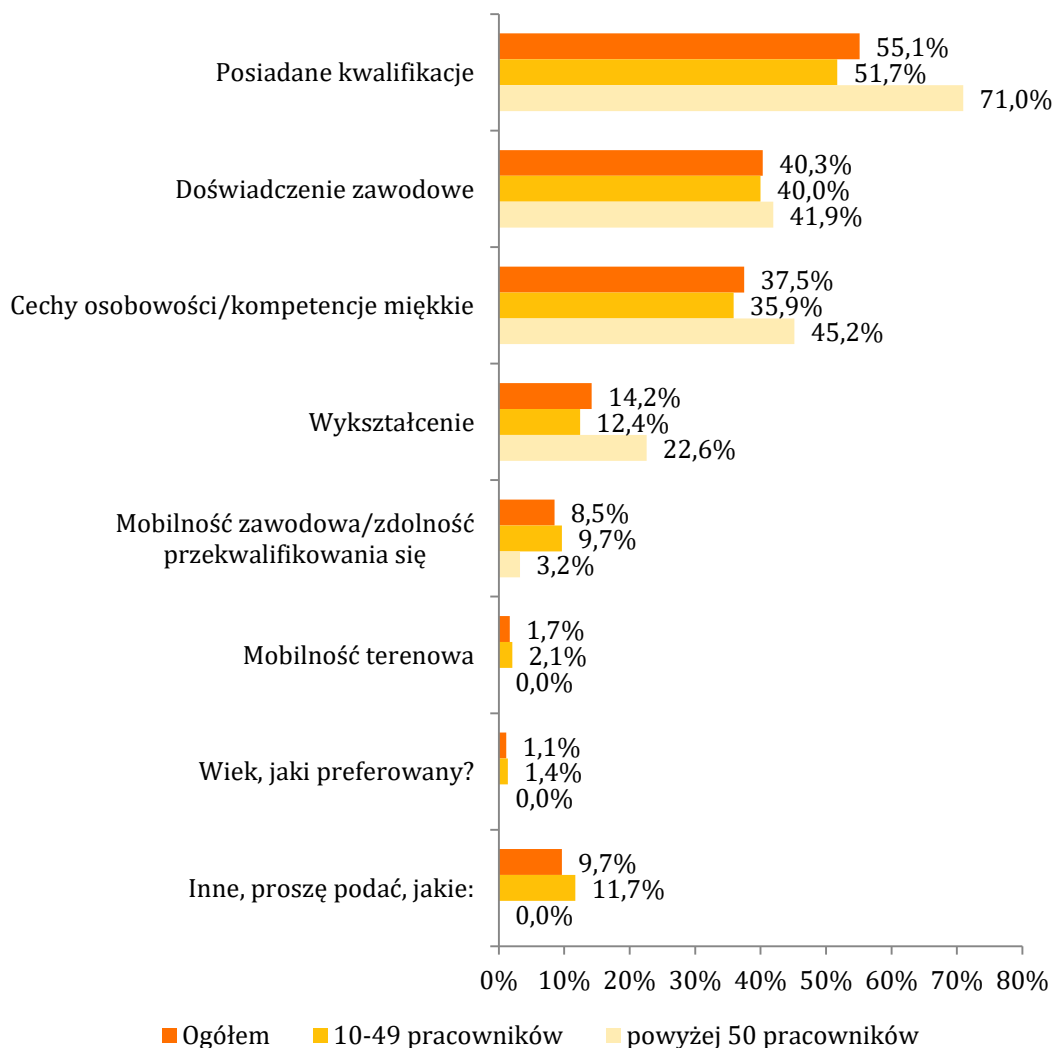
Rysunek 35. Przyczyny odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji (N=177)

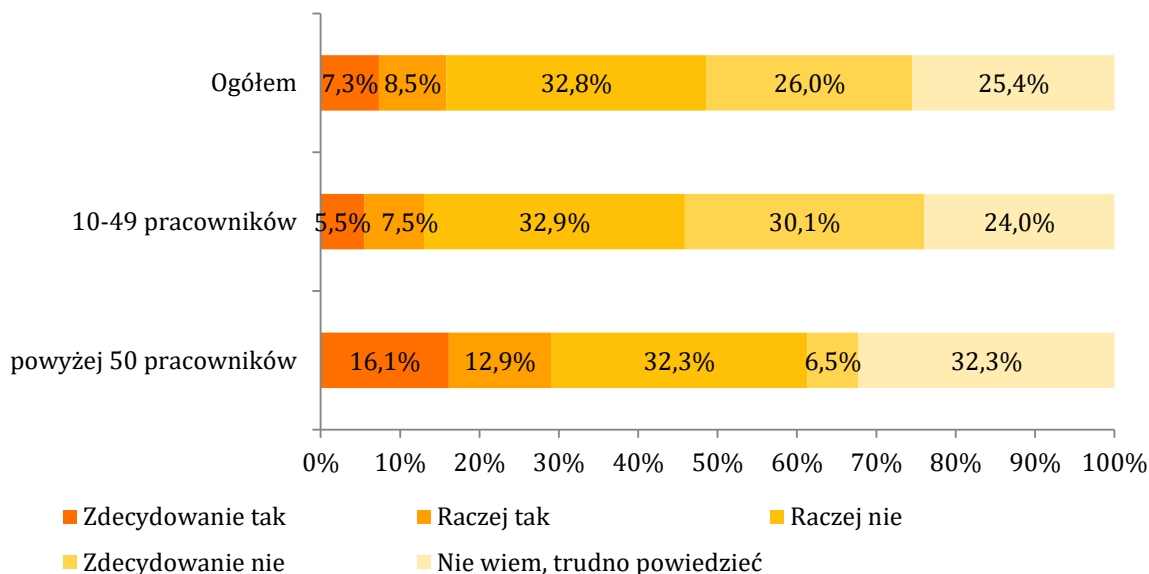
Źródło: Badania własne

Wśród cech, które są decydujące podczas wyboru pracownika respondenci wymieniali: posiadane doświadczenie i kwalifikacje zawodowe (odpowiednio 55,1% oraz 40,3% wskazań) oraz cechy osobowości/kompetencje miękkie (37,5% wskazań). Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawiony został na poniższym rysunku.

Rysunek 36. Czynniki decydujące przy wyborze pracownika (N=177)

Pracodawcom trudno było oszacować plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy. W ciągu nadchodzących 12 miesięcy 15,8% badanych pracodawców zamierza poszukiwać pracowników. Taką ewentualność wyklucza 58,8% respondentów. Jako główne powody planowanych zatrudnień respondenci podawali: zwiększone zapotrzebowanie na nowych pracowników oraz rozwój przedsiębiorstwa. Omawiane dane znajdują się na poniższym rysunku.

Rysunek 37. Obecność planów zatrudnieniowych na najbliższe 12 miesięcy (N=177)

Źródło: Badania własne

Pracodawcy, którzy deklarują poszukiwanie pracowników w ciągu nadchodzącego roku, poszukiwać będą przede wszystkim pilarzy, monterów fasad oraz spedytorów. W wymienionych zawodach minimalna liczba poszukiwanych osób wynosi co najmniej 6.

Tabela 23. Pracownicy, którzy będą poszukiwani w ciągu najbliższych 12 miesięcy - minimum 2 osoby

Kod zawodu	Zawód	Liczba osób
817210	Pilarz	10
712304	Monter fasad	6
333105	Spedytor	6
6122	Hodowcy drobiu	5
962	Pozostali pracownicy przy pracach prostych	5
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	4
111201	Wyższy urzędnik państwowy	3
814290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2
741201	Elektromechanik	2
713203	Lakiernik samochodowy	2
524902	Doradca klienta	2
522301	Sprzedawca	2
343203	Florysta	2
325601	Ratownik medyczny	2
314301	Technik leśnik	2
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	2
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	2
23	Specjaliści nauczania i wychowania	2

Źródło: Badania własne

Pracodawcy od przyszłych pracowników oczekują przede wszystkim wykształcenia zasadniczego zawodowego. Spora liczba zgłaszanych wakatów dotyczy osób z wykształceniem wyższym. Pracodawcy jako preferowany wiek przeszłych pracowników wskazywali od 30 do 49 lat.

Zwolnienia w ciągu najbliższego roku zakłada jedynie 2,3% pracodawców. Możliwość zwolnień zdecydowanie wyklucza 88,0% ankietowanych przedstawicieli firm. Rozkład takich odpowiedzi dobrze rokuje w perspektywie przyszłej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

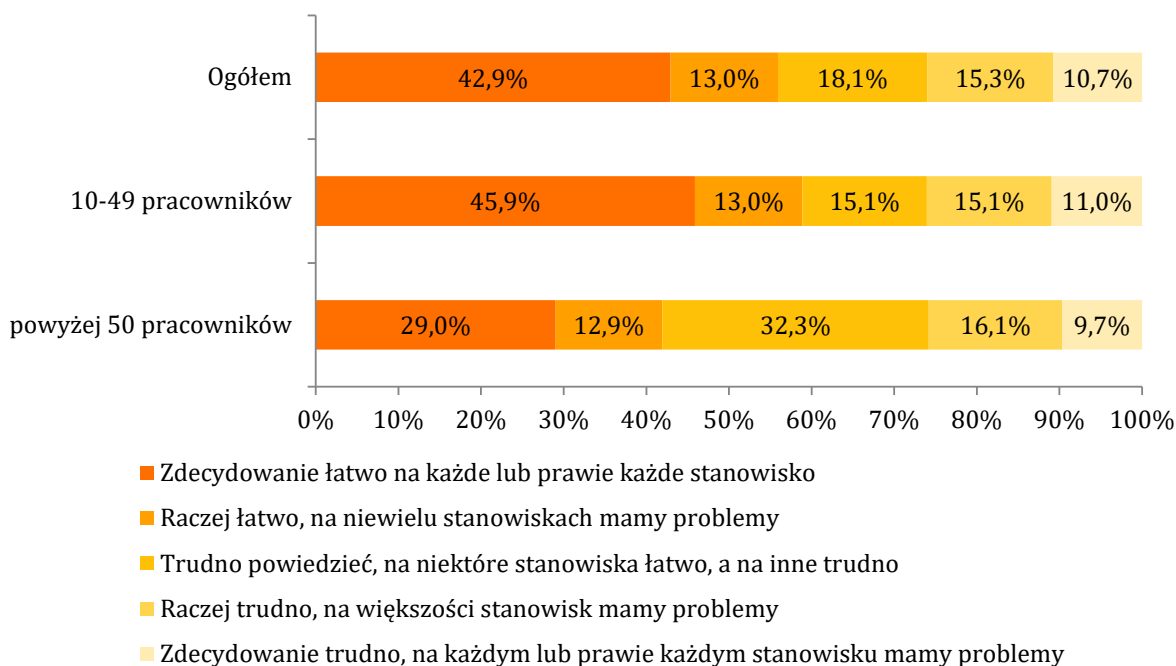
Tabela 24. Pracownicy zagrożeni zwolnieniem w ciągu najbliższych 12 miesięcy - minimum 2 osoby

Kod zawodu	Zawód	Liczba osób
23	Specjaliści nauczania i wychowania	5
712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	2
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	2

Źródło: Badania własne

W opinii respondentów na terenie powiatu nowosolskiego nie ma większych problemów z pozyskaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i kompetencjach – odpowiedzi „zdecydowanie łatwo” lub „raczej łatwo” udzieliło około 55,9% badanych. Około 26,0% badanych była natomiast zdania, że na lokalnym rynku pracy trudno bądź bardzo trudno znaleźć potrzebnych pracowników. Na problemy ze znalezieniem odpowiednich kandydatów do pracy częściej wskazywali przedstawiciele średnich i dużych przedsiębiorstw (zatrudniających powyżej 50 pracowników).

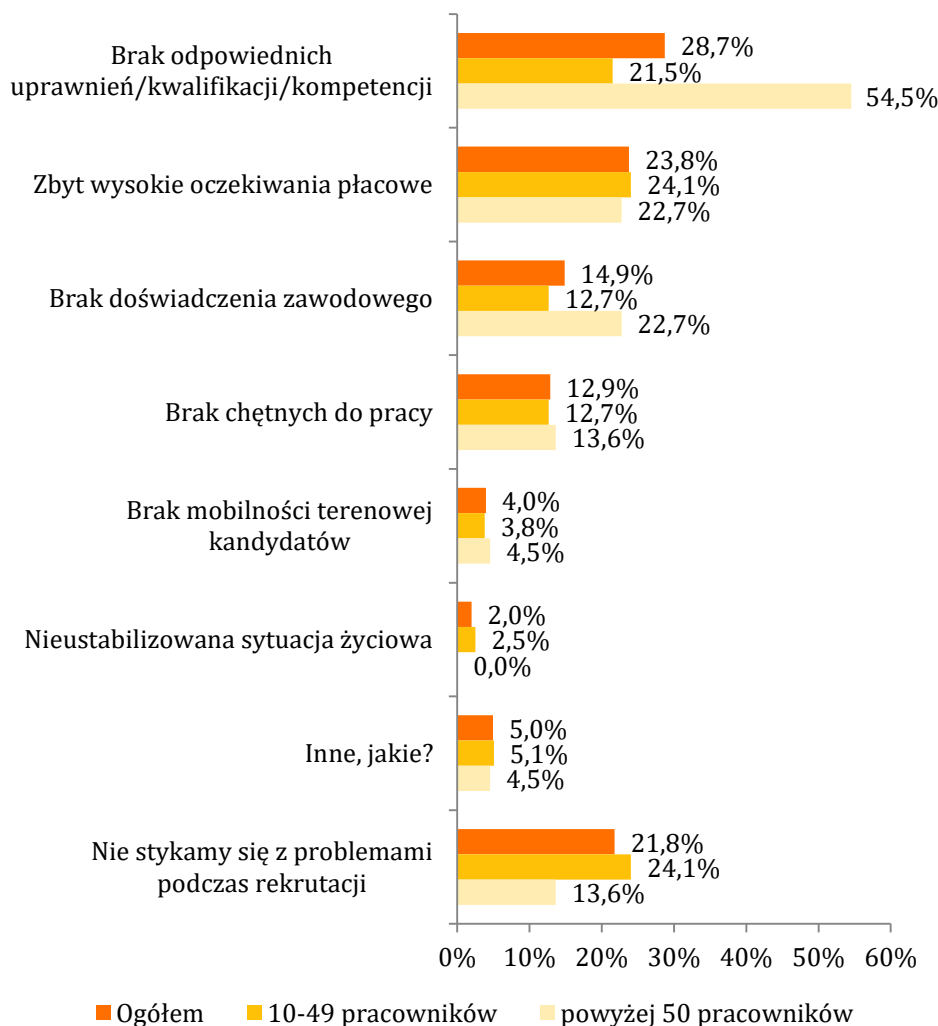
Rysunek 38. Czy spośród mieszkańców powiatu i okolic łatwo pozyskać pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami? (N=177)

Źródło: Badania własne

Pracodawcy poproszeni zostali o wskazanie głównych powodów, dla których mają problemy z obsadzeniem wolnych miejsc pracy. Zdaniem badanych pojawiające się trudności w obsadzaniu wakatów wynikają przede wszystkim z braku osób z odpowiednimi kwalifikacjami (28,7%), braku chętnych do pracy przy oferowanych płacach (23,8%) oraz braku doświadczenia zawodowego kandydatów (14,9%).

Rysunek 39. Źródła trudności w obsadzaniu wakatów wg pracodawców (N=101)

Źródło: Badania własne

Pracodawcy wskazali również zawody, których brakuje na lokalnym rynku pracy, przez co istnieją trudności w obsadzeniu wakatów. Minimum 3 pracodawców wskazało na kierowców i operatorów maszyn, robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów i monterów maszyn i urządzeń, spawaczy metodą MIG/MAG. Pełne zestawienie znajduje się w poniższej tabeli, z wyjątkiem zawodów wskazywanych przez pojedynczych pracodawców.

Tabela 25. Zawody, w których brakuje pracowników na lokalnym rynku pracy wg pracodawców – minimum 2 wskazania

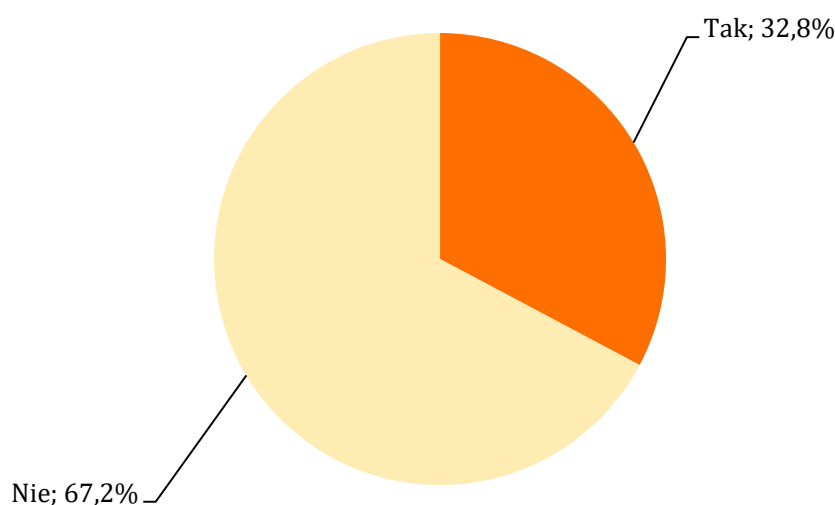
Kod zawodu	Zawód/stanowisko	Liczba wskazań
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	8
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3
721205	Spawacz metodą MIG/MAG	3
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	2
331301	Księgowy	2

Kod zawodu	Zawód/stanowisko	Liczba wskazań
512001	Kucharz	2
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	2
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	2
23	Specjaliści nauczania i wychowania	2
962	Pozostali pracownicy przy pracach prostych	2
332203	Przedstawiciel handlowy	2
721204	Spawacz	2
333105	Spedytor	2
911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	2
522301	Sprzedawca	8
235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	4

Źródło: Badania własne

W ciągu ostatniego roku 32,8% badanych firm kontaktowało się z Powiatowym Urzędem Pracy. Średnio respondenci zgłosili do Urzędu 3,6 oferty pracy. Najczęściej respondenci zgłaszali nie więcej niż 3 oferty pracy.

Rysunek 40. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy kontaktowali się Państwo z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=177)

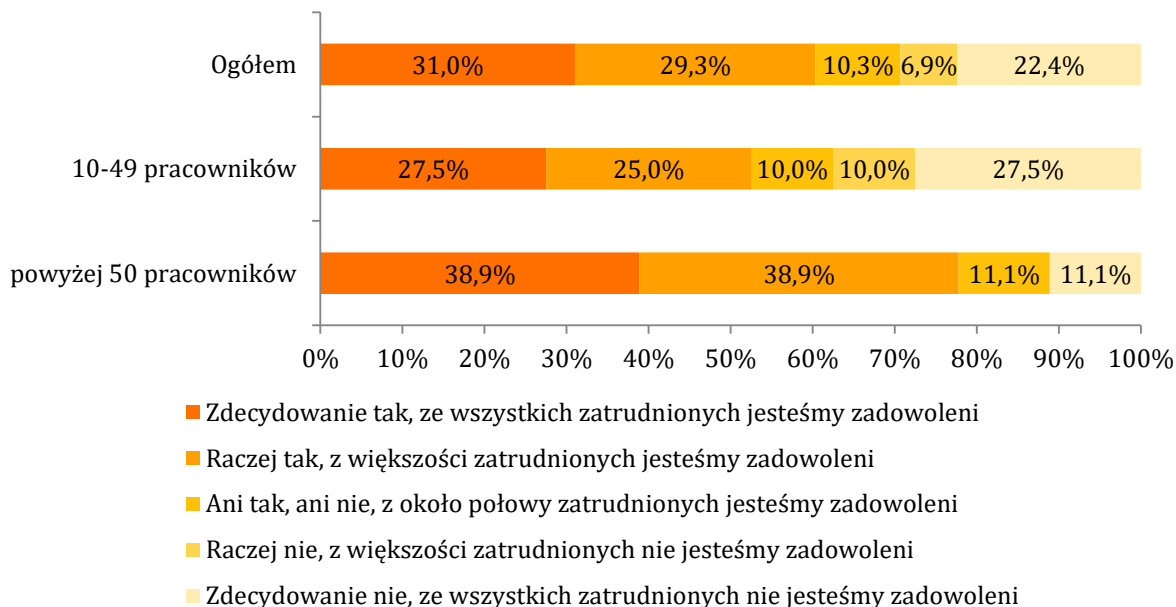

Źródło: Badania własne

Pracodawców, którzy zgłosili wolne miejsca pracy do Powiatowego Urzędu Pracy zapytano o losy osób skierowanych przez PUP. 70,7% badanych pracodawcom (spośród tych, którzy zgłosili oferty pracy) udało się dzięki skierowaniu oferty pracy do Urzędu zatrudnić pracownika.

Zdecydowana większość pracodawców zatrudniających za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy jest zadowolonych z przyjętych pracowników. Swoje niezadowolenie wskazało wyłącznie 18,8% pracodawców zatrudniających za pośrednictwem Urzędu. Wskaźnik zadowolenia uznać należy za wysoki i dobrze rokujący w kontekście współpracy Urzędu z pracodawcami.

Rysunek 41. Zadowolenie pracodawców z pracowników zatrudnionych za pośrednictwem PUP (N=58)

Źródło: Badania własne

W trakcie badania oceniona została znajomość wśród pracodawców poszczególnych form wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Respondentom najlepiej znane były takie formy wsparcia jak: staże (96,6% wskazań), pośrednictwo pracy (79,3% wskazań), prace interwencyjne dla bezrobotnych, czy wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy. Ponad połowa respondentów słyszała również o refundacji składki ZUS za zatrudnienie bezrobotnego oraz dofinansowanie wynagrodzenia na zatrudnienie bezrobotnego. Pozostałe formy wsparcia były znane mniej niż połowie respondentów. Szczegółowe informacje przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 42. Formy wsparcia znane pracodawcom (N=58)

Źródło: Badania własne

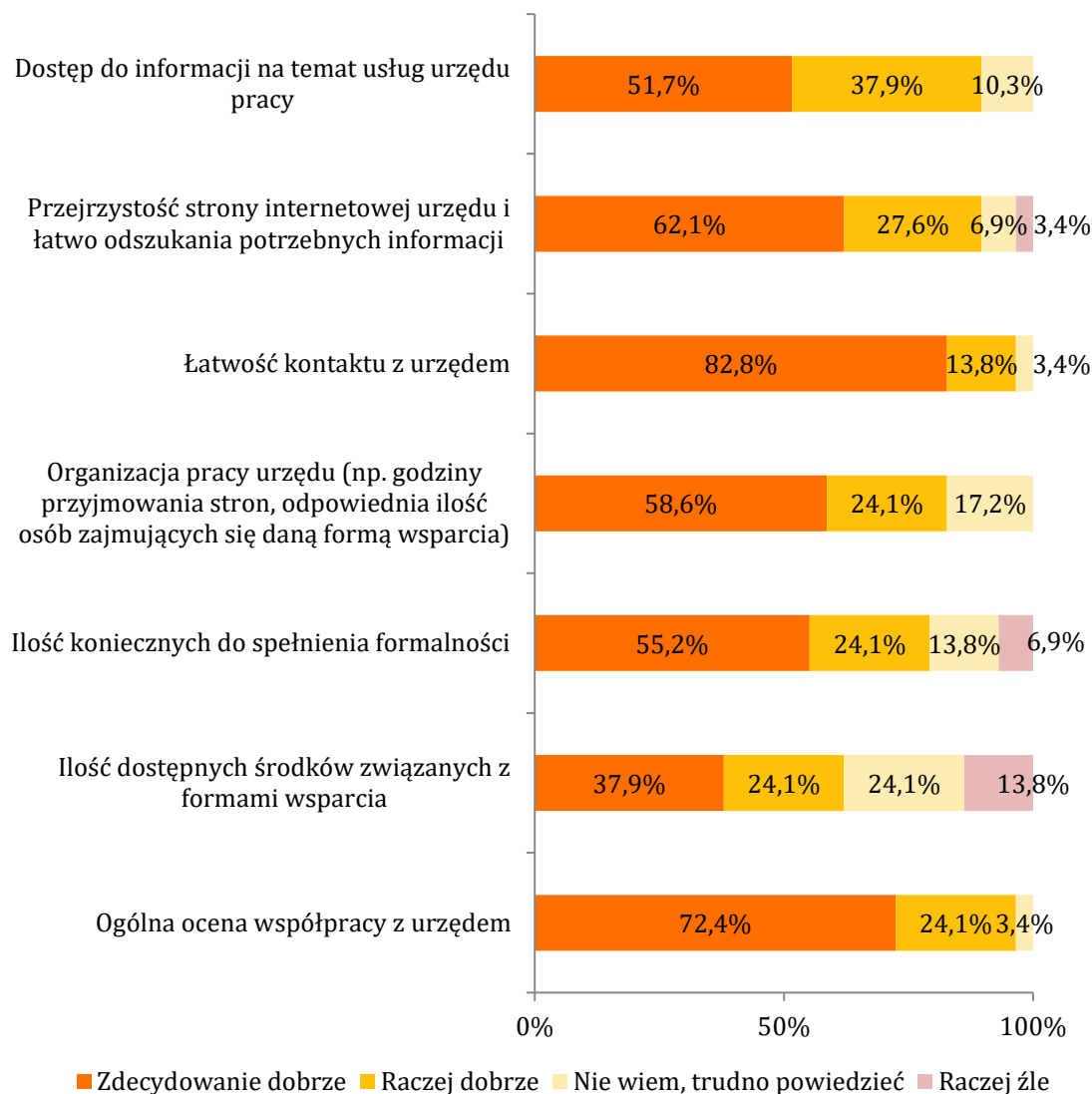
Respondenci najczęściej korzystali z takich form wsparcia urzędu jak: staże, zatrudnienie subsydiowane m.in.: doposażenia stanowiska pracy oraz dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego. Jako główny powód korzystania z wsparcia oferowanego przez PUP respondenci podawali pomoc przy znalezieniu odpowiednich pracowników (31 wskazań), korzyści finansowe – możliwość zmniejszenia kosztów pozyskania pracownika (27 wskazań) oraz możliwość przeszkolenia pracownika do stanowiska pracy (5 wskazań).

Respondenci wskazywali również kwalifikacje, które powinny posiadać osoby bezrobotne, aby miały one szansę na znalezienie zatrudnienia. Jako najczęściej wskazywane były szkolenia zawodowe, oraz kursy doszkalające do wykonywania konkretnych zawodów. Respondenci wymieniali również takie kwalifikacje jak: prawo jazdy kategorii B, obsługę komputera czy kursy pedagogiczne.

Na koniec respondenci poproszeni zostali o ocenę działalności Powiatowego Urzędu Pracy. Respondenci w większości przypadków mieli trudności ze wskazaniem usprawnień, które mogłyby zostać wprowadzone w celu usprawnienia podczas realizacji różnych form wsparcia. Część respondentów była natomiast zdania, iż dotychczasowe procedury działają sprawnie i nie mają do nich żadnych uwag/wniosków. Wśród respondentów, którzy uważali, że zmiany powinny zostać wprowadzone jako główna propozycja zmiany podawane było ograniczenie biurokracji.

Pracodawcy bardzo dobrze ocenili współpracę z urzędem – 96,5% respondentów, którzy mieli okazję kontaktować się z Urzędem oceniali współpracę bardzo dobrze lub dobrze. Respondenci bardzo wysoko ocenili także łatwość nawiązania kontaktu z pracownikami Urzędu – aż 82,8% badanych oceniło ten wskaźnik bardzo dobrze. Respondenci najgorzej ocenili ilość dostępnych środków związanych z formami wsparcia – bardzo dobrze i dobrze oceniło je 62% badanych, a 13,8% respondentów oceniło je raczej źle. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Rysunek 43. Ocena współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (N=58)

Źródło: Badania własne

Respondenci ocenili również poszczególne komórki organizacyjne Powiatowego Urzędu Pracy. Ocenie poddane zostały różne aspekty współpracy takie jak: fachowość urzędników, kompleksowość i skuteczność załatwienia spraw, zaangażowanie urzędników w sprawy klientów, ilość koniecznych do spełnienia formalności, oraz ilość dostępnych środków. Respondenci oceniali w skali od 5 (bardzo dobrze), do 1 (bardzo źle). Szczegółowy rozkład ocen przedstawiony został w poniższej tabeli.

Tabela 26. Ocena poszczególnych działów Powiatowego Urzędu Pracy (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie źle a 5 zdecydowanie dobrze)

Dział	Fachowość urzędników	Kompleksowość i skuteczność załatwienia sprawy	Zaangażowanie urzędników w sprawy klientów	Ilość koniecznych do spełnienia formalności	Ilość dostępnych środków
1. Dział ds. ewidencji i świadczeń	3,7	3,8	3,8	3,8	Nie podlega ocenie
2. Dział ds. promocji zatrudnienia - w zakresie staży, bonów stażowych, przygotowania zawodowego dorosłych	4,0	4,0	4,0	3,7	3,9
3. Dział ds. promocji zatrudnienia - w zakresie subsydiowanego zatrudnienia (prace interwencyjne, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osób powyżej 50 roku życia, refundacja składek ZUS, bon zatrudnieniowy, refundacja części wynagrodzenia, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne)	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6
4. Centrum Aktywizacji Zawodowej - w zakresie pośrednictwa pracy	3,9	3,9	3,9	3,8	3,6
5. Centrum Aktywizacji Zawodowej - w zakresie poradnictwa zawodowego	3,5	3,6	3,6	3,6	3,4
6. Centrum Aktywizacji Zawodowej - w zakresie szkoleń, bonów szkoleniowych, Krajowego Funduszu Szkoleniowego	3,6	3,6	3,6	3,7	3,5
7. Centrum Aktywizacji Zawodowej - w zakresie refundacji kosztów wyposażenia/doposażeni a stanowiska pracy, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, grantu na utworzenia stanowiska w formie telepracy	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6

Badanie własne

W trakcie badania ilościowego zidentyfikowano również formy wsparcia, którymi pracodawcy są zainteresowani w kontekście współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. Około 61,0% pracodawców chciałoby w przyszłości współpracować z Urzędem. Największy odsetek respondentów, którzy chcieliby współpracować z Urzędem w przyszłości zainteresowany jest pośrednictwem pracy (50,0%) a około **37,0% ankietowanych pracodawców chciałoby**

współpracować z Urzędem w ramach organizacji staży. Około 29,8% pracodawców zainteresowanych jest również wyposażeniem/doposażeniem stanowisk pracy. Pozostałymi formami współpracy zainteresowanych jest nie więcej niż 13,9%.

Pracodawcy, którzy wskazali staże, uszczegółowili, że powinny być one realizowane przede wszystkim w zawodach: pracownika biurowego, asystenta nauczyciela, czy pracownika obsługi klienta.

Tabela 27. Ocena zainteresowania poszczególnymi formami wsparcia

Forma wsparcia	Odsetek zainteresowanych pracodawców	Liczba pracowników
Pośrednictwo pracy	50,0%	143
Stáže	37,0%	67
Wyposażenie/doposażenie stanowisk pracy dla bezrobotnych	29,8%	62
Szkolenia/studia podyplomowe dla bezrobotnych	13,9%	35
Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego	12,0%	15
Uzyskanie wsparcia z PFRON na zatrudnienie osób niepełnosprawnych	10,2%	8
Jednorazowa refundacja kosztów składek ZUS za zatrudnienie osób bezrobotnych	9,3%	14
Prace interwencyjne dla bezrobotnych	6,60%	10
Doradztwo zawodowe dla pracodawców	4,6%	-
Zatrudnienie subsydiowane bezrobotnego	3,7%	7
Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane w firmie	2,8%	3
Świadczenia aktywizacyjne za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy bezrobotnego	2,8%	12
Uczestnictwo w targach pracy dla osób bezrobotnych	2,8%	-
Uczestnictwo w giełdach pracy dla pracodawców chętnych do zatrudnienia osób bezrobotnych	1,9%	-
Grant na zorganizowanie miejsc pracy w systemie telepracy	0,9%	-

Źródło: Badania własne

Porównanie z wynikami z poprzedniego badania

W badaniu przeprowadzonym w 2016 roku pracodawcy w miarę dobrze oceniali kondycję przedsiębiorstwa. Około 65,9% respondentów prognozowało, iż sytuacja ich przedsiębiorstwa nie ulegnie zmianie, natomiast około 29,1% prognozowało wzrost sprzedaży. W badaniu przeprowadzonym w 2017 prognozy respondentów w znaczącym stopniu się potwierdziły. Zdecydowana większość pracodawców uważała (70,6%), iż kondycja ekonomiczna przedsiębiorstwa nie uległa zmianie, natomiast około 17,5% badanych była zdania, że kondycja ta poprawiła się.

Porównanie opinii respondentów na temat występowania szarej strefy pokazuje, iż sytuacja pod tym względem w powiecie najprawdopodobniej uległa poprawie. Podczas gdy w 2016 roku problem występowania szarej strefy zauważało około 65,2% badanych, w obecnym badaniu odsetek ten był mniejszy i wyniósł 42,4% ogółu.

Analiza porównawcza pokazuje, iż badane przedsiębiorstwa zatrudniły w ciągu ostatnich 12 miesięcy mniej pracowników niż w roku poprzednim. Podczas gdy w badaniu przeprowadzonym w 2016 roku pracodawcy zatrudnili około 438 osób, w bieżącym badaniu liczba nowozatrudnionych osób wyniosła 346. Podobnie jak w roku poprzednim wśród osób zatrudnionych dominowały takie zawody jak: pracownicy przy pracach prostych, sprzedawcy, kierowcy, operatorzy maszyn czy pracownicy przemysłowi.

Liczba osób zwolnionych przez badanych pracodawców zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego – podczas gdy w badaniu z 2016 roku pracodawcy zwolnili około 247 osób, w badaniu z 2017 roku liczba ta była mniejsza i wynosiła 137. Podobnie jak w poprzednim roku jako powody zwolnień respondenci wskazywali dobrowolne odejście z pracy, wygaśnięcie umowy, likwidację stanowiska pracy.

O ile w 2016 roku 28,0% respondentów planowało zatrudnienie pracowników, w obecnym badaniu plany zatrudnieniowe posiadało zaledwie 15,8% badanych. Pozostali pracodawcy nie planowali zatrudnienia nowych pracowników, lub mieli trudności z określeniem swoich planów zatrudnieniowych.

Zarówno w roku poprzednim jak i obecnie podczas rekrutacji pracowników pracodawcy przywiązują największą wagę do doświadczenia zawodowego oraz odpowiednich kwalifikacji i kompetencji. Brak tych cech był i jest głównym powodem nie zatrudniania absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Odsetek pracodawców zatrudniających absolwentów wynosił około 36,7% w roku poprzednim podczas gdy w obecnie przeprowadzonym badaniu wynosił 23,7%.

Podczas badania respondentów zapytano również o zatrudnianie pracowników z różnych grup wiekowych. Podobnie jak w roku poprzednim znacząca liczba badanych zatrudniała osoby poniżej 30 roku życia (83,6 w porównaniu do 89,6% w roku poprzednim), osoby powyżej 50 roku życia (87,0% w porównaniu do 76,4% w roku poprzednim) oraz osoby niepełnosprawne (45,2% w porównaniu do 37,5% w roku poprzednim).

Poziom zadowolenia pracodawców ze współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy utrzymuje się nadal na wysokim poziomie. Pracodawcy dobrze oceniają również poszczególne komórki PUP w szczególności pod względem fachowości.

Pracodawcy częściej niż w poprzednim roku planują współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy. Podczas gdy w 2016 roku plany współpracy w PUP miało około 22,5% badanych w obecnym badaniu plany takie ma 61% respondentów. Podobnie jak w zeszłym roku respondenci w największym stopniu są zainteresowani pośrednictwem pracy oraz stażami.

Wnioski

- Respondenci za główny atut powiatu uważają strefy inwestycyjne, odległość od dużych ośrodków miejskich, infrastruktura teleinformatyczna, walory turystyczne. Najgorzej powiat oceniany jest pod względem wysokości podatków i opłat lokalnych, koszty zatrudnienia oraz ulgi i zachęty do inwestowania.
- Około 70,6% badanych oceniło, że kondycja ekonomiczna ich przedsiębiorstwa nie uległa zmianie w porównaniu do roku poprzedniego. Na poprawę sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa wskazało 17,5% badanych, a około 11,3% badanych przyznało, iż kondycja przedsiębiorstwa pogorszyła się.
- Wyniki otrzymane w tym roku sugerują, iż sytuacja przedsiębiorstw w powiecie może w przyszłości ulegać stopniowej poprawie – około 22,6% badanych pracodawców prognozuje wzrost sprzedaży produktów/usług.
- W ciągu ostatnich 12 miesięcy respondenci zatrudnili 346 osób. W większości przypadków zatrudnienie pracowników przełożyło się na zwiększenie zatrudnienia neto. Jednocześnie w badanych przedsiębiorstwach zwolniono około 137 osób.
- Pracodawcy z terenu powiatu uważają, że na lokalnym rynku pracy można w miarę łatwo znaleźć potrzebnych pracowników. Na problemy ze znalezieniem nowych pracowników wskazywało 26,0% ogółu respondentów.
- Czynnikiemami decydującymi podczas zatrudniania pracowników są odpowiednie kwalifikacje pracownika jak również jego kwalifikacje zawodowe oraz cechy osobowości/kwalifikacje miękkie. Na wykształcenie jako czynnik istotny przy zatrudnianiu wskazywało zaledwie 14,2% respondentów.
- Głównymi powodami dla których pracodawcy nie zatrudniali pracowników był brak odpowiednich kwalifikacji oraz brak doświadczenia zawodowego oraz przygotowania praktycznego.
- To jak ważne dla pracodawców jest doświadczenie zawodowe potwierdza również fakt, że pracodawcy raczej niechętnie zatrudniali absolwentów. Jako główne powody niechęci podawano właśnie brak doświadczenia zawodowego oraz brak odpowiednich kwalifikacji. Pracodawcy, którzy zatrudniali absolwentów szkół kształcących w zawodzie zdecydowanie lepiej oceniali ich przygotowanie teoretyczne niż praktyczne.
- Respondenci dobrze orientowali się w formach wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Do najlepiej znanych form wsparcia należały: staże, pośrednictwo pracy oraz prace interwencyjne.

- Respondenci bardzo wysoko oceniają również poziom współpracy w Urzędem Pracy – w stopniu bardzo dobrym i dobrym oceniła ją około 96,5% respondentów.
- Znaczący odsetek pracodawców biorących udział w badaniu (około 61,0%) jest zainteresowanych wsparciem oferowanym przez Powiatowy Urząd Pracy. Wśród form wsparcia, którymi w przeszłości są zainteresowani respondenci są przede wszystkim pośrednictwo pracy, staże oraz wyposażenie/doposażenie do stanowiska pracy.

Spis tabel i rysunków

Rysunek 1. Wskaźnik skolaryzacji netto szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych	19
Rysunek 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w 2016 roku – wskaźniki.....	20
Rysunek 3. Liczba ludności powiatu w ostatnich 10 latach.....	23
Rysunek 4. Zmiany liczby ludności w powiecie nowosolskim wg wieku	25
Rysunek 5. Zmiany liczby ludności w województwie lubuskim wg wieku.....	25
Rysunek 6. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na przestrzeni ostatnich 10 lat w powiecie nowosolskim.....	27
Rysunek 7. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego w końcu 2016 roku.....	28
Rysunek 8. Prognoza potencjału ludnościowego powiatu	29
Rysunek 9. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nowosolskim na tle województwa i kraju.....	30
Rysunek 10. Odsetek korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej znajdujących się w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym.....	31
Rysunek 11. Pracujący w powiecie nowosolskim wg grup sekcji PKD w końcu 2015 roku	32
Rysunek 12. Średnie wynagrodzenie w powiecie nowosolskim na tle województwa i kraju w końcu 2016 roku.....	33
Rysunek 13. Liczba bezrobotnych w powiecie nowosolskim na koniec II kwartału 2017 roku.....	34
Rysunek 14. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku	35
Rysunek 15. Rozkład wykształcenia bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku	36
Rysunek 16. Rozkład stażu pracy bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku	37
Rysunek 17. Rozkład czasu pozostawiania bez pracy bezrobotnych w powiecie nowosolskim i województwie – koniec II kwartału 2017 roku.....	38
Rysunek 18. Liczba bezrobotnych ogółem i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu powiatu nowosolskim.....	39
Rysunek 19. Liczba uczestników aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w powiecie nowosolskim	40
Rysunek 20. Wielkość zatrudnienia ($N=177$)	48
Rysunek 21. Sektor gospodarczy badanych firm ($N=177$)	50
Rysunek 22. Lokalizacja badanych firm ($N=177$)	50
Rysunek 23. Przynależność badanych pracodawców do organizacji przedsiębiorców ($N=177$)	51
Rysunek 24. Istotność problemu szarej strefy w powiecie wg pracodawców ($N=177$).....	53
Rysunek 25. Rynki na jakich swoje usługi oferują badani pracodawcy ($N=177$).....	53
Rysunek 26. Kondycja ekonomiczna firmy w porównaniu do jej sytuacji sprzed roku ($N=177$)	54

Rysunek 27. Istnienie planów inwestycyjnych pracodawców na najbliższe 12 miesięcy (N=177).....	55
Rysunek 28. Przewidywany popyt na usługi/towary w ciągu najbliższych 12 miesięcy (N=177)	55
Rysunek 29. Zatrudnianie absolwentów (N=177).....	57
Rysunek 30. Powody dla których przedsiębiorcy nie zatrudniają absolwentów (N=112).....	58
Rysunek 31. Ocena przygotowania zawodowego absolwentów	59
Rysunek 32. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych (N=177).....	60
Rysunek 33. Zatrudnianie nowych pracowników (N=177)	61
Rysunek 34. Zwalnianie pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy (N=177)	63
Rysunek 35. Przyczyny odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji (N=177).....	65
Rysunek 36. Czynniki decydujące przy wyborze pracownika (N=177)	66
Rysunek 37. Obecność planów zatrudnieniowych na najbliższe 12 miesięcy (N=177).....	67
Rysunek 38. Czy spośród mieszkańców powiatu i okolic łatwo pozyskać pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami? (N=177).....	69
Rysunek 39. Źródła trudności w obsadzaniu wakatów wg pracodawców (N=101).....	70
Rysunek 40. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy kontaktowali się Państwo z Powiatowym Urzędem Pracy? (N=177).....	71
Rysunek 41. Zadowolenie pracodawców z pracowników zatrudnionych za pośrednictwem PUP (N=58) ..	72
Rysunek 42. Formy wsparcia znane pracodawcom (N=58)	73
Rysunek 43. Ocena współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (N=58).....	75
Tabela 1. Dobór próby ze względu na wielkość przedsiębiorstwa	12
Tabela 2. Ranking siły i potencjału powiatów wg wybranych wskaźników	14
Tabela 3. Najpopularniejsze kierunki kształcenia zawodowego	18
Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.....	21
Tabela 5. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.....	22
Tabela 6. Liczba ludności powiatu w ostatnich 10 latach wg wybranych kategorii wiekowych	24
Tabela 7. Liczba ludności powiatu w ostatnich 10 latach wg gmin.....	24
Tabela 8. Saldo migracji dla powiatu nowosolskiego w latach 2011-2016*	26
Tabela 9. Ruch migracyjny w gminach powiatu nowosolskiego w latach 2011-2016*	26
Tabela 10. Pracujący w powiecie nowosolskim w końcu 2015 roku wg grup sekcji PKD w porównaniu do innych lokalizacji.....	33
Tabela 11. Zmiany w liczbie osób bezrobotnych w gminach powiatu nowosolskiego w okresie II kwartał 2016 - II kwartał 2017	38
Tabela 12. Długookresowo bezrobotni wg wykształcenia na koniec II kwartału 2017 roku	41
Tabela 13. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie nowosolskim	42
Tabela 14. Informacja sygnałna za I połowę 2017 roku.....	42

Tabela 15. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu	44
Tabela 16. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według klas wielkości	45
Tabela 17. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie według sekcji PKD	45
Tabela 18. Oferty pracy zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Nowej Soli w 2016 roku	46
Tabela 19. Sekcja PKD 2007 badanych firm	49
Tabela 20. Atuty i bariery powiatu według pracodawców	51
Tabela 21. Pracownicy zatrudnieni przez badanych pracodawców w ciągu ostatniego roku - minimum 2 osoby	62
Tabela 22. Pracownicy zwolnieni przez badanych pracodawców w ciągu ostatniego roku - minimum 2 osoby	63
Tabela 23. Pracownicy, którzy będą poszukiwani w ciągu najbliższych 12 miesięcy - minimum 2 osoby	67
Tabela 24. Pracownicy zagrożeni zwolnieniem w ciągu najbliższych 12 miesięcy - minimum 2 osoby	68
Tabela 25. Zawody, w których brakuje pracowników na lokalnym rynku pracy wg pracodawców - minimum 2 wskazania	70
Tabela 26. Ocena poszczególnych działów Powiatowego Urzędu Pracy (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie źle a 5 zdecydowanie dobrze)	76
Tabela 27. Ocena zainteresowania poszczególnymi formami wsparcia	77

Notatki

Notatki

Notatki

